Forskrift til lov om petroleumsvirksomhet

Dato	FOR-1997-06-27-653
Departement	Olje- og energidepartementet
Publisert	Avd I 1997 1553 (Merknader)
Ikrafttredelse	01.07.1997
Sist endret	FOR-2014-12-05-1518
Endrer	FOR-1980-04-01-9464, FOR-1985-06-14-1158
Gjelder for	Norge
Hjemmel	LOV-1996-11-29-72-§2-1, LOV-1996-11-29-72-§3-14, LOV-1996-11-29-72-§4-8, LOV-1996-11-29-72-§4-9, LOV-1996-11-29-72-§4-10, LOV-1996-11-29-72-§10-4, LOV-1996-11-29-72-§10-18, LOV-1967-02-10-§13c, LOV-1967-02-10-§19, FOR-2009-05-15-512, LOV-1963-06-21-12-§3
Kunngjort	
Rettet	01.12.2011 (merknader tilføyd)
Korttittel	Forskrift til petroleumsloven

Kapitteloversikt:

Kapittel 1. Innledende bestemmelser (§§ 1 - 2)

Kapittel 2. Undersøkelsestillatelse (§§ 3 - 6)

Kapittel 2a. Konsekvensutredning ved åpning av nye områder for petroleumsvirksomhet (§§ 6a - 6d)

Kapittel 3. Utvinningstillatelse m.v. (§§ 7 - 15)

Kapittel 4. Utvinning m.v. av petroleum (§§ 16 - 30b)

Kapittel 4a. Lagring av CO_2 (§§ 30c - 30m)

Kapittel 5. Produksjons- og arealavgift (§§ 31 - 42)

Kapittel 6. Avslutning av petroleumsvirksomheten (§§ 43 - 45a)

Kapittel 7. Opplysninger og dokumentasjon (§§ 46 - 55)

Kapittel 8. Styringssystem for petroleumsvirksomheten (§§ 56 - 58)

Kapittel 9. Adgang til oppstrøms gassrørledningsnett (§§ 59 - 70)

Kapittel 10. Alminnelige bestemmelser (§§ 71 - 88)

Vedlegg I Kriterier for beskrivelse og vurdering av det mulige lagringslokalitet og omkringliggende område nevnt i § 30d i denne forskrift

Vedlegg II Kriterier for etablering og oppdatering av overvåkingsplanen i § 30g og etterdriftsplan i § 30j

Merknader

Hjemmel: Fastsatt ved kgl.res. 27. juni 1997 med hjemmel i lov 29. november 1996 nr. 72 om petroleumsvirksomhet § 2-1, § 3-14, § 4-8, § 4-9 og § 10-18 og lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker § 13 c tredje ledd og § 19 tredje ledd. Fremmet av Olje- og energidepartementet.
Tilføyd hjemmel: Delegeringsvedtak 15. mai 2009 nr. 512. Lov 21. juni 1963 nr. 12 om vitenskapelig utforskning og undersøkelse etter og utnyttelse av andre undersjøiske naturforekomster enn petroleumsforekomster § 3.
EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg XX (Rdir. 85/337/EØF og Rdir. 97/11/EF), vedlegg XX kap. III nr. 21 (direktiv 2009/31/EF), vedlegg IV nr. 16 (direktiv 98/30/EF).
Endringer: Endret ved forskrifter 18 juli 1997 nr. 802, 19 des 1997 nr. 1328, 17 juli 1998 nr. 623, 4 juni 1999 nr. 571, 22 des 1999 nr. 1377, 20 des 2002 nr. 1618, 12 des 2003 nr. 1504, 20 jan 2006 nr. 49, 30 juni 2006 nr. 791, 22 des 2006 nr. 1536, 18 des 2007 nr. 1538, 19 des 2008 nr. 1476, 26 juni 2009 nr. 857, 18 des 2009 nr. 1731, 24 juni 2011 nr. 640, 2 juli 2012 nr. 729, 9 okt 2013 nr. 1213, 5 des 2014 nr. 1518.
Rettelser: 01.12.2011 (merknader tilføyd).

Kapittel 1. Innledende bestemmelser

§ 1. *Virkeområde*

Denne forskrift får anvendelse på petroleumsvirksomhet som nevnt i lov 29. november 1996 nr. 72 om petroleumsvirksomhet § 1-4.

§ 2. *Definisjoner*

I denne forskrift forstås med:

a) *departementet,* Det kongelige olje- og energidepartement,
b) *loven,* lov 29. november 1996 nr. 72 om petroleumsvirksomhet,
c) *offentlig enhet,* enhver juridisk person som de offentlige myndigheter direkte eller indirekte kan utøve avgjørende innflytelse over i kraft av eierforhold, kapitalinteresser eller reglene for den juridiske person. Avgjørende innflytelse skal antas å foreligge når offentlige myndigheter i forhold til en juridisk person enten direkte eller indirekte:
   - eier størstedelen av den juridiske persons tegnede kapital, eller
   - kontrollerer flertallet av stemmene knyttet til andeler utstedt av den juridiske person, eller
   - kan utpeke mer enn halvparten av medlemmene i den juridiske persons administrasjons-, ledelses- eller kontrollorgan,
d) *prøveutvinning,* utvinning av petroleum i et begrenset tidsrom før ordinær utvinning. Prøveutvinning er utvinning i den hensikt å fremskaffe kunnskap om en petroleumsforekomsts drivverdighet, produksjonsegenskap eller anvendbar utvinningsteknologi.

For avgiftsformål forstås i denne forskrift med:

e) *avskipningspunkt:*
   - ved skipning med skip, skipssiden,
   - ved transport gjennom rørledning, inngangsflensen for ilandføringsrørledning, eller hvis det er installert pumpeanlegg som har til formål å drive petroleum gjennom ilandføringsrørledning, inngangsflensen til slikt pumpeanlegg,
f) *olje,* petroleum som er flytende ved avskipningspunktet,
g) *utvinningsområde,* det området som omfatter de petroleumsforekomster som utvinnes gjennom samme utvinningsopplegg, og som ligger i blokker som er tildelt samme rettighetshaver. Samme utvinningsopplegg kan bestå av en eller flere produksjonsinnretninger som enten har felles eller atskilte prosesserings- eller avskipningsanlegg.
h) *CO_2 -strømmer*, massestrømmen av CO_2 og eventuelle tilfeldig medfølgende stoffer fra CO_2 -fangstprosesser,
i) *Lagringskompleks*, lagringslokalitet og de geologiske omgivelser som kan ha betydning for sikkerheten ved lagringen,
j) *Lagringslokalitet*, et bestemt område innenfor en geologisk formasjon som anvendes til geologisk

lagring av CO_2 , og tilhørende overflate- og injeksjonsinnretninger,

k) *Undersjøisk reservoar*, en geologisk enhet, avgrenset av bergarttyper ved strukturelle eller stratigrafiske grenser, som har inneholdt petroleum og/eller vann i formasjonen, eller en kombinasjon av disse. Departementet bestemmer i tvilstilfelle hva som skal anses å være et undersjøisk reservoar.

Lovens definisjoner gjelder for forskriften.

0 Endret ved forskrift 5 des 2014 nr. 1518.

Kapittel 2. Undersøkelsestillatelse

§ 3. *Søknad om undersøkelsestillatelse*

Søknad om undersøkelsestillatelse etter loven § 2-1 sendes Oljedirektoratet og skal inneholde opplysninger om:

a) søkers navn, adresse og nasjonalitet. Dersom søknaden omfatter flere søkere, skal samtlige navn, adresser og nasjonaliteter oppgis,
b) hvem i Norge som skal være representant overfor myndighetene,
c) hvilket område søknaden omfatter,
d) formålet med og arten av undersøkelsen.

Oljedirektoratet kan kreve tilleggsopplysninger.

Kvittering for innbetalt avgift jf. § 5, skal vedlegges søknaden.

Søknad om undersøkelsestillatelse med vedlegg skal være skrevet på norsk eller engelsk.

§ 4. *Hvilke undersøkelser tillatelsen gir rett til*

Undersøkelsestillatelsen gir rett til å foreta geologiske, petrofysiske, geofysiske, geokjemiske og geotekniske aktiviteter. Det kan foretas grunne boringer til en dybde som fastsettes av Oljedirektoratet. Oljedirektoratet kan begrense den enkelte undersøkelsestillatelse til å gjelde bestemte typer undersøkelser.

Oljedirektoratet kan sette som vilkår for undersøkelsestillatelse at det skal gis opplysninger om salg eller bytte av undersøkelsesresultater og sette vilkår for utførelse av undersøkelsene.

§ 5. *Betaling for undersøkelsestillatelsen*

For undersøkelsestillatelsen skal det forskuddsvis betales et gebyr til staten ved Oljedirektoratet på kr 65 000 pr. kalenderår.

Undersøkelsestillatelsen bortfaller dersom rettighetshaver innen 31. desember ikke har betalt avgiften for kommende år.

For hver seismiske undersøkelse skal det betales et gebyr til staten ved Oljedirektoratet på kr 33 000. Gebyret skal betales senest samtidig med oppstart av undersøkelsen. Ved forsinket betaling skal det betales rente etter lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m.

Departementet kan endre gebyr i denne bestemmelsen i samsvar med endringer i pengeverdien.

0 Endret ved forskrifter 22 des 2006 nr. 1536 (i kraft 1 jan 2007), 18 des 2009 nr. 1731 (i kraft 1 jan 2010).

§ 6. *Meddelelse av opplysninger i forbindelse med undersøkelser mv.*

Rettighetshaver skal senest fem uker før aktiviteten etter en undersøkelsestillatelse påbegynnes sende opplysninger til Oljedirektoratet, Fiskeridirektoratet, Havforskningsinstituttet og Forsvarsdepartementet om:

a) tid, varighet og nøyaktige opplysninger om området for undersøkelsen med posisjonslinjer,
b) undersøkelsesmetoder som skal anvendes,
c) hvilket fartøy som skal benyttes,
d) i hvilken form resultatene fra undersøkelsen vil foreligge.

Navn på fiskerikyndig person skal meddeles de nevnte myndigheter snarest, og senest fem dager før aktiviteten påbegynnes.

Oljedirektoratet kan gjøre unntak fra fristen i første og annet ledd.

Dersom aktiviteten ikke påbegynnes til fastsatt tidspunkt, skal rettighetshaver så snart som mulig sende ny melding om oppstartstidspunktet for aktiviteten til myndighetene som nevnt i første ledd.

Mens aktiviteten etter en undersøkelsestillatelse pågår, skal rettighetshaver ukentlig sende opplysninger til Oljedirektoratet, Fiskeridirektoratet og Forsvarsdepartementet om tid, sted for og arten av aktiviteten, undersøkelsesfartøyets bevegelser og anløp av norsk indre farvann.

Dersom aktiviteten ikke avsluttes til oppgitt tidspunkt, skal rettighetshaver sende ny melding om varighet for aktiviteten til myndighetene som angitt i første ledd.

Oljedirektoratet skal sørge for at det finnes en nettside med oppdatert informasjon om seismiske undersøkelser. Oljedirektoratet skal så lenge Oljedirektoratet anser det nødvendig sende til kunngjøring i «Etterretninger for sjøfarende» opplysninger om nøyaktig tid og sted for aktiviteten, undersøkelsesfartøyets navn og fart, samt lengde på eventuell seismisk kabel.

Så snart som mulig og senest innen tre måneder etter at den enkelte aktiviteten i medhold av en undersøkelsestillatelse er fullført, skal rettighetshaver sende data, registreringer og resultater fra aktiviteten til Oljedirektoratet. Med mindre Oljedirektoratet ønsker oversendelse av rådata, skal data som krever bearbeiding ut over 3 måneder sendes så snart de er bearbeidet. Rettighetshaver skal videre opplyse om resultatene mv. fra undersøkelsen skal være omsettelige.

Fartøy som driver undersøkelse etter petroleum skal ha om bord og bruke satelittsporingsutstyr og ferdskriver. Oljedirektoratet fastsetter nærmere bestemmelser om sporingsutstyr, herunder tilgang til data.

Denne paragrafen gjelder tilsvarende for undersøkelser som foretas etter en utvinningstillatelse.

0 Endret ved forskrift 26 juni 2009 nr. 857 (i kraft 1 juli 2009).

Kapittel 2a. Konsekvensutredning ved åpning av nye områder for petroleumsvirksomhet

0 Kapitlet tilføyd ved forskrift 20 jan 2006 nr. 49.

§ 6a. *Ansvarlig myndighet og formål*

Departementet er ansvarlig for konsekvensutredning forut for åpning av nye områder for petroleumsvirksomhet i medhold av lovens § 3-1. Konsekvensutredningen skal bidra til å belyse de ulike interessene som gjør seg gjeldende på det aktuelle området. Konsekvensutredningen skal belyse virkningene åpning av et område for petroleumsvirksomhet kan ha for nærings- og miljømessige forhold, herunder mulige farer for forurensning, samt antatte økonomiske og sosiale virkninger. Konsekvensutredningen skal skje i tråd med bestemmelsene i § 6b og § 6c, og i samsvar med eventuelle utfyllende bestemmelser departementet fastsetter.

Bestemmelsene i § 22c gjelder tilsvarende så langt de passer. Avgjørelser etter § 6b og § 6c er ikke enkeltvedtak etter forvaltningsloven.

Bestemmelsene i dette kapittelet skal gjelde tilsvarende for andre typer overordnede utredninger, så langt bestemmelsene passer.

0 Tilføyd ved forskrift 20 jan 2006 nr. 49.

§ 6b. *Konsekvensutredningsprogram*

Det skal utarbeides et forslag til utredningsprogram. Programmet skal klargjøre hvilke forhold som det skal gjøres rede for i konsekvensutredningen, herunder hvilke utredninger som er nødvendige for å gi et godt beslutningsgrunnlag. Forslag til utredningsprogram skal gi en beskrivelse av den planlagte beslutningen om åpning av område for petroleumsaktivitet, forskjellige mulige alternativer for fremtidig petroleumsvirksomhet i området og antatte problemstillinger som vil bli belyst. Forslag til utredningsprogram skal inneholde kart over området.

Departementet sender forslag til program på høring til berørte myndigheter og interesseorganisasjoner, samt gjør forslaget tilgjengelig for offentligheten på Internett. Det skal settes rimelig frist for uttalelser. Fristen bør ikke settes kortere enn seks uker. Departementet fastsetter utredningsprogrammet på bakgrunn av forslaget og uttalelsene til dette. Det skal redegjøres for innkomne uttalelser og hvordan disse er vurdert og ivaretatt i fastsatt program. Kopi av fastsatt program skal sendes til dem som har avgitt uttalelse til forslaget til program.

0 Tilføyd ved forskrift 20 jan 2006 nr. 49.

§ 6c. *Konsekvensutredningen*

Konsekvensutredningen skal utarbeides på bakgrunn av fastsatt program, jf. § 6b annet ledd, og skal i innhold, omfang og detaljgrad tilpasses den konkrete saken og, så langt som mulig, basere seg på foreliggende kunnskap og nødvendig oppdatering av denne. Konsekvensutredningen skal beskrive antatte virkninger av åpning av området for petroleumsvirksomhet, forskjellige mulige alternativer for fremtidig petroleumsvirksomhet i området og virkningen av disse og i nødvendig grad inneholde blant annet følgende:

a) beskrivelse av de områder som planlegges åpnet for petroleumsvirksomhet.
b) redegjørelse for forholdet til nasjonale planer som er relevante i forhold til området som planlegges åpnet for petroleumsvirksomhet, samt for relevante miljømål fastsatt gjennom rikspolitiske retningslinjer, nasjonale miljømål, stortingsmeldinger eller lignende, og hvordan disse er tatt hensyn til.
c) beskrivelse av antatte virkninger for sysselsetting og næringsvirksomhet, samt antatte økonomiske og sosiale virkninger av petroleumsvirksomheten.
d) beskrivelse av viktige miljøforhold og naturressurser, herunder en oversikt over gjennomførte kartleggingstiltak.
e) beskrivelse av virkningene av åpning av området for petroleumsvirksomhet for bl.a. dyre- og planteliv, havbunn, vann, luft, klima, landskap, beredskap og ulykkesrisiko og samvirket mellom disse.
f) kort redegjørelse for datagrunnlaget og metoder som er brukt for å beskrive virkningene, og eventuelle faglige eller tekniske problemer ved innsamling og bruk av dataene og metodene.
g) beskrivelse i samsvar med bokstav d) ovenfor av konsekvenser for annen stat som kan bli berørt av tiltaket.
h) vurdering av behovet for, og eventuelt forslag til, nærmere undersøkelser før gjennomføring av planen.
i) vurdering av behovet for, og eventuelt forslag til, undersøkelser og tiltak med sikte på å overvåke og klargjøre de faktiske virkningene av planen og eventuelle tiltak for å begrense og avbøte negative virkninger av vesentlig betydning.

j) en redegjørelse for hva som kan gjøres for å forhindre eller avbøte eventuelle skader og ulemper.

Konsekvensutredningen skal inneholde nødvendige illustrasjoner og kartmateriale, samt et sammendrag.

Departementet skal sende konsekvensutredningen på høring til berørte myndigheter og interesseorganisasjoner, samt gjøre forslaget tilgjengelig for offentligheten på Internett og skal samtidig kunngjøre i Norsk Lysingsblad at konsekvensutredningen er sendt på høring. Det skal settes en rimelig frist for uttalelse til konsekvensutredningen. Fristen skal normalt være 3 måneder, og ikke mindre enn 6 uker. Relevante bakgrunnsdokumenter og fagrapporter skal være tilgjengelig hos departementet. I den grad det er praktisk mulig skal departementet gjøre relevante fagrapporter og andre relevante dokumenter tilgjengelig på Internett.

Departementet skal, på bakgrunn av høringen, ta stilling til om det er behov for tilleggsutredninger eller dokumentasjon om bestemte forhold. Eventuelle tilleggsutredninger skal sendes på høring til dem som har avgitt uttalelse i saken. Fristen for uttalelse bør ikke settes kortere enn to uker.

0 Tilføyd ved forskrift 20 jan 2006 nr. 49.

§ 6d. *Saksfremlegget*

Åpning av nytt område for petroleumsvirksomhet etter loven § 3-1 forelegges for Stortinget. I saksfremlegget skal det gjøres rede for hvordan virkningene av åpning av nytt område for petroleumsvirksomhet og innkomne høringsuttalelser er vurdert, samt hvilken betydning disse er tillagt. Det skal vurderes i saksfremlegget om det bør stilles krav til undersøkelser med sikte på å overvåke og klargjøre faktiske virkninger av petroleumsvirksomheten. Det skal i saksfremlegget også vurderes om det bør stilles vilkår med sikte på å begrense og avbøte negative virkninger av vesentlig betydning.

0 Tilføyd ved forskrift 20 jan 2006 nr. 49.

Kapittel 3. Utvinningstillatelse m.v.

§ 7. *Utlysning*

I utlysningen skal i tillegg til det som følger av loven § 3-5, forventet tidspunkt for tildeling angis.

Dersom søknader fra enkeltvise fysiske eller juridiske personer foretrekkes, skal dette angis i utlysningen.

Tildelingskriteriene nevnt i denne forskriften § 10 skal inntas i utlysningen. Departementet bestemmer hvordan utlysningen nærmere skal utformes. Endres vilkår og krav for tildeling etter utlysningen, skal departementet underrette de fysiske og juridiske personer som har sendt inn, ellers om må forventes å sende inn søknad om tildeling av utvinningstillatelse innen søknadsfristens utløp.

0 Endret ved forskrift 17 juli 1998 nr. 623.

§ 8. *Søknad om utvinningstillatelse*

Søknad om utvinningstillatelse sendes departementet med kopi til Oljedirektoratet. Søknaden skal inneholde:

a) søkerens navn, adresse og nasjonalitet samt angivelse av om søkeren er en fysisk eller juridisk person,
b) angivelse av hvem i Norge som skal være representant overfor myndighetene,
c) angivelse av det eller de områder det søkes om utvinningstillatelse for,
d) angivelse av søkerens prioritering av områdene, såfremt det søkes om tillatelse for flere områder,

e) opplysninger om søkerens virksomhet, herunder finansiell kapasitet,
f) en geologisk evaluering av det eller de områder det søkes om utvinningstillatelse for, og hvordan en effektiv petroleumsvirksomhet planlegges her,
g) en økonomisk evaluering av det eller de områder det søkes om utvinningstillatelse for,
h) opplysninger om erfaring og teknisk kompetanse av betydning for det eller de områder det søkes om utvinningstillatelse for,
i) beskrivelse av den organisasjon og kompetanse søkeren vil ha til rådighet i Norge og andre steder for aktivitet i forbindelse med det eller de områder det søkes om utvinningstillatelse for,
j) kvittering for innbetalt behandlingsgebyr.

Departementet kan fravike kravet til innhold i søknaden etter første ledd, herunder kreve ytterligere opplysninger.

Søknad om utvinningstillatelse skal være skrevet på norsk eller engelsk.

§ 9. *Behandlingsgebyr*

For behandlingen av hver søknad om utvinningstillatelse skal det betales et gebyr på kr 109 000 som innbetales til staten ved Oljedirektoratet.

Dersom gebyr ikke er innbetalt, anses ikke søknaden for innkommet.

For hver seismiske undersøkelse skal det betales et gebyr til staten ved Oljedirektoratet på kr 33 000. Gebyret skal betales senest samtidig med oppstart av undersøkelsen. Ved forsinket betaling skal det betales rente etter lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m.

Departementet kan endre gebyr i denne bestemmelsen i samsvar med endringer i pengeverdien.

0 Endret ved forskrifter 17 juli 1998 nr. 623, 22 des 2006 nr. 1536 (i kraft 1 jan 2007), 18 des 2009 nr. 1731 (i kraft 1 jan 2010).

§ 10. *Tildelingskriterier*

Utvinningstillatelse tildeles på grunnlag av følgende kriterier slik at den best mulige ressursforvaltning fremmes:

a) søkerens tekniske kompetanse og finansielle kapasitet,
b) søkerens plan for leting og utvinning i det området som søkes tildelt.

Dersom søkeren er eller har vært rettighetshaver etter en utvinningstillatelse, kan departementet også ta hensyn til enhver form for manglende effektivitet eller manglende ansvarlighet utvist av søkeren som rettighetshaver.

Tildelingskriteriene skal i samsvar med loven § 3-5 tredje ledd første punktum utformes og anvendes ikke-diskriminerende mellom søkerne. Første punktum gjelder tilsvarende i forhold til kriterier vedrørende sammensetning av rettighetshavergruppen og utpeking av operatør.

Dersom to eller flere søknader vurderes likt på bakgrunn av ovennevnte kriterier, kan andre relevante objektive og ikke-diskriminerende kriterier som gjør det mulig å foreta det endelige valg mellom søknadene, legges til grunn for tildelingen.

0 Endret ved forskrift 17 juli 1998 nr. 623.

§ 11. *Vilkår og krav*

Vilkår og krav for tildeling av utvinningstillatelse og for utøvelse av petroleumsvirksomhet etter en utvinningstillatelse skal utelukkende begrunnes i behovet for å sikre at petroleumsvirksomheten i området for utvinningstillatelsen gjennomføres på en god måte.

Vilkår for utøvelse av virksomhet etter en utvinningstillatelse skal være begrunnet i hensynet til nasjonal sikkerhet, offentlig orden, folkehelse, transportsikkerhet, miljøvern, vern av biologiske ressurser og nasjonale skatter av kunstnerisk, historisk eller arkeologisk verdi, anleggenes og arbeidstakerens sikkerhet, planmessig ressursforvaltning (for eksempel utvinningstempo eller optimeringen av utvinningsvirksomheten) eller behovet for å sikre skatte- og avgiftsinntekter.

Denne paragraf får bare anvendelse for utvinningstillatelser som er tildelt etter 1. september 1995.

§ 12. *Statlig deltakelse*

Kongen kan utpeke en juridisk person som forretningsfører for den direkte statlige deltakelse som nevnt i loven § 3-6.

Følgende prinsipper skal gjelde for beslutningsprosessen i utvinningstillatelsen:

a) den statlige deltaker eller forretningsføreren for den direkte statlige deltakelse skal utøve sin stemmerett på grunnlag av synlige, objektive og ikke-diskriminerende kriterier. Stemmerettsutøvelsen skal ikke være til hinder for at avgjørelser kan fattes på grunnlag av alminnelige forretningsmessige prinsipper.
b) den statlige deltaker eller forretningsføreren for den direkte statlige deltakelse kan stemme fullt ut for sin andel i alle saker med følgende unntak: den statlige deltaker eller forretningsføreren for den direkte statlige deltakelse skal ikke få opplysninger om eller ha stemmerett ved avgjørelser om leverandører til virksomheten som er omfattet av denne forskriften. Den statlige deltaker eller forretningsføreren for den direkte statlige deltakelse skal ikke sammen med en eller flere offentlige enheter utgjøre stemmerettsflertall i andre avgjørelser.

Bestemmelsen i annet ledd bokstav b) er ikke til hinder for at den statlige deltaker eller forretningsføreren for den direkte statlige deltakelse motsetter seg vedtak fattet av rettighetshaver som ikke ville overholde de vilkår og krav som er angitt i utvinningstillatelsen når det gjelder statens utvinningspolitikk eller statens finansielle interesser.

Kongen bestemmer hvordan de nærmere regler om beslutningsprosessen skal utformes for den enkelte utvinningstillatelse.

Denne paragrafen får bare anvendelse for utvinningstillatelser som er tildelt etter 1. september 1995.

§ 13. *Arbeidsforpliktelse*

Arbeidsforpliktelsen som angitt i loven § 3-8, kan bestå i undersøkelse og leteboring av et bestemt antall brønner ned til nærmere angitte dybder eller geologiske formasjoner. Arbeidsforpliktelsens innhold, omfang og frist for oppfyllelse fastsettes i den enkelte utvinningstillatelse. Dersom ikke kortere frist er fastsatt, skal arbeidsforpliktelsen være fullført innen den periode som fastsettes etter loven § 3-9 første ledd.

Departementet kan etter søknad gjøre unntak fra arbeidsforpliktelsen.

§ 14. *Forlengelse av utvinningstillatelse*

Søknad om forlengelse av utvinningstillatelse etter loven § 3-9 første ledd skal sendes Oljedirektoratet innen fire måneder før utvinningstillatelsen utløper, med mindre Oljedirektoratet bestemmer noe annet.

Krav om forlengelse etter loven § 3-9 annet ledd skal sendes Oljedirektoratet innen to måneder før utvinningstillatelsen utløper, med mindre Oljedirektoratet bestemmer noe annet. Rettighetshaver skal opplyse hvilket område utvinningstillatelsen ønskes forlenget for.

§ 15. *Form og størrelse på områder*

De områder som rettighetshaver tilbakeleverer etter loven §§ 3-9 og 3-14, skal være sammenhengende og avgrenset av meridianer og breddeparalleller uttrykt i hele gradminutter. Tilsvarende gjelder for de områder rettighetshaver beholder.

Områder som fradeles etter loven § 3-10 skal være sammenhengende og avgrenset av meridianer og breddeparalleller uttrykt i hele gradminutter. Departementet kan når særlige grunner tilsier det godkjenne en horisontal deling av området for en utvinningstillatelse.

Oljedirektoratet skal godkjenne form og størrelse på områdene og kan gi fritak fra kravet om at områdene skal være sammenhengende. Oljedirektoratet skal normalt gi slikt fritak dersom tilbakelevering skjer for å tilpasse områdets størrelse etter bestemmelsene om fritak for arealavgift i § 39 andre og tredje ledd. Når særlige grunner tilsier det kan Oljedirektoratet fravike kravet til avgrensning i hele gradminutter.

0 Endret ved forskrift 30 juni 2006 nr. 791 (i kraft 1 jan 2007).

Kapittel 4. Utvinning m.v. av petroleum

§ 16. *Vurdering av en petroleumsforekomst*

Når en petroleumsforekomst er påvist gjennom boring, skal rettighetshaver sende Oljedirektoratet informasjon om planer for nærmere undersøkelser og resultater fra utførte undersøkelser av forekomsten.

En vurdering av petroleumsforekomsten skal skriftlig fremlegges for Oljedirektoratet innen seks måneder etter at forekomsten er påvist.

Dersom petroleumsforekomsten gjennom testing, prøvetaking eller logging er sannsynliggjort å ha bevegelig petroleum, skal rettighetshaver også angi størrelse på petroleumsforekomsten og fremlegge planer for den videre aktivitet.

Oljedirektoratet kan kreve fremlagt ytterligere vurderinger og opplysninger.

§ 17. *Erklæring om ikke å igangsette utvinning*

Rettighetshaver skal skriftlig underrette departementet senest to år etter at siste letebrønn ble boret dersom rettighetshaver ikke finner å kunne igangsette utvinning fra en petroleumsforekomst. Kopi av underretningen sendes Oljedirektoratet. Det skal vedlegges en rapport som redegjør for grunnlaget for beslutningen og et sammendrag av reservoarmessige, tekniske og økonomiske forhold samt undersøkelser som er eller planlegges gjennomført med sikte på å klarlegge om petroleumsforekomsten er eller kan bli drivverdig.

§ 18. *Prøveutvinning*

Søknad om prøveutvinning jf. loven § 4-4 femte ledd, skal som hovedregel inneholde:

a) beskrivelse av formålet med prøveutvinningen,
b) beskrivelse av geologiske og reservoartekniske forhold,
c) prøveutvinningsprogram,

d) beskrivelse av innretninger som skal benyttes,
e) beskrivelse av utstyr for måling av petroleum, herunder fiskal kvantumsmåling,
f) oversikt over kostnader,
g) beskrivelse av overordnede sikkerhetsmessige forhold,
h) beskrivelse av miljømessige konsekvenser.

Søknaden sendes departementet med kopi til Oljedirektoratet. Dersom innretning skal plasseres på land eller sjøgrunn undergitt privat eiendomsrett sendes også kopi til Petroleumstilsynet.

Ved prøveutvinning skal det også innhentes tillatelse etter loven § 4-4 annet og tredje ledd.

Petroleum som produseres under prøveutvinning skal som hovedregel lagres for senere utnyttelse eller salg. Prøveutvinning skal normalt avsluttes før fremleggelse av plan for utbygging og drift av en petroleumsforekomst eller av søknad om fritak fra kravet om slik plan. Dersom særlige grunner tilsier det, kan rettighetshaver forelegge for departementet til godkjennelse en plan for utbygging og drift i medhold av loven § 4-2 før prøveutvinningen avsluttes.

0 Endret ved forskrift 20 jan 2006 nr. 49.

§ 19. *Opplysninger om fremtidige leveranser av rik- og tørrgass*

Rettighetshaver skal innen 30 dager etter utløpet av hvert kvartal gi departementet opplysninger om rettighetshavers forpliktelser til levering av rik- og tørrgass fra norsk kontinentalsokkel. Opplysningene skal inneholde en overordnet volumprofil for forpliktelser til levering av rik- og tørrgass, og en beskrivelse av hovedvilkårene for forpliktelsene inngått i foregående kvartal. Departementet kan fastsette et annet tidsintervall for rapporteringen basert på gassalgsaktiviteten i det enkelte selskap.

Departementet kan i særlige tilfeller bestemme at rettighetshaver skal gi opplysninger om vilkår i enkeltavtaler.

0 Endret ved forskrift 20 jan 2006 nr. 49.

§ 20. *Plan for utbygging og drift av en petroleumsforekomst*

Plan for utbygging og drift av en eller flere petroleumsforekomster, jf. loven § 4-2, skal inneholde en beskrivelse av utbyggingen og en konsekvensutredning. Uttalelser til konsekvensutredningen tas med i vurderingen ved godkjennelse av plan for utbygging og drift. Planen skal sendes departementet og Arbeids- og inkluderingsdepartementet med kopi til Oljedirektoratet og Petroleumstilsynet.

Plan for utbygging og drift av en forekomst som medfører bygge- og anleggstiltak i strid med arealdel av bindende planvedtak etter plan- og bygningsloven, kan ikke godkjennes av departementet før planmyndigheten har samtykket i dette.

Departementet kan kreve at den enkelte rettighetshaver gir opplysning om hvordan rettighetshaver vil finansiere sin del av utbyggingen.

Departementet skal i eget dokument, som skal offentliggjøres, redegjøre for og begrunne vedtaket om å godkjenne eller ikke godkjenne plan for utbygging og drift. I begrunnelsen skal det bl.a. fremgå hvilke miljøvilkår som eventuelt er knyttet til godkjennelsen samt hvilke tiltak som eventuelt er forutsatt å avbøte vesentlige negative miljøvirkninger. Taushetsbelagte opplysninger skal ikke offentliggjøres.

Ved vesentlige endringer i eller avvik fra planen skal det gis melding til departementet. Departementet kan kreve fremlagt ny eller endret plan.

0 Endret ved forskrifter 4 juni 1999 nr. 571, 20 jan 2006 nr. 49.

§ 21. *Beskrivelse av utbyggingen i plan for utbygging og drift av en petroleumsforekomst*

Beskrivelsen av utbyggingen med tilhørende dokumentasjon skal tilpasses utbyggingens omfang. Beskrivelsen skal redegjøre for økonomiske, ressursmessige, tekniske og miljø- og sikkerhetsmessige forhold ved utbyggingen.

Beskrivelsen av utbyggingen skal i nødvendig utstrekning inneholde:

a) beskrivelse av utvinningsstrategi og utbyggingsløsning, samt kriterier for de valg som er gjort, eventuell beskrivelse av påfølgende utbyggingstrinn, tilknytning til andre felt, og eventuell samordning av petroleumsvirksomhet,
b) beskrivelse av geofaglige og reservoartekniske forhold, samt produksjonsforløp,
c) beskrivelse av tekniske løsninger, herunder løsninger for å forebygge og minimalisere miljøskadelige utslipp,
d) opplysninger om styringssystemer, herunder opplysninger om planlegging, organisering og gjennomføring av utbyggingen,
e) opplysninger om drift og vedlikehold,
f) opplysninger om økonomiske forhold,
g) opplysninger om hvilke tillatelser, godkjennelser eller samtykker det er søkt om eller det planlegges søkt om etter ellers gjeldende lovgivning, dersom innretning skal plasseres på landterritoriet eller sjøgrunn undergitt privat eiendomsrett,
h) opplysninger om hvordan innretningene vil kunne disponeres ved avslutning av petroleumsvirksomheten,
i) opplysninger om innretninger for transport eller utnyttelse som omfattes av loven § 4-3,
j) opplysninger om avsetningsløsning for gass,
k) beskrivelse av tekniske tiltak for beredskap,
l) opplysninger om andre forhold som er av betydning for ressursforvaltningen,
m) andre opplysninger som kreves etter de til enhver tid gjeldende sikkerhetsforskrifter.
n) Hvis utbyggingen omfatter fangst, transport og lagring av CO_2 :
   - en karakterisering av lagringslokaliteten og lagringskomplekset og en vurdering av forventet sikkerhet for lagring,
   - forslag til overvåkningsplan, jf. vedlegg II til denne forskrift,
   - forslag til plan for utbedrende tiltak ved vesentlige uregelmessigheter, jf. § 30g første ledd b),
   - forslag til foreløpig plan for etterdrift, jf. § 30j og vedlegg II til denne forskrift.

Departementet kan kreve alternative løsninger utredet.

0 Endret ved forskrift 5 des 2014 nr. 1518.

§ 22. *Utredningsprogram for konsekvensutredning i plan for utbygging og drift av en petroleumsforekomst*

Rettighetshaver skal i god tid før fremleggelse av plan for utbygging og drift av en petroleumsforekomst utarbeide forslag til utredningsprogram. Forslaget skal gi en kort beskrivelse av utbyggingen, av aktuelle utbyggingsløsninger og på bakgrunn av tilgjengelig kunnskap, av antatte virkninger for andre næringer og miljø, herunder eventuelle grenseoverskridende miljøvirkninger. Videre skal forslaget klargjøre behovet for dokumentasjon. Dersom det er utarbeidet en konsekvensutredning for det området hvor utbyggingen planlegges gjennomført, skal forslaget klargjøre behovet for ytterligere dokumentasjon eller oppdatering.

Forslaget til utredningsprogram bør i nødvendig grad inneholde en beskrivelse av hvordan utredningsarbeidet vil bli gjennomført, særlig med sikte på informasjon og medvirkning i forhold til grupper som antas å bli særlig berørt. Forslaget til utredningsprogram skal baseres på rammene for dokumentasjon i § 22a.

Rettighetshaver sender forslaget til utredningsprogram til uttalelse til berørte myndigheter og interesseorganisasjoner. Det skal settes en rimelig frist for uttalelser. Fristen bør ikke være kortere enn seks uker. Departementet fastsetter utredningsprogrammet på bakgrunn av forslaget og uttalelsene til

dette. Det skal redegjøres for innkomne uttalelser og hvordan disse er vurdert og ivaretatt i fastsatt program. Kopi av fastsatt program skal sendes til dem som har avgitt uttalelse i saken. Avgjørelser etter denne bestemmelsen er ikke enkeltvedtak etter forvaltningsloven. Departementet kan i særlige tilfeller bestemme at departementet sender forslag til utredningsprogram på høring.

0 Endret ved forskrifter 4 juni 1999 nr. 571, 20 jan 2006 nr. 49.

§ 22a. *Konsekvensutredning i plan for utbygging og drift av en petroleumsforekomst*

En konsekvensutredning i en plan for utbygging og drift av en petroleumsforekomst skal redegjøre for virkningene utbyggingen kan ha for næringsmessige forhold og miljømessige forhold, herunder forebyggende og avbøtende tiltak. Konsekvensutredningen skal blant annet:

a) beskrive alternative utbyggingsløsninger som rettighetshaver har undersøkt og begrunne valg av utbyggingsløsning og utvinningsstrategi, redegjøre for kriteriene for det valg som er gjort, samt beskrive eventuelle påfølgende utbyggingstrinn, tilknytning til andre felt og landanlegg og eventuell samordning av petroleumsvirksomhet,
b) beskrive det miljø som i vesentlig grad kan bli berørt, og vurdere og avveie miljøkonsekvenser av utbyggingen, herunder:
   - beskrive utslipp til sjø, luft og jord,
   - beskrive eventuelle materielle verdier og kulturminner som kan bli berørt som følge av utbyggingen,
   - vurdere konsekvensene av de tekniske løsninger som er valgt,
   - klargjøre hvordan miljøkriterier og -konsekvenser har vært lagt til grunn for de tekniske løsninger som er valgt,
   - beskrive mulige og planlagte tiltak for å hindre, redusere og om mulig oppveie betydelige negative miljøvirkninger,
c) vurdere hvilke tillatelser, godkjennelser eller samtykker det skal søkes om etter ellers gjeldende lovgivning, dersom innretning skal plasseres på landterritoriet, sjøgrunn undergitt privat eiendomsrett, indre farvann eller sjøterritoriet,
d) vurdere hvordan innretningene vil kunne disponeres ved avslutning av petroleumsvirksomheten,
e) vurdere innretninger for transport eller utnyttelse som omfattes av loven § 4-3,
f) vurdere tekniske tiltak for beredskap,
g) vurdere hvordan miljøovervåkning i området kan gjennomføres,
h) ha et sammendrag av ovennevnte punkter.

Konsekvensutredningen skal utarbeides på grunnlag av utredningsprogrammet som er fastsatt i medhold av § 22 og tilpasses utbyggingens omfang og i hvilken grad utbyggingen anses omfattet av en konsekvensutredning for et større samlet område. Konsekvensutredningen skal sendes departementet senest samtidig med en beskrivelse av utbyggingen. I områder der flere felt skal bygges ut, vil rettighetshaver i samsvar med loven § 4-2 tredje ledd kunne utarbeide en konsekvensutredning for et større samlet område. For utbygginger som også skal konsekvensutredes etter annen lovgivning, kan det utarbeides en felles konsekvensutredning.

Dersom rettighetshaver godtgjør at utbyggingen omfattes av eksisterende relevant konsekvensutredning for et felt eller for et større samlet område, jf. loven § 4-2 tredje ledd, vil det kun kreves konsekvensutredning dersom departementet finner dette nødvendig.

Rettighetshaver sender konsekvensutredningen til uttalelse til berørte myndigheter og interesseorganisasjoner og det kunngjøres samtidig i Norsk Lysingsblad at konsekvensutredningen er sendt på høring. Konsekvensutredningen, og så langt som mulig eventuelle relevante bakgrunnsdokumenter, skal gjøres tilgjengelig på Internett. Det skal settes en rimelig frist for uttalelser til konsekvensutredningen. Fristen bør ikke være kortere enn seks uker. Departementet kan i særlige tilfeller bestemme at departementet sender konsekvensutredningen på høring.

Departementet skal, på bakgrunn av høringen, ta stilling til om det er behov for tilleggsutredninger eller dokumentasjon om bestemte forhold. Eventuelle tilleggsutredninger skal forelegges berørte myndigheter og dem som har avgitt uttalelse til konsekvensutredningen til uttalelse før det fattes vedtak i saken. Fristen for uttalelse bør ikke være kortere enn to uker.

I departementets saksframlegg skal det fremgå hvordan virkningene av utbygningen og innkomne uttalelser er vurdert, og hvilken betydning disse er tillagt. Det skal vurderes i saksfremlegget om vilkår med sikte på å begrense og avbøte negative virkninger av vesentlig betydning skal settes. Departementet kan bestemme at det skal utarbeides et miljøoppfølgingsprogram med sikte på å overvåke og avbøte negative virkninger av vesentlig betydning.

Departementets avgjørelser etter paragrafen her er ikke enkeltvedtak etter forvaltningsloven.

0 Tilføyd ved forskrift 4 juni 1999 nr. 571. Endret ved forskrift 20 jan 2006 nr. 49.

§ 22b. *Fritak fra kravet om konsekvensutredning*

Departementet kan etter søknad fra rettighetshaver gi fritak fra kravet om konsekvensutredning dersom utbyggingen ikke vil medføre utvinning av olje og naturgass i kommersiell hensikt der utvunnet mengde overstiger 4.000 fat per dag for olje og 500.000 m³ naturgass per dag for gass, og den ellers ikke antas å ha vesentlige næringsmessige eller miljømessige virkninger.

Såfremt utbyggingen ikke kan antas å ha vesentlige grenseoverskridende miljøvirkninger, kan kravet om konsekvensutredning i unntakstilfeller fravikes helt eller delvis, selvom utbyggingen overskrider terskelverdiene i første ledd. Før unntak gis, skal departementet underrette EFTAs Overvåkningsorgan om begrunnelsen for unntaket.

0 Tilføyd ved forskrift 4 juni 1999 nr. 571.

§ 22c. *Konsekvensutredning ved vesentlige grenseoverskridende miljøvirkninger*

Dersom en utbygging kan få vesentlige grenseoverskridende miljøvirkninger, skal departementet oversende utredningsprogrammet og informasjon om kravet til godkjennelse av plan for utbygging og drift til stater som kan bli berørt, senest samtidig med at utredningsprogrammet blir sendt på høring. Slik informasjon skal også sendes dersom en stat som i betydelig utstrekning kan bli berørt, anmoder om det.

Berørte stater kan delta i konsekvenstutredningsprosessen, herunder avgi uttalelse om utredningsprogrammet og konsekvensutredningen til departementet. Departementet sender konsekvensutredningen til rette myndighet i berørte stater samtidig som konsekvensutredningen sendes på høring i Norge. Departementet kan pålegge rettighetshaver å utarbeide dokumentene tilknyttet konsekvensutredningen i de fremmede språk som er nødvendige.

Departementet skal ved godkjennelse av plan for utbygging og drift oversende det i § 20 fjerde ledd nevnte dokument til rette myndighet i berørte stater.

0 Tilføyd ved forskrift 4 juni 1999 nr. 571. Endret ved forskrift 20 jan 2006 nr. 49.

§ 23. *Fastsettelse av produksjonsforløp m.v.*

Rettighetshaver skal søke departementet om produksjonstillatelse, herunder tillatelse til brenning og kaldventilering, innen de frister som departementet bestemmer. Kopi av søknaden skal sendes Oljedirektoratet. Tillatelsens varighet kan tilpasses feltets størrelse, og andre forhold av betydning.

Departementet kan, i tilfeller som angitt i loven § 4-4, treffe vedtak vedrørende produksjon eller injisering fra hver enkelt brønn, forekomst eller felt.

Departementet kan nærmere bestemme innhold i og utforming av den søknaden som skal innsendes etter loven § 4-4 annet og tredje ledd.

§ 24. *Feltrapport*

Dersom departementet pålegger rettighetshaver etter loven § 4-4 sjette ledd å utarbeide en rapport om feltrelaterte forhold, skal det gis en frist på minst seks måneder for utarbeidelse av rapporten, med mindre særlige forhold tilsier en kortere frist.

§ 25. *Tiltak for å fremskaffe opplysninger*

Oljedirektoratet kan kreve gjennomført spesielle tiltak for å fremskaffe opplysninger, såfremt dette anses nødvendig for å kunne bedømme om driften av en petroleumsforekomst er forsvarlig eller for å få i stand en samordnet virksomhet mellom flere rettighetshavere.

Særlig kostbare tiltak, som for eksempel boring av en brønn, kan ikke kreves gjennomført med mindre departementet finner at tiltaket er åpenbart nødvendig.

§ 26. *Måling m.v. av produsert petroleum*

Rettighetshaver skal måle og analysere produsert, herunder solgt petroleum etter alminnelig anerkjent fremgangsmåte. Utstyr og fremgangsmåte skal godkjennes av Oljedirektoratet.

Dersom det påvises at produsert eller solgt kvantum ikke er korrekt beregnet, skal rettighetshaver foreta undersøkelser og legge frem dokumentasjon som gir grunnlag for å fastsette rett kvantum. Oljedirektoratet kan fastsette nærmere bestemmelser om slik korrigering.

§ 27. *Overvåkning av forekomst og produksjon under utvinning*

Rettighetshaver skal kontinuerlig overvåke forekomsten under utvinning, herunder trykk- og strømningsforhold, produserte eller injiserte volumer pr. brønn, sone og reservoar, komponentvis sammensetning av petroleum m.v. Med sone forstås en del av en petroleumsforekomst som kan anses å være delvis adskilt fra forekomsten for øvrig ved begrensninger i trykk- og permeabilitetsforbindelsene.

Det totale månedlige produksjons- og injeksjonsvolumet på feltet skal fordeles på hver enkelt brønn på månedsbasis etter anerkjent norm.

Prosessanleggene skal overvåkes på en slik måte at en optimal drift av anleggene ivaretas.

§ 28. *Tillatelse til anlegg og drift av innretninger*

Søknad om tillatelse til anlegg og drift av innretninger som nevnt i loven § 4-3 første ledd skal omfatte en plan som skal inneholde beskrivelse av prosjektet og en konsekvensutredning. Uttalelser til konsekvensutredningen tas med i vurderingen ved godkjennelse av plan for anlegg og drift. Søknaden skal sendes departementet og Arbeids- og inkluderingsdepartementet med kopi til Oljedirektoratet og Petroleumstilsynet. Dersom en søknad fremmes av andre enn rettighetshaver etter en utvinningstillatelse, kommer bestemmelsene i § 8 til anvendelse så langt de passer.

For tillatelse til anlegg og drift av innretninger som nevnt i loven § 4-3 første ledd kan departementet sette vilkår, bl.a. vedrørende:

a) eierforholdet til innretningen,
b) rørledningens bestemmelsessted,
c) rørledningens trasé, dimensjon og transportkapasitet.

Departementet kan ved tildeling av tillatelse til anlegg og drift av innretninger som nevnt i loven § 4-3 første ledd og senere:

a) fastsette tariffer for bruk av innretningen for eierens egen og for annen petroleum,
b) gi pålegg om at innretningen skal tilknyttes andre innretninger, at kapasiteten skal økes og at innretningen skal ombygges for å kunne benyttes for andre typer petroleum enn den opprinnelig er bygget for. Pålegg som nevnt må ikke fordyre eller i urimelig grad vanskeliggjøre bruk av innretningen som er sikret etter godkjennelse av departementet. Kostnadene ved gjennomføring av pålegg som nevnt, skal etter departementets nærmere bestemmelse dekkes av den eller de som pålegg er gitt til fordel for eller tas i betraktning ved fastsettelse av tariff,
c) bestemme hvilken petroleum som skal transporteres i rørledning, dog kan det ikke bestemmes at petroleum skal transporteres til fortrengsel for petroleum som er sikret transport i rørledning etter godkjennelse av departementet.

0 Endret ved forskrifter 4 juni 1999 nr. 571, 20 jan 2006 nr. 49.

§ 29. *Innhold i plan for anlegg og drift av innretninger*

Plan for anlegg og drift av innretninger som nevnt i loven § 4-3 første ledd skal redegjøre for økonomiske, ressursmessige, tekniske og miljø- og sikkerhetsmessige forhold ved prosjektet. Dokumentasjon skal tilpasses prosjektets omfang.

Plan for anlegg og drift av innretninger som nevnt i loven § 4-3 første ledd skal i nødvendig utstrekning inneholde:

a) opplysninger om rørledningens bestemmelsessted, trasé, dimensjon og transportkapasitet, samt kriterier for de valg som er gjort,
b) opplysninger om eierforholdet til innretningen,
c) beskrivelse av tekniske løsninger, herunder løsninger for å forebygge og minimalisere miljøskadelige utslipp,
d) opplysninger om styringssystemer, herunder opplysninger om planlegging, organisering og gjennomføring av utbyggingen,
e) opplysninger om drift og vedlikehold,
f) opplysninger om økonomiske forhold,
g) opplysninger om hvilke tillatelser, godkjennelser eller samtykker det er søkt om eller det planlegges søkt om etter ellers gjeldende lovgivning, dersom en innretning skal plasseres på landterritoriet eller sjøgrunn undergitt privat eiendomsrett,
h) opplysninger om hvordan innretningene vil kunne disponeres ved avslutning av petroleumsvirksomheten,
i) beskrivelse av tekniske tiltak for beredskap,
j) opplysninger om andre forhold som er av betydning for ressursforvaltningen,
k) andre opplysninger som kreves etter de til enhver tid gjeldende sikkerhetsforskrifter.

Departementet kan fravike kravet til dokumentasjon etter første ledd, herunder kreve alternative løsninger utredet.

Departementet kan etter søknad fra rettighetshaver gi fritak fra kravet om konsekvensutredning dersom prosjektet ikke gjelder transport av petroleum i rørledninger med en diameter på mer enn 800 mm og en lengde på mer enn 40 km, og den ellers ikke antas å ha vesentlige næringsmessige eller miljømessige virkninger. Bestemmelsene i § 20 fjerde ledd, § 22, § 22b annet ledd og § 22c gjelder tilsvarende. Bestemmelsene i §22a gjelder tilsvarende så langt de passer.

Loven § 4-2, tredje, fjerde, sjette og syvende ledd gjelder tilsvarende for plan for anlegg og drift.

0 Endret ved forskrifter 4 juni 1999 nr. 571, 20 jan 2006 nr. 49.

§ 30. *Traséundersøkelser og andre grunnundersøkelser*

Rettighetshaver skal senest fem uker før traséundersøkelser og andre grunnundersøkelser påbegynnes sende følgende opplysninger til Oljedirektoratet, Fiskeridirektoratet, Havforskningsinstituttet og Forsvarsdepartementet:

a) formålet med undersøkelsene,
b) tid, varighet og sted for undersøkelsene,
c) undersøkelsesmetoder,
d) hvilket fartøy som skal benyttes,
e) hvor dypt det eventuelt skal bores.

Fartøy som foretar trasé- og andre grunnundersøkelser skal ha fiskerikyndig person om bord når det er nødvendig av hensyn til fiskerivirksomheten i området. I tvilstilfeller har Oljedirektoratet i samråd med Fiskeridirektoratet avgjørende myndighet. Navn på fiskerikyndig person skal meddeles de nevnte myndigheter snarest, og senest fem dager før aktiviteten påbegynnes.

Mens aktiviteten pågår, skal rettighetshaver ukentlig sende opplysninger til Oljedirektoratet, Fiskeridirektoratet og Forsvarsdepartementet om tid, sted for og arten av aktiviteten, undersøkelsesfartøyets bevegelser og anløp av norsk indre farvann.

Dersom aktiviteten ikke påbegynnes til fastsatt tidspunkt, skal rettighetshaver så snart som mulig sende ny melding om oppstartstidspunkt for aktiviteten til myndighetene som angitt i første ledd.

Oljedirektoratet kan gjøre unntak fra fristene i første og annet ledd.

Ved traséundersøkelser og andre grunnundersøkelser kan det ikke bores dypere enn 200 meter under sjøbunnen.

0 Endret ved forskrift 26 juni 2009 nr. 857 (i kraft 1 juli 2009).

§ 30a. *Samtykke til oppstart og videreføring*

Før rettighetshaver kan utøve petroleumsvirksomhet som nevnt i punkt a) til c) nedenfor, kreves samtykke til oppstart eller videreføring fra Olje- og energidepartementet eller den det bemyndiger.

Samtykke som nevnt i første ledd må være innhentet:

a) før en innretning eller deler av den tas i bruk første gang,
b) før en innretning eller deler av den tas i bruk etter gjennomføring av større ombygginger eller modifikasjoner, eller før endring av bruksformål som ikke er omfattet av godkjent plan for utbygging og drift eller tillatelse til anlegg og drift av innretninger eller vedtak om disponering, jf. loven § 4-2 og § 4-3,
c) før bruk av innretning utover den levetiden og de forutsetningene som er lagt til grunn for godkjennelse av plan for utbygging og drift eller tillatelse til anlegg og drift av innretninger eller vedtak om disponering, jf. loven § 4-2, § 4-3 og § 5-3.

0 Tilføyd ved forskrift 20 jan 2006 nr. 49.

§ 30b. *Leie av produksjonsinnretning*

Rettighetshaver skal ikke leie produksjonsinnretning av tilknyttet selskap, med mindre departementet samtykker til dette. Søknad om slikt samtykke sendes i kopi til Arbeidsdepartementet, Oljedirektoratet og Petroleumstilsynet.

Departementet avgjør i enkeltsaker om utleier er å anse som et tilknyttet selskap.

Departementet kan i tvilstilfeller bestemme om en innretning skal anses som en produksjonsinnretning.

0 Tilføyd ved forskrift 2 juli 2012 nr. 729.

Kapittel 4a. Lagring av CO_2

0 Kapitlet tilføyd ved forskrift 5 des 2014 nr. 1518.

§ 30c. *Lagring av CO_2*

Dette kapittel kommer til anvendelse på fangst, transport og lagring av CO_2 i petroleumsvirksomheten, som iverksettes i henhold til plan for utbygging og drift godkjent i medhold av loven § 4-2 første ledd etter denne forskriftens ikrafttredelse.

0 Tilføyd ved forskrift 5 des 2014 nr. 1518.

§ 30d. *Utvelgelse av en lagringslokalitet*

Et undersjøisk reservoars egnethet som lagringslokalitet skal bestemmes gjennom en karakterisering og vurdering av en potensiell lagringslokalitet og omkringliggende område i henhold til kriteriene angitt i vedlegg 1.

Et undersjøisk reservoar skal bare velges som lagringslokalitet dersom det under de forhold som foreslås for slik bruk ikke er vesentlig risiko for lekkasje, og det heller ikke anses å foreligge noen fare for helse- eller miljøskade av betydning.

0 Tilføyd ved forskrift 5 des 2014 nr. 1518.

§ 30e. *Samtykke til injeksjon og lagring av CO_2*

Før oppstart av injeksjon og lagring av CO_2 i undersjøisk reservoar, må rettighetshaver ha samtykke til injeksjon og lagring av CO_2 . Et samtykke til injeksjon og lagring av CO_2 gis av departementet eller den det bemyndiger og av Arbeids- og sosialdepartementet eller den det bemyndiger, jf. forskrift 12. februar 2010 nr. 158 om helse, miljø og sikkerhet i petroleumsvirksomheten og på enkelte landanlegg, med endringer.

Samtykket til injeksjon og lagring av CO_2 skal være kompatibelt med lagringstillatelse gitt av forurensningsmyndigheten i medhold av forskrift 1. juni 2004 nr. 931 om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) kapittel 35. Det samme gjelder enhver senere endring av, unntak fra eller tillegg til slikt samtykke.

Søknad om samtykke til injeksjon og lagring av CO_2 skal inneholde:

a) lagringslokalitetens og lagringskompleksets område og avgrensning, samt informasjon om det undersjøiske geologiske reservoar, herunder den hydrauliske enhet som samtykket til injeksjon og lagring skal gjelde for,
b) injeksjonsoperasjonen, den mengde CO_2 som kan injiseres, grenseverdier for reservoartrykket og grenseverdier for injeksjonsrater og -trykk,
c) volumer og grenseverdier for trykkoppbygging,
d) operatørens overvåkningsplan jf. vedlegg II til denne forskrift,
e) måling av CO_2 -injeksjonsrater,
f) planer for eventuelle korrigerende tiltak,
g) plan for nedstenging og etterdrift.

Olje- og energidepartementet eller den det bemyndiger skal underrettes ved lekkasje eller vesentlige uregelmessigheter.

0 Tilføyd ved forskrift 5 des 2014 nr. 1518.

§ 30f. *Vilkår for samtykke til injeksjon og lagring av CO_2*

Et samtykke til injeksjon og lagring av CO_2 er betinget av at følgende vilkår er oppfylt:

a) alle relevante krav i denne forskrift er oppfylt,
b) rettighetshaver har den finansielle styrke, tekniske kompetanse og pålitelighet som anses påkrevet for å operere og kontrollere lagringslokaliteten, og alle kvalitetskrav til rettighetshaver og hans organisasjon er oppfylt,
c) potensielle gjensidige trykkpåvirkninger mellom lagringslokaliteter i samme hydrauliske enhet er av en slik karakter at denne forskriftens krav kan oppfylles for begge lokaliteter samtidig.

0 Tilføyd ved forskrift 5 des 2014 nr. 1518.

§ 30g. *Overvåkning*

Operatøren skal overvåke injeksjonsanleggene og lagringskomplekset, inklusive CO_2 -utbredelsen for å:

a) sammenligne den faktiske og modellerte oppførselen til CO_2 og formasjonsvannet i lagringslokaliteten,
b) identifisere vesentlige uregelmessigheter,
c) følge migrasjon av CO_2 ,
d) oppdage lekkasje av CO_2 fra lagringskomplekset,
e) oppdatere vurderingen av lagringskompleksets sikkerhet og integritet på kort og lang sikt, herunder om den lagrede CO_2 vil forblir sikkert lagret.

Overvåkningen skal foretas på grunnlag av en overvåkningsplan utarbeidet av operatøren i samsvar med kravene i vedlegg II til denne forskrift, og som departementet har samtykket til i medhold av § 30e.

Planen skal oppdateres i samsvar med kravene i vedlegg II til denne forskrift, og under enhver omstendighet hvert femte år. Dette for å ivareta eventuelle endringer i risikovurderingen knyttet til lekkasje og for miljøet, menneskers helse, ny vitenskapelig kunnskap eller teknologiske forbedringer. Oppdaterte planer er betinget av departementets samtykke i medhold av § 30e.

0 Tilføyd ved forskrift 5 des 2014 nr. 1518.

§ 30h. *Tilsyn*

Departementet eller den det bemyndiger skal føre tilsyn med lagringslokaliteten minst en gang i året inntil tre år etter nedstengning, og deretter hvert femte år inntil ansvaret er overdratt til staten v/Olje- og energidepartementet. Ved tilsynet skal departementet eller den det bemyndiger undersøke relevante injeksjons- og overvåkningsanlegg, reservoarforhold, og eventuelle virkninger av lagringskomplekset på miljøet. Tilsynet skal så vidt mulig samordnes med tilsyn fra forurensningsmyndigheten i medhold av forurensningsforskriften (forskrift 1. juni 2004 nr. 931 om begrensning av forurensning) § 35-11.

Etter hvert tilsyn skal departementet eller den det bemyndiger utarbeide en rapport om tilsynsresultatene. I rapporten vurderes det hvorvidt bestemmelsene i denne forskrift er overholdt, og om ytterligere tiltak er nødvendig. Rapporten skal oversendes operatøren og gjøres tilgjengelig for offentligheten senest to måneder etter gjennomført tilsyn.

0 Tilføyd ved forskrift 5 des 2014 nr. 1518.

§ 30i. *Tiltak i tilfelle vesentlige uregelmessigheter eller lekkasje*

Ved fare for lekkasje eller vesentlige uregelmessigheter skal operatøren straks underrette departementet eller den det bemyndiger og treffe de nødvendige utbedrende tiltak.

Utbedrende tiltak skal iverksettes i henhold til den plan for utbedrende tiltak som er utformet og godkjent i medhold av § 21 annet ledd bokstav n). Departementet eller den det bemyndiger kan til enhver tid pålegge operatøren å iverksette nødvendige utbedrende tiltak og tiltak for å beskytte menneskelig helse. Slike tiltak kan være i tillegg til, eller forskjellig fra de tiltak som er beskrevet i planen for utbedrende tiltak. Departementet eller den det bemyndiger kan også på ethvert tidspunkt selv iverksette utbedrende tiltak eller kreve injeksjonen stanset.

Hvis operatøren ikke iverksetter de nødvendige utbedrende tiltak, skal departementet eller den det bemyndiger selv iverksette disse og inndrive utgiftene hos rettighetshaver.

0 Tilføyd ved forskrift 5 des 2014 nr. 1518.

§ 30j. *Nedstengning og etterdrift*

En lagringslokalitet skal nedstenges dersom:

a) betingelsene som oppstilles for nedstengning i lagringstillatelsen gitt av forurensningsmyndigheten i medhold av forskrift 1. juni 2004 nr. 931 om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) kapittel 35 og i samtykket til injeksjon og lagring er oppfylt,
b) Kongen samtykker i nedstengning på grunnlag av søknad fra operatøren.

Etter nedstengning av en lagringslokalitet i medhold av første ledd bokstav a) eller b) og frem til ansvaret for lagringslokaliteten overdras til staten v/Olje- og energidepartementet i medhold av § 30k første og sjette ledd, er operatøren fortsatt ansvarlig for overvåkning, rapportering og iverksettelse av utbedrende tiltak i samsvar med bestemmelsene i denne forskrift. Operatøren er også ansvarlig for å forsegle lagringslokaliteten og fjerne injeksjonsanleggene.

Forpliktelsene i annet ledd oppfylles på grunnlag av en etterdriftsplan som er utarbeidet av operatøren basert på beste praksis på området, og i overensstemmelse med vedlegg II til denne forskrift. En foreløpig etterdriftsplan skal forelegges departementet eller den det bemyndiger for godkjennelse i medhold av § 21 annet ledd bokstav n).

Før nedstengning av en lagringslokalitet i medhold av første ledd bokstav a) og b), skal den foreløpige etterdriftsplanen om nødvendig oppdateres i henhold til risikoanalyse, beste praksis og teknologiske forbedringer og deretter forelegges departementet eller den et bemyndiger for godkjennelse som den endelige etterdriftsplanen.

0 Tilføyd ved forskrift 5 des 2014 nr. 1518.

§ 30k. *Ansvarsoverføring*

Etter nedstengning av en lagringslokalitet i medhold av § 30 j første ledd bokstav a) eller b), skal alle forpliktelser vedrørende overvåkning og utbedrende tiltak i medhold av denne forskrift overføres til staten v/Olje- og energidepartementet eller den det bemyndiger, enten på eget initiativ eller etter søknad fra operatøren, såfremt følgende vilkår er oppfylt:

a) alle tilgjengelige opplysninger peker i retning av at den lagrede CO_2 vil forbli fullstendig og permanent innesluttet. Operatøren må blant annet kunne dokumentere at den faktiske oppførsel av injisert CO_2 stemmer overens med den modellerte oppførsel, at det ikke kan påvises lekkasje og at lagringslokaliteten utvikler seg mot en tilstand av varig stabilitet,

b) en minimumsperiode fastsatt av departementet eller den det bemyndiger er utløpt. Denne minimumsperioden skal ikke være kortere enn 20 år, med mindre departementet eller den det bemyndiger etter søknad fra operatøren før eller på dette tidspunkt er overbevist om at kravet i bokstav a) er oppfylt før utløpet av denne perioden,

c) de finansielle krav nevnt i § 30 m er oppfylt,

d) lagringslokaliteten er forsvarlig forlatt og injeksjonsanleggene fjernet.

Operatøren skal utarbeide en rapport som dokumenterer at vilkåret i første ledd bokstav a) er oppfylt og fremlegge denne for departementet eller den det bemyndiger. Rapporten skal minst vise

a) at den injiserte CO_2 faktisk oppfører seg i samsvar med den modellerte oppførselen,

b) at ingen lekkasje kan påvises,

c) at lagringsstedet utvikles i retning av en tilstand av langsiktig stabilitet.

Senest en måned etter at operatørens rapport er mottatt, skal departementet eller den det bemyndiger sende rapporten til EFTAs overvåkningsorgan.

Hvis departementet eller den det bemyndiger finner at vilkårene i første ledd ikke er oppfylt, skal søknaden om ansvarsoverføring avslås. Avslaget skal begrunnes.

Hvis departementet eller den det bemyndiger finner at vilkårene i første ledd er oppfylt, skal et utkast til godkjennelse utformes. Utkastet skal spesifisere hvilken metode som er anvendt for å sikre at vilkårene i første ledd bokstav d) er oppfylt, samt eventuelle oppdaterte krav til forsegling av lagringslokaliteten og fjerning av injeksjonsanleggene. Departementet sender utkastet til godkjennelse av ansvarsoverføring til EFTAs overvåkningsorgan, som innen fire måneder kan avgi uttalelse.

Dersom EFTAs overvåkningsorgan beslutter å ikke avgi uttalelse, skal departementet innen en måned etter at utkastet til godkjennelse er mottatt informeres om dette og begrunnelsen for beslutningen om ikke å avgi uttalelse. Når departementet eller den det bemyndiger har forsikret seg om at vilkårene i første ledd bokstav a) til d) er oppfylt, skal ansvarsoverføringen godkjennes og operatøren informeres om dette. Godkjennelsen skal også notifiseres til EFTAs overvåkningsorgan, med begrunnelse for hvorfor eventuelle merknader fra EFTAs overvåkningsorgan ikke er tatt til følge.

Etter ansvarsoverføringen innstilles det rutinemessige tilsyn i medhold av § 30h første ledd, og overvåkningen kan begrenses til et nivå som sikrer at lekkasje eller vesentlige uregelmessigheter påvises. Dersom lekkasje eller vesentlige uregelmessigheter påvises, skal overvåkningen intensiveres så langt det er nødvendig for å kunne vurdere omfanget av problemet og effektiviteten av de utbedrende tiltak.

Dersom operatøren uaktsomt eller forsettlig har begått feil, herunder levert mangelfulle data eller fortiet relevante opplysninger, skal staten v/Olje- og energidepartementet inndrive de kostnader som er påløpt etter ansvarsoverføringen hos den tidligere operatør. Med mindre den finansielle mekanisme nevnt i § 30m kommer til anvendelse, skal ytterligere kostnader ikke inndrives etter ansvarsoverføringen.

0 Tilføyd ved forskrift 5 des 2014 nr. 1518.

§ 30l. *Finansiell sikkerhetsstillelse*

Ved søknad om tillatelse til injisering og lagring av CO_2 i medhold av forskrift 1. juni 2004 nr. 931 om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) kapittel 35 skal operatøren på grunnlag av nærmere bestemmelser fastsatt av Miljødirektoratet, dokumentere at det kan foretas egnede disposisjoner i form av sikkerhetsstillelse eller tilsvarende for å sikre at alle forpliktelser som følger av nevnte forskrift kan oppfylles. Den finansielle sikkerhetsstillelsen skal være gyldig og effektiv innen injeksjonen starter. Klima- og miljødepartementet og Olje- og energidepartementet vil i fellesskap ta stilling til den finansielle sikkerhetstillelse.

0 Tilføyd ved forskrift 5 des 2014 nr. 1518.

§ 30m. ***Finansiell mekanisme***

Før ansvarsoverføring finner sted i medhold av § 30i skal operatøren stille et finansielt bidrag til rådighet for staten v/Olje- og energidepartementet etter departementets nærmere bestemmelse. Rettighetshavers bidrag skal ta hensyn til de kriterier som er nevnt i vedlegg I, og til elementer som vedrører den historiske lagring av CO_2 av relevans for fastsettelse av forpliktelsene etter overføringen. Det finansielle bidraget skal i det minste dekke forventede overvåkningsomkostninger i en periode på 30 år. Bidraget kan anvendes til å dekke statens omkostninger etter ansvarsoverføringen til sikring av at CO_2 er sikkert lagret etter ansvarsoverføringen.

0 Tilføyd ved forskrift 5 des 2014 nr. 1518.

Kapittel 5. Produksjons- og arealavgift

§ 31. ***Avgiftssatser for produksjonsavgift m.v.***

Rettighetshaver skal ikke betale produksjonsavgift for petroleum produsert fra forekomster hvor plan for utbygging og drift godkjennes eller krav om slik plan frafalles etter 1. januar 1986.

For petroleum produsert fra forekomster hvor plan for utbygging og drift er godkjent 1. januar 1986 eller tidligere, skal rettighetshaver betale en produksjonsavgift på 8% av verdien av produsert mengde olje. Fra det tidspunkt produsert mengde olje fra et utvinningsområde over en 30 dagers periode gjennomsnittlig når følgende kvanta, skal det av verdien av hele mengden betales en produksjonsavgift på:

6.500 Sm³ pr. døgn 10%
16.000 Sm³ pr. døgn 12%
35.000 Sm³ pr. døgn 14%
55.000 Sm³ pr. døgn 16%

Dersom dagsgjennomsnittet for de første 30 dagene det produseres fra et utvinningsområde overstiger det trinn hvor avgiften er 8%, skal produksjonsavgiften forhøyes fra den dag produksjonen første gang overskred det aktuelle trinn.

Dersom dagsgjennomsnittet for et utvinningsområde som har betalt produksjonsavgift med over 12%, senere over en 30 dagers periode faller under den aktuelle grense, reduseres produksjonsavgiften tilsvarende etter tabellen fra og med denne periode, men ikke lavere enn til 12%.

Produksjonsavgift for annen produsert petroleum enn olje settes til 0%.

Departementet kan redusere satsen for produksjonsavgift eller gi fritak for produksjonsavgift såfremt særlige forhold tilsier dette.

Produksjonsavgift betales av petroleum som unnslipper, med mindre rettighetshaver beviser at forholdet ikke skyldes uaktsomhet av ham eller noen som har handlet på hans vegne. Dersom det aktuelle kvantum ikke kan måles, fastsetter departementet hvilket kvantum som anses unnsluppet.

Annet til fjerde ledd gjelder ikke utvinningstillatelser tildelt i medhold av kgl.res. 9. april 1965 om utforskning og utnyttelse av undersjøiske petroleumsforekomster. For slike tillatelser skal rettighetshaver betale en produksjonsavgift på 10% av verdien av produsert mengde olje.

§ 32. ***Verdifastsettelse av petroleum m.v.***

Departementet fastsetter den verdi på petroleum som skal legges til grunn ved beregningen av produksjonsavgift. Grunnlaget skal være den pris som er fastsatt i medhold av forskrift 25. juni 1976 nr. 5 om fastsetting av normpris, med eventuelle fradrag for transportkostnader i de tilfeller hvor

prisreferansepunktet er forskjellig fra beregningspunktet for produksjonsavgift. Det skal ikke gis fradrag for CO_2 -avgift som er påløpt mellom prisreferansepunktet og beregningspunktet for produksjonsavgift.

Kostnader ved anlegg og drift av rørledning fra den enkelte utvinningsinnretning til utvinningsområdets avskipningspunkt, skal etter søknad fra rettighetshaver trekkes fra ved beregningen av produksjonsavgiften dersom departementet på grunn av transportavstanden og forholdene for øvrig finner det rimelig.

For petroleum som det ikke fastsettes normpris for, fastsetter departementet produksjonsavgiften på grunnlag av oppnådde priser og andre sammenlignbare verdiansettelser.

§ 33. *Betaling av produksjonsavgift*

Produksjonsavgift for halvåret 1. januar til 30. juni skal betales innen 1. oktober. Produksjonsavgift for halvåret 1. juli til 31. desember skal betales innen 1. april påfølgende år. Produksjonsavgift innbetales til staten ved Oljedirektoratet.

Dersom det innen betalingsfristens utløp ikke er fastsatt noen endelig verdi som skal legges til grunn for beregning av produksjonsavgift jf. § 32, skal innbetalingen som en midlertidig ordning skje etter de foreløpige verdiansettelser som er foretatt etter forskrift 25. juni 1976 nr. 5 om fastsetting av normpris § 3 eller tilsvarende bestemmelser, med eventuelle justeringer for transport- og terminalkostnader. For petroleum som det ikke kan fastsettes normpris for, kan departementet fastsette slik foreløpig verdi.

Dersom produksjonsavgift ikke betales innen forfall, skal det betales renter av avgiftsbeløpet i samsvar med lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m.

Dersom betaling har funnet sted etter foreløpig verdifastsettelse, skal det ved avregningen når endelig produksjonsavgift er fastsatt, beregnes rente tilsvarende den til enhver tid gjeldende rentesats for for meget eller for lite innbetalt terminskatt. Oppgjør skal finne sted innen 15 dager etter at produksjonsavgift er endelig fastsatt. Dette gjelder også dersom verdifastsettelsen er påklaget til overordnet forvaltningsorgan.

§ 34. *Uttak av produksjonsavgift i form av petroleum*

Kostnader ved transport, behandling og lagring av avgiftspetroleum mellom utvinningsområdets avskipningspunkt og det sted avgiftspetroleum stilles til disposisjon jf. loven § 4-9 fjerde ledd, kan rettighetshaver kreve dekket. Slike kostnader skal ikke være høyere enn de som rettighetshaver har for sin egen petroleum. Dersom det ikke er avtalt særskilte tariffer for transport, behandling og lagring av rettighetshavers petroleum, skal departementet etter forslag fra rettighetshaver fastsette slike tariffer for avgiftspetroleum. Ved slik fastsettelse skal tariffen gi dekning for en rimelig forretningsmessig fortjeneste.

§ 35. *Dokumentasjon til avgiftsoppgjøret*

Ved innsending av avgiftsoppgjør for en avgiftsperiode, skal det klart framgå hvordan produksjonsavgiften er beregnet.

For beregningen av brutto produksjonsverdi, skal avgiftsoppgjøret minimum inneholde følgende data pr. måned: Oppnådd pris, kvantum og eventuell valutakurs.

Beregningen av fradragbare kostnader må spesifiseres.

Alle inntekter og kostnader skal legitimeres med kopi av fakturaer eller ved klare referanser til operatørens regnskap.

§ 36. *Bruk av valutakurser*

Ved omregning til norske kroner av petroleumspriser og fradragbare kostnader som er fakturert i utenlandsk valuta, skal Norges Banks månedlige gjennomsnitt av bankenes daglige kjøps- og salgskurser mellom norske kroner og de relevante utenlandske valutaer i leveringsmåneden benyttes.

Ved omregningen skal det benyttes fire desimaler. Det endelige beløp avrundes til nærmeste hele krone.

§ 37. *Felles salg av petroleum*

Ved felles salg av petroleum skal operatøren på vegne av rettighetshaver beregne brutto produksjonsavgift og felles kostnadsfradrag som fordeles på de enkelte rettighetshavere.

§ 38. *Revisjon av grunnlaget for avgiftsoppgjøret*

Oljedirektoratet kan til enhver tid foreta revisjon hos operatør og rettighetshaver for å få verifisert oppgavene som er sendt Oljedirektoratet.

§ 39. *Avgiftssatser for arealavgift m.v.*

Etter utløpet av den periode som er fastsatt etter loven § 3-9 første ledd første punktum skal arealavgiften være slik: Første år er avgiften kr 34 000 pr. km², andre år er avgiften kr 68 000 pr. km² og avgiften er kr 137 000 pr. km² pr. år i de etterfølgende år. Ved beregning av avgiften avrundes arealet til nærmeste hele km² . Utvinningstillatelser som er stratigrafisk delt skal betale arealavgift for det området som utvinningstillatelsen dekker på havbunnen.

I utvinningstillatelser hvor det er innlevert plan for utbygging og drift av petroleumsforekomster (PUD) etter loven § 4-2, gis det fritak for plikten til å betale arealavgift for det området som avgrenser forekomstene som er inkludert i PUD i perioden fra PUD er innlevert og så lenge det foregår utvinning fra forekomstene. Oljedirektoratet fastsetter avgrensningen av det aktuelle området etter forslag fra rettighetshaverne. Etter endt produksjon vil arealavgiften for dette området eskaleres over tre år som fastsatt i første ledd. Dette fritaket gjelder ikke tillatelser med redusert avgiftssats etter sjette ledd.

Dersom rettighetshaverne i perioden som angitt i loven § 3-9 annet ledd borer en undersøkelsesbrønn gis det, etter søknad, fritak i plikten til å betale arealavgift for området som avgrenser prospektet som bores. Fritak kan også gis for områder innenfor utvinningstillatelsen som avgrenser prospekter som er geologisk avhengig av prospektet som bores. Fritaket gis for to år. Innbetalt arealavgift for det aktuelle området i perioden det gis fritak for refunderes etter endt boring. Oljedirektoratet fastsetter avgrensningen av det aktuelle området etter forslag fra rettighetshaverne. Etter utløpet av denne toårsperioden vil arealavgiften for dette området eskaleres over tre år som fastsatt i første ledd. Dette fritaket gjelder ikke tillatelser med redusert avgiftssats etter sjette ledd.

Ved deling av området for en utvinningstillatelse etter loven § 3-10, skal det innen utgangen av inneværende år forskuddsvis betales en arealavgift for det fradelte området etter den satsen som gjelder på dette tidspunktet for det opprinnelige området. Deretter skal arealavgiftsatsen være den samme som om deling ikke hadde vært foretatt.

Departementet kan justere arealavgiften med minst fem års mellomrom for å bringe den i overensstemmelse med forandringer i kroneverdien. Utgangspunktet for justeringen skal være Statistisk sentralbyrås konsumprisindeks.

For utvinningstillatelser gitt i medhold av kgl.res. 9. april 1965 nr. 4 om utforskning og utnyttelse av undersjøiske petroleumsforekomster, skal rettighetshaver betale en avgift på kr 40 000 pr. km² pr. år. Departementet kan justere avgiften med minst 10 års mellomrom. Rettighetshaverne kan, etter søknad,

med endelig virkning velge at de alminnelige reglene om arealavgift skal gjelde for utvinningstillatelsen.

Departementet kan bestemme at arealavgift helt eller delvis ikke skal betales eller at plikten til å betale avgiften skal utsettes.

0 Endret ved forskrifter 19 des 1997 nr. 1328 (i kraft 1 jan 1998), 17 juli 1998 nr. 623, 30 juni 2006 nr. 791 (i kraft 1 jan 2007), 18 des 2007 nr. 1538 (i kraft 1 jan 2008), 9 okt 2013 nr. 1213 (i kraft 1 jan 2014).

§ 40. *Betaling av arealavgift*

Arealavgift betales forskuddsvis for hvert kalenderår etter utløpet av den periode som er nevnt i loven § 3-9 første ledd første punktum. Arealavgiften forfaller til betaling siste virkedag i det foregående år. Operatøren er selv ansvarlig for å beregne og betale inn arealavgift.

Arealavgift innbetales til staten ved Oljedirektoratet.

Dersom arealavgift ikke betales innen forfall, skal det betales renter av avgiftsbeløpet i samsvar med lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m m.

For utvinningstillatelser gitt i medhold av kgl.res. 9. april 1965 om utforskning og utnyttelse av undersjøiske petroleumsforekomster, betales arealavgiften forskuddsvis for ett år om gangen med tildelingsdato som forfallsdag. Det benyttes samme avgiftssats for hele året.

0 Endret ved forskrift 26 juni 2009 nr. 857 (i kraft 1 juli 2009).

§ 41. *Refusjon av arealavgift*

Dersom utvinningstillatelser gitt i medhold av kgl.res. 9. april 1965 om utforskning og utnyttelse av undersjøiske petroleumsforekomster oppgis, jf. loven § 3-15, refunderes den delen av arealavgiften som er betalt for perioden etter at oppgivelsen får virkning.

§ 42. *Fradrag for arealavgift i produksjonsavgiften*

For utvinningstillatelser gitt i medhold av kgl.res. 9. april 1965 om utforskning og utnyttelse av undersjøiske petroleumsforekomster og kgl.res. 8. desember 1972 om undersøkelse etter og utnyttelse av undersjøiske petroleumsforekomster gjelder: Ved betaling av produksjonsavgift skal det gjøres fradrag for arealavgift som er innbetalt for utvinningstillatelsen i samme avgiftsperiode. Dersom arealavgiften er større enn produksjonsavgiften for petroleum utvunnet i medhold av vedkommende utvinningstillatelse, skal produksjonsavgift ikke betales.

Dersom flere utvinningstillatelser omfatter samme petroleumsforekomst, fastsetter departementet hvor stor del av produksjonen som anses utvunnet i medhold av hver enkelt utvinningstillatelse. Dersom en utvinningstillatelse omfatter flere blokker, gis fradrag bare for den eller de blokker som dekker forekomsten.

Dersom staten benytter seg av sin rett til å kreve produksjonsavgift i form av produsert petroleum, kommer reglene i første og annet ledd tilsvarende til anvendelse slik at innbetalt arealavgift for vedkommende utvinningstillatelse i tilfelle helt eller delvis tilbakebetales ved oppgjøret for produksjonsavgift for vedkommende periode. Ved verdifastsettelsen kommer § 32 tilsvarende til anvendelse.

Kapittel 6. Avslutning av petroleumsvirksomheten

0 Overskriften endret ved forskrift 2 juli 2012 nr. 729.

§ 43. *Avslutningsplan*

Avslutningsplan som skal utarbeides etter loven § 5-1, skal bestå av en disponeringsdel og en konsekvensutredning.

Avslutningsplanen kan omfatte forslag til disponering av flere innretninger.

Departementet skal informeres om endringer i faktiske forhold etter at avslutningsplanen er fremlagt.

Avslutningsplan skal sendes departementet og Arbeids- og inkluderingsdepartementet med kopi til Oljedirektoratet og Petroleumstilsynet.

0 Endret ved forskrift 20 jan 2006 nr. 49.

§ 44. *Disponeringsdel av avslutningsplan*

Disponeringsdelen av avslutningsplan skal inneholde en beskrivelse av:

a) feltets historie,
b) innretningen, herunder beliggenhet, dybde, materialtype m.v.,
c) forekomst og produksjon,
d) muligheten for fortsatt produksjon,
e) aktuelle disponeringsalternativ,
f) andre forhold av betydning for valg av disponeringsløsning,
g) anbefalt disponeringløsning, herunder tidsplan for gjennomføring av disponeringen,
h) andre opplysninger som kreves etter de til enhver tid gjeldende sikkerhetsforskrifter.

For hvert av de aktuelle disponeringsalternativ skal følgende forhold omtales:

a) tekniske, sikkerhetsmessige, miljømessige og økonomiske forhold,
b) forholdet til andre brukere av havet, herunder opplysninger og vurderinger om virkningen for fiskeri og skipsfart.

Departementet kan fravike kravet til innhold i disponeringsdelen, herunder kreve ytterligere opplysninger og vurderinger.

For innretninger plassert på landterritoriet eller sjøgrunn undergitt privat eiendomsrett skal disponeringsdelen kun omtale disponeringsalternativet videre bruk i petroleumsvirksomheten.

0 Endret ved forskrift 20 jan 2006 nr. 49.

§ 45. *Konsekvensutredning*

Konsekvensutredningen skal inneholde en beskrivelse av virkningen hvert av de aktuelle disponeringsalternativ kan få for nærings- og miljømessige forhold, og hva som kan gjøres for å redusere utslipp knyttet til disponering og avbøte eventuelle skader og ulemper.

Konsekvensutredningen skal utarbeides på grunnlag av et fastsatt utredningsprogram, jf. fjerde ledd, og skal tilpasses disponeringens omfang. Konsekvensutredningen skal sendes departementet senest samtidig med disponeringsdelen av avslutningsplanen.

Departementet kan gi fritak fra kravet om konsekvensutredning dersom disponeringen ikke antas å ha vesentlige virkninger for nærings- og miljømessige forhold.

Rettighetshaver skal i god tid før fremleggelse av avslutningsplan sende departementet forslag til utredningsprogram. Forslaget skal gi en kort beskrivelse av aktuelle disponeringsalternativer og, på bakgrunn av tilgjengelig kunnskap, av antatte virkninger for miljø og for andre næringer. Videre skal forslaget klargjøre behovet for dokumentasjon. Departementet fastsetter utredningsprogrammet.

For disponeringer som også skal konsekvensutredes etter annen lovgivning kan det utarbeides en felles konsekvensutredning.

§ 45a. *Subsidiært ansvar for disponering*

Med «innretninger, herunder brønner, som eksisterte» som nevnt i lovens § 5-3 tredje ledd menes innretninger, herunder brønner, som eksisterte fysisk på overdragelsestidspunktet og som er plassert på bestemmelsesstedet. Ansvaret omfatter også påbegynte innretninger, herunder brønner, som er under plassering innenfor området for utvinningstillatelsen.

Med «overdragelsestidspunktet» som nevnt i lovens § 5-3 tredje ledd menes den dag overdragelsen er registrert i henhold til forskrift 19. juni 1997 nr. 618 om petroleumsregisteret § 4-2 andre ledd.

Med subsidiært økonomisk ansvarlig menes i lovens § 5-3 tredje ledd et ansvar som inntrer når en rettighetshaver etter påkrav har misligholdt sin betalingsforpliktelse for kostnadene ved gjennomføringen av vedtak om disponering og avtalen mellom partene i utvinningstillatelsen ikke gir muligheter for dekning av kravet. Dersom en andel er overdratt flere ganger må de øvrige rettighetshavere alltid rette påkrav mot de overdragende selskaper i en suksessiv rekke slik at krav først rettes mot det selskap som sist har overdratt andelen, og deretter mot neste selskap når det forrige har misligholdt sin betalingsforpliktelse. Rettighetshaver og overdragende selskaper anses å ha misligholdt sin forpliktelse hvis de ikke har dekket sitt ansvar senest innen tre måneder etter at påkrav er mottatt.

0 Tilføyd ved forskrift 2 juli 2012 nr. 729.

Kapittel 7. Opplysninger og dokumentasjon

§ 46. *Bore- og brønnaktivitet*

Oljedirektoratet skal underrettes om bore- og brønnaktivitet. Oljedirektoratet fastsetter nærmere bestemmelser for bore- og brønnaktiviteter, herunder om søknader, dokumentasjon, datainnsamling, rapportering, tidsfrister m.v.

§ 47. *Årlig statusrapport for felt i produksjon*

En årlig statusrapport for felt i produksjon skal sendes Oljedirektoratet innen 1. november hvert år. Rapporten skal beskrive aktiviteter og tiltak for å danne grunnlag for myndighetenes vurdering av produksjonsstrategi, miljømessige forhold m.v.

Oljedirektoratet kan gi nærmere bestemmelser om innhold i og utforming av rapporten.

§ 48. *Opplysninger om produsert petroleum m.v.*

Rettighetshaver skal sende Oljedirektoratet opplysninger om produsert volum og sammensetning av petroleum m.v., herunder ved prøveutvinning og ved uttak av petroleum i forbindelse med formasjonstesting.

Videre skal det gis opplysninger om bruk, injisering, kaldventilering og brenning av petroleum. Opplysningene skal så vidt mulig baseres på målinger.

Opplysninger om volumer og øvrige resultater av overvåkning som angitt i § 27, samt prosedyrer for overvåkningen, skal sendes Oljedirektoratet.

Oljedirektoratet kan fastsette nærmere bestemmelser om rapportering. Oljedirektoratet kan kreve tilleggsopplysninger.

§ 49. *Opplysninger om salg av petroleum*

Innen 15 dager etter utløpet av hvert kvartal skal det gis oppgaver til departementet over de kvanta som er avhendet i kvartalet, hvem de er avhendet til, samt de priser som er oppnådd. Videre skal det gis opplysninger om hvilke kvanta som er brukt til egen videreproduksjon eller foredling eller som er avhendet til tilknyttede selskap m.v. og om de avregningspriser som er lagt til grunn.

Rettighetshaver skal likeledes gi fullstendige opplysninger om andre særlige omstendigheter som kan ha påvirket priser eller betalingsvilkår.

Opplysninger pliktes ikke gitt etter denne paragraf i den utstrekning tilsvarende opplysninger gis etter lov 13. juni 1975 nr. 35 om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster m.v. og forskrifter gitt i medhold av den.

§ 50. *Opplysninger om planer og budsjett m.v.*

Så snart planer og budsjett for virksomhet som omhandlet i loven kapittel 3 og 4 er fastlagt for påfølgende år, skal kopier av disse sendes departementet og Oljedirektoratet til orientering. Vesentlige endringer i planer og budsjett skal ettersendes. Det kan kreves tilleggsopplysninger.

Rettighetshaver plikter å stille til rådighet for departementet og Oljedirektoratet årsberetning og regnskapsdata vedrørende virksomheten. Tilsvarende gjelder for rettighetshavers morselskap og eventuelle filialer registrert i Norge.

0 Endret ved forskrift 20 jan 2006 nr. 49.

§ 50a. *Rapportering til nasjonalbudsjettprosessen*

Rapportering til nasjonalbudsjettprosessen skal sendes departementet og Oljedirektoratet. Rapporteringen skal omfatte økonomiske selskapsdata, prosjekter, ressursvolum og prognoser for produksjon, kostnader og miljøutslipp som nærmere angitt av mottager.

0 Tilføyd ved forskrift 20 jan 2006 nr. 49.

§ 51. *Informasjon om forsknings- og utviklingsprosjekt*

Rettighetshaver skal på forespørsel fra departementet gi informasjon om planlagte, pågående eller avsluttede forsknings- og utviklingsprosjekt som har relevans for petroleumsvirksomheten på norsk kontinentalsokkel.

§ 52. *Opplysninger fra område utenfor norsk kontinentalsokkel*

Rettighetshaver til en utvinningstillatelse plikter vederlagsfritt å stille til rådighet for Oljedirektoratet, geologisk og geofysisk materiale fra område utenfor norsk kontinentalsokkel som er kjøpt eller byttet i tilknytning til virksomhet etter utvinningstillatelsen og som Oljedirektoratet finner har betydning for forståelsen av geologien på eller innenfor norsk kontinentalsokkel.

§ 53. *Overlevering av materiale og opplysninger*

Oljedirektoratet kan fastsette hvilket standardformat overlevering av materiale og opplysninger skal skje på, og rutiner for slik overlevering i den utstrekning dette finnes rimelig. Med format menes i denne sammenheng fysisk form, herunder medium. Med format menes også struktur, herunder datastruktur og emballasje m.v.

Reformatering av gamle data kan bare kreves i den utstrekning dette anses rimelig ut fra kostnadene og myndighetenes behov for slike data.

§ 54. *Overføring av dataprogrammer*

Materiale og opplysninger som departementet og Oljedirektoratet kan kreve overlevert etter loven § 10-4 og bestemmelser i denne forskrift, omfatter også de dataprogrammer som er nyttet for behandling av disse, samt nødvendig dokumentasjon i denne forbindelse. Rettighetshaver skal betale overføringskostnadene til brukernes maskiner i den utstrekning dette finnes rimelig.

§ 55. *Oppbevaringsplikt*

Rettighetshaver skal oppbevare materiale og opplysninger som er nødvendige for å sikre at departementet kan etterprøve om petroleumsvirksomheten utøves i samsvar med regelverket så lenge de gir nødvendig informasjon om petroleumsvirksomheten.

Dersom operatøren ønsker å tilintetgjøre materiale eller opplysninger som kan ha betydning for ressursforvaltningen, skal Oljedirektoratet ha tilsendt en oversikt over materiale og opplysninger før tilintetgjøring og kan innen rimelig tid etter at oversikten er mottatt, pålegge vederlagsfri overlevering eller videre oppbevaring. Ved overlevering skal tilstrekkelig dokumentasjon over materiale og opplysninger inkluderes.

Kapittel 8. Styringssystem for petroleumsvirksomheten

§ 56. *Styringssystem*

Styringssystem som etableres etter loven § 10-6 for å sikre etterlevelse av myndighetskrav, skal ha som hovedmål å bidra til å sikre og forbedre kvaliteten på det arbeid som utføres i petroleumsvirksomheten.

Styringssystemet skal angi gjeldende myndighetskrav og i nødvendig utstrekning omfatte interne krav til og rutiner for etterlevelse av myndighetskrav. Videre skal styringssystemet omfatte interne krav til og rutiner for organisering, ansvarsfordeling, myndighetsfordeling internt hos den enkelte og mellom rettighetshaver og andre deltakere i petroleumsvirksomheten, kompetanse, ressurser og arbeidsutførelse hos den som etablerer styringssystemet etter første ledd.

§ 57. *Dokumentasjon*

Styringssystemet skal dokumenteres for å sikre at gjeldende myndighetskrav etterleves.

§ 58. *Oppfølging av styringssystemet*

Styringssystemet skal jevnlig gjennomgås og om nødvendig oppdateres for å sikre samsvar med kravene i §§ 56 og 57.

Kapittel 9. Adgang til oppstrøms gassrørledningsnett

0 Tilføyd ved forskrift 20 des 2002 nr. 1618 (i kraft 1 jan 2003).

§ 59. *Prinsipper for adgang til oppstrøms gassrørledningsnett*

Naturgassforetak og kvalifiserte kunder som har et behørig begrunnet rimelig behov for transport og/eller behandling av naturgass skal på objektive og ikke-diskriminerende vilkår ha rett til adgang til oppstrøms gassrørledningsnett, herunder anlegg som yter tilknyttede tekniske tjenester i forbindelse med slik adgang, i samsvar med reglene i dette kapittel.

Operatør, eier og den med rett til bruk av oppstrøms gassrørledningsnett skal ved mottak av forespørsler fra naturgassforetak og kvalifiserte kunder om adgang til bruk av kapasitet i oppstrøms gassrørledningsnett sørge for at slike forespørsler behandles innen rimelig tid.

Det er et vilkår for rett til bruk av kapasitet i oppstrøms gassrørledningsnett at naturgass for transport og/eller behandling har spesifikasjoner som med rimelighet er forenlige med tekniske krav for og hensynet til effektiv drift av oppstrøms gassrørledningsnett.

Operatøren fastsetter de nærmere vilkår og prosedyrer for anvendelse av denne bestemmelsen etter konsultasjon med eier og brukere av oppstrøms gassrørledningsnett. Operatøren kan nekte adgang når vilkårene for rett til bruk etter denne bestemmelsen ikke er oppfylt.

0 Tilføyd ved forskrift 20 des 2002 nr. 1618 (i kraft 1 jan 2003)d. Endret ved forskrift 24 juni 2011 nr. 640 (i kraft 1 juli 2011).

§ 60. *Definisjoner*

Med eier forstås i dette kapittel både interessentskap og selskap som eier oppstrøms gassrørledningsnett, og deltakere i slike interessentskap og selskap.

Med ledig kapasitet forstås i dette kapittel den kapasitet som er fysisk tilgjengelig til enhver tid, unntatt den kapasitet som er nødvendig for å oppfylle eksisterende avtaler om transport av naturgass og rett til bruk av kapasitet i oppstrøms gassrørledningsnett og for å sikre god drift av oppstrøms gassrørledningsnett.

Med avtale i førstehåndsmarkedet forstås i dette kapittel avtale om rett til bruk av ledig kapasitet i oppstrøms gassrørledningsnett, eller avtale om kapasitet som nevnt i § 61 syvende ledd, som naturgassforetak eller kvalifiserte kunder inngår med eier av oppstrøms gassrørledningsnett i egenskap av eier, eller med operatøren på vegne av eier i egenskap av eier.

Med avtale i annenhåndsmarkedet forstås i dette kapittel annen avtale om overføring av rett til bruk av kapasitet i oppstrøms gassrørledningsnett enn den som omfattes av avtale i førstehåndsmarkedet.

Med tariff forstås i dette kapittel betaling for rett til bruk av kapasitet i oppstrøms gassrørledningsnett.

0 Tilføyd ved forskrift 20 des 2002 nr. 1618 (i kraft 1 jan 2003). Endret ved forskrift 24 juni 2011 nr. 640 (i kraft 1 juli 2011).

§ 61. *Inngåelse av avtale i førstehåndsmarkedet*

Eier skal gjøre ledig kapasitet i oppstrøms gassrørledningsnett i førstehåndsmarkedet tilgjengelig for operatøren som skal gjøre denne tilgjengelig samlet. Ledig kapasitet skal kun gjøres tilgjengelig for naturgassforetak og kvalifiserte kunder. Avtale i førstehåndsmarkedet inngås med operatøren på vegne av eieren.

Operatøren skal fremlegge en innstilling til eier om hva som skal anses som fysisk tilgjengelig kapasitet. Før operatøren legger innstillingen til grunn ved fastsettelse av ledig kapasitet, må eier ha godkjent innstillingen. Fysisk tilgjengelig kapasitet i oppstrøms gassrørledningsnett skal under hensyn til effektiv drift fastsettes høyest mulig.

Operatøren skal til kunngjorte tidspunkter åpne for at naturgassforetak og kvalifiserte kunder kan reservere rett til bruk av ledig kapasitet i oppstrøms gassrørledningsnett for gitte tidsrom. Operatøren fastsetter på bakgrunn av reglene i, og i medhold av dette kapittel hvilken kapasitet som til enhver tid er

ledig. Det skal settes frist for slik reservasjon. Det skal åpnes for reservasjon av ledig kapasitet på kortsiktig og langsiktig basis.

Dersom summen av etterspurte reservasjoner som nevnt i tredje ledd ved fristens utløp ikke overstiger den kapasitet som det er åpnet for reservasjon av, skal naturgassforetak og kvalifiserte kunder tildeles rett til bruk av ledig kapasitet i henhold til sine reservasjoner. Etter slik tildeling skal øvrig ledig kapasitet som etterspørres, og som det er åpnet for reservasjon av i henhold til tredje ledd, tildeles naturgassforetak og kvalifiserte kunder fortløpende.

Rett til bruk av ledig kapasitet på langsiktig basis skal tildeles før rett til bruk av ledig kapasitet på kortsiktig basis. Før tildeling av rett til bruk av ledig kapasitet på langsiktig basis kan operatøren fastsette en andel av ledig kapasitet som skal tilbakeholdes for tildeling på kortsiktig basis på et senere tidspunkt.

Dersom summen av etterspurte reservasjoner overstiger den ledige kapasitet som det er åpnet for reservasjon av i henhold til tredje ledd, skal naturgassforetak og kvalifiserte kunder tildeles rett til bruk av ledig kapasitet i henhold til en fordelingsnøkkel. Fordelingsnøkkelen skal fastsettes for bestemte tidsrom av operatøren, basert på det enkelte naturgassforetak og kvalifiserte kunde sin produksjon, salg, lån eller kjøp av naturgass som medfører behov for transport og/eller behandling i oppstrøms gassrørledningsnett, korrigert for dennes eksisterende rett til bruk.

Dersom det ikke er ledig kapasitet i oppstrøms gassrørledningsnett og reservert kapasitet ikke benyttes, kan operatøren gjøre den ubenyttede reserverte kapasiteten tilgjengelig for naturgassforetak og kvalifiserte kunder. Operatøren skal til enhver tid kunne avbryte bruken av ubenyttet reservert kapasitet, slik at kapasiteten blir tilgjengelig for den som har reservert den. Dersom summen av etterspurt bruk av ubenyttet reservert kapasitet overstiger ubenyttet reservert kapasitet, skal operatøren fordele denne i henhold til en fordelingsnøkkel fastsatt av operatøren.

0 Tilføyd ved forskrift 20 des 2002 nr. 1618 (i kraft 1 jan 2003). Endret ved forskrift 24 juni 2011 nr. 640 (i kraft 1 juli 2011).

§ 62. *Fordeling av ny kapasitet som følge av utvidelser*

Ved fordeling av rett til bruk av økt ledig kapasitet i oppstrøms gassrørledningsnett, skal det først tas hensyn til behørig begrunnet rimelig behov til den som bekoster slik kapasitet, oppad begrenset til dennes andel av investeringen. Departementet kan bestemme at begrensningen oppad til den enkeltes andel av investeringen etter første punktum ikke skal gjelde, herunder fastsette en annen begrensning.

0 Tilføyd ved forskrift 20 des 2002 nr. 1618 (i kraft 1 jan 2003).

§ 63. *Tariff ved avtale i førstehåndsmarkedet*

Tariff ved avtale i førstehåndsmarkedet skal være i overensstemmelse med bestemmelsene fastsatt i og i medhold av dette kapittel.

Tariff skal betales for den rett bruker har til kapasitet i oppstrøms gassrørledningsnett uavhengig av om denne kapasiteten faktisk benyttes.

Tariffen består av et kapitalelement og et driftselement.

Kapitalelementet fastsettes av departementet. Ved fastsettelse skal det tas hensyn til at best mulig ressursforvaltning fremmes. Kapitalelementet skal videre fastsettes slik at eier kan forvente en rimelig avkastning på investert kapital. Det kan også tas hensyn til andre særlige forhold.

Driftselementet skal være slik at verken eier eller operatøren har tap eller fortjeneste ved driften av oppstrøms gassrørledningsnett ut over den avkastning som er fastsatt i medhold av fjerde ledd. Departementet kan fastsette hvilke kostnader det skal tas hensyn til ved beregning av driftselementet.

Dersom hensynet til effektiv drift tilsier det, kan departementet samtykke i at prinsippet som nevnt i første punktum fravikes.

Departementet fastsetter hvordan kostnader knyttet til forpliktelser ved fremtidig disponering av innretninger for transport av naturgass skal dekkes.

0 Tilføyd ved forskrift 20 des 2002 nr. 1618 (i kraft 1 jan 2003).

§ 64. *Overføring av rett til bruk av kapasitet i oppstrøms gassrørledningsnett - annenhåndsmarkedet*

Rett til bruk av kapasitet i oppstrøms gassrørledningsnett kan overføres ved avtale i annenhåndsmarkedet. Slik avtale kan kun inngås med naturgassforetak og kvalifiserte kunder som har et behørig begrunnet rimelig behov for transport og/eller behandling av naturgass som samsvarer med de krav som gjelder for det relevante oppstrøms gassrørledningsnettet, jf. § 59 tredje ledd. Operatøren skal før slik avtale inngås eller så snart som mulig etter slik avtale er inngått ta stilling til om vilkårene for rett til adgang er oppfylt og således om det skal gis rett til adgang i henhold til avtalen.

Når den som har rett til bruk av kapasitet i oppstrøms gassrørledningsnett ikke lenger selv har behørig begrunnet rimelig behov for hele eller deler av denne, skal naturgassforetak og kvalifiserte kunder som oppfyller vilkårene i første ledd, ha rett til adgang til denne kapasiteten.

Operatøren skal gis opplysninger om forhold som nevnt i annet ledd og skal underrettes når det er inngått avtale i annenhåndsmarkedet.

Operatøren skal tilrettelegge og drive en markedsplass for overføring av rett til bruk av kapasitet i oppstrøms gassrørledningsnett. Operatøren skal utarbeide regler for markedsplassen som skal godkjennes av departementet. Andre enn operatøren kan ikke drive markedsplass for overføring av rett til bruk av kapasitet i oppstrøms gassrørledningsnett som de ikke selv disponerer, uten etter samtykke fra departementet. Departementet kan bestemme at all overføring av rett til bruk i annenhåndsmarkedet skal skje gjennom markedsplassen.

0 Tilføyd ved forskrift 20 des 2002 nr. 1618 (i kraft 1 jan 2003).

§ 65. *Departementets behandling av avtaler om bruk*

Den enkelte avtale om bruk av kapasitet i oppstrøms gassrørledningsnett inngått med naturgassforetak og kvalifiserte kunder skal ikke fremsendes departementet for godkjennelse, med mindre departementet bestemmer dette.

Avtaler i førstehåndsmarkedet skal inngås i henhold til standardavtale utarbeidet av operatøren og godkjent av departementet. Ved utarbeidelse av standardavtalen skal operatøren konsultere eier og brukere av det relevante oppstrøms gassrørledningsnett og ta rimelig hensyn til deres interesser.

Departementet kan bestemme at avtale om bruk av kapasitet i oppstrøms gassrørledningsnett og vilkårene for overføring av rett til bruk som nevnt i annenhåndsmarkedet, skal meddeles departementet eller den departementet utpeker.

0 Tilføyd ved forskrift 20 des 2002 nr. 1618 (i kraft 1 jan 2003).

§ 66. *Systemansvar*

Operatøren skal forestå driften av oppstrøms gassrørledningsnett, herunder forestå vedlikehold og vedlikeholdsplanlegging, på en god og forsvarlig måte. Operatøren skal opptre nøytralt og ikke-diskriminerende. Operatøren skal koordinere vedlikeholdsplanlegging for tilknyttede felt.

Operatøren skal samordne nominasjoner av gasskvalitet ved inngang og utgang av oppstrøms gassrørledningsnett.

Operatøren kan ved uforutsette hendelser kreve at brukere for et kortere tidsrom tilpasser sine leveranser av naturgass ved inngangen til oppstrøms gassrørledningsnett, for å sikre at produsert naturgass ikke skaper vesentlige driftsmessige forstyrrelser eller forringelse av gasskvalitet slik at spesifikasjonskravene ved utgangen av oppstrøms gassrørledningsnett ikke blir møtt. I særlige tilfeller kan operatøren også kreve at rettighetshaver til utvinningstillatelse hvor det utvinnes petroleum for et kort tidsrom tilpasser sin virksomhet i utvinningstillatelsen for å imøtekomme hensynene etter første punktum. Operatøren skal i samråd med berørte parter utarbeide prosedyrer for anvendelse av bestemmelsen. Tilpasninger utover kortere tidsrom kan kun kreves etter samtykke fra departementet i det enkelte tilfellet.

Operatøren skal gjøre tilgjengelig opplysninger om ledig kapasitet i oppstrøms gassrørledningsnett samt om kapasitet som nevnt i § 64 tredje ledd til naturgassforetak og kvalifiserte kunder som ber om slike opplysninger.

Eier av oppstrøms gassrørledningsnett kan ikke instruere operatøren i utførelsen av oppgaver som er tillagt operatøren i eller i medhold av dette kapittelet, med mindre annet er særskilt bestemt i denne forskrift.

Lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) gjelder ikke for operatøren med unntak av saker hvor operatøren treffer enkeltvedtak i medhold av følgende bestemmelser: § 59 fjerde ledd siste punktum, § 61, § 62, § 64 første ledd siste punktum og denne paragraf tredje ledd. Vedtak fattet av operatøren i medhold av denne paragraf tredje ledd er likevel unntatt fra bestemmelsene i forvaltningsloven kapittel IV-VI og VIII. Departementet er klageinstans for vedtak fattet av operatøren.

0 Tilføyd ved forskrift 20 des 2002 nr. 1618 (i kraft 1 jan 2003). Endret ved forskrifter 20 jan 2006 nr. 49, 19 des 2008 nr. 1476 (i kraft 1 jan 2009).

§ 66A. *Videreutvikling av oppstrøms gassrørledningsnett*

Operatøren skal som en del av sitt systemansvar etter § 66 vurdere videreutvikling av oppstrøms gassrørledningsnett og tilknyttede anlegg med sikte på å oppnå helhetlige transport- og behandlingsløsninger for petroleumsvirksomheten.

Naturgassforetak og kvalifiserte kunder skal, når det fremtrer som sannsynlig at de vil få behov for kapasitet for transport eller behandling av naturgass, informere operatøren om dette.

Dersom operatøren ber om opplysninger vedrørende petroleumsforekomster, feltutbyggings-, transport- og behandlingsløsninger som er nødvendig for å utføre vurderinger i samsvar med denne bestemmelsen, skal naturgassforetak og kvalifiserte kunder gi slike opplysninger innen en rimelig tidsfrist fastsatt av operatøren.

Operatøren skal i nødvendig utstrekning gi naturgassforetak og kvalifiserte kunder, når det fremtrer som sannsynlig at de vil få behov for ny kapasitet for transport eller behandling av naturgass, tekniske opplysninger om eksisterende oppstrøms gassrørledningsnett som det anses rimelig å be om. Før operatøren gir ut slike opplysninger skal operatøren varsle eier av innretningene som opplysningene gjelder.

Operatøren skal etter samråd med naturgassforetak og kvalifiserte kunder, som har informert operatøren i henhold til annet ledd, fatte beslutning om hvilke mulige løsninger som skal vurderes og påse at vurderingen av disse blir gjennomført.

Operatøren skal søke å identifisere konkrete naturgassforetak og/eller kvalifiserte kunder som har en interesse av vurderinger i samsvar med denne bestemmelse. Operatøren kan rette forespørsler til naturgassforetak og kvalifiserte kunder om deltakelse i videreutvikling av oppstrøms gassrørledningsnett og tilknyttede anlegg.

Når operatøren foretar vurderinger i samsvar med denne bestemmelsen for ett eller flere konkrete naturgassforetak og/eller kvalifiserte kunder, skal kostnadene for slike vurderinger dekkes av disse. Øvrige kostnader for vurderinger som operatøren foretar i samsvar med denne bestemmelsen, skal dekkes av brukerne av oppstrøms gassrørledningsnett i samsvar med tarifforskriften § 4. Før en vesentlig andel av kostnader knyttet til slike vurderinger pådras, skal operatøren samrå seg med disse brukerne.

Operatøren skal forelegge de vurderinger som er gjort i samsvar med denne bestemmelsen for departementet.

0 Tilføyd ved forskrift 19 des 2008 nr. 1476 (i kraft 1 jan 2009).

§ 67. *Pålegg*

Dersom naturgassforetak og kvalifiserte kunder ikke gis adgang til oppstrøms gassrørledningsnett i samsvar med bestemmelsene i dette kapittel kan departementet, direkte eller gjennom operatøren, gi eier eller den som har rett til bruk av oppstrøms gassrørledningsnett pålegg om å gi disse rett til bruk av kapasitet.

Departementet kan gi pålegg om fordeling og refordeling av kapasitet dersom departementet finner at kapasiteten ikke er fordelt eller fordeles på en måte som sikrer en best mulig ressursforvaltning, herunder forsyningsregularitet og produksjonsregularitet. Departementet kan også gi pålegg om fordeling og refordeling av kapasitet for å unngå vanskeligheter i oppstrøms gassrørledningsnett som ikke med rimelighet kan overvinnes, og som kan svekke effektiv eksisterende og planlagt produksjon av petroleum, herunder i forekomster med begrenset økonomisk levedyktighet.

Naturgassforetak og kvalifiserte kunder som fratas kapasitet i medhold av bestemmelsene i første eller annet ledd, skal gis kompensasjon som tar hensyn til deres kostnader ved anskaffelse av slik kapasitet.

0 Tilføyd ved forskrift 20 des 2002 nr. 1618 (i kraft 1 jan 2003).

§ 68. *Tvister*

Uenighet om adgang til oppstrøms gassrørledningsnett kan bringes inn for departementet eller den departementet bemyndiger for endelig avgjørelse. Slik avgjørelse skal fattes uten ugrunnet opphold etter at saken er brakt inn. Departementet eller den departementet bemyndiger kan, som tvisteløsningsorgan, kreve at eier av slike innretninger må avgi separat regnskap for transport i oppstrøms gassrørledningsnett, samt øvrige opplysninger for løsning av tvisten.

Uenighet knyttet til § 66A om videreutvikling, kan bringes inn for departementet for avgjørelse. Departementet kan kreve at partene fremlegger nødvendige opplysninger for løsning av tvisten.

0 Tilføyd ved forskrift 20 des 2002 nr. 1618 (i kraft 1 jan 2003). Endret ved forskrift 19 des 2008 nr. 1476 (i kraft 1 jan 2009).

§ 68A. *Taushetsplikt*

Operatøren plikter å hindre at andre får tilgang eller kjennskap til opplysninger som operatøren får i forbindelse med sin virksomhet etter bestemmelsene i dette kapittel 9, og som gjelder tekniske innretninger og fremgangsmåter samt drifts- eller forretningsforhold som det vil være av konkurransemessig betydning å hemmeligholde av hensyn til den som opplysningen angår.

0 Tilføyd ved forskrift 19 des 2008 nr. 1476 (i kraft 1 jan 2009).

§ 69. *Virkeområdet for enkelte bestemmelser i dette kapittel*

Reglene i § 59 fjerde ledd, § 61, § 63, § 64 tredje og fjerde ledd, § 65 og § 66 annet, tredje, fjerde og femte ledd får kun anvendelse for oppstrøms gassrørledningsnett som omfattes av forskrift om fastsettelse av tariffer.

Departementet kan bestemme at også tilknyttede anlegg til oppstrøms gassrørledningsnett, så som behandlingsanlegg, terminal og endelig mottaksterminal, samt innretninger for transport og behandling av kondensat, skal omfattes av reglene om oppstrøms gassrørledningsnett gitt i og i medhold av denne forskrift.

0 Tilføyd ved forskrift 20 des 2002 nr. 1618 (i kraft 1 jan 2003). Endret ved forskrifter 19 des 2008 nr. 1476 (i kraft 1 jan 2009), 24 juni 2011 nr. 640 (i kraft 1 juli 2011).

§ 70. *Avsluttende bestemmelser*

Departementet fastsetter utfyllende bestemmelser til reglene i dette kapittelet ved forskrift eller enkeltvedtak.

Departementet kan fastsette at en eller flere av bestemmelsene i dette kapittel med unntak av § 59 ikke skal gjelde i forhold til nærmere bestemte avtaler om transport av naturgass i oppstrøms gassrørledningsnett godkjent i medhold av lovens § 4-8 før denne forskriftens ikrafttredelse.

0 Tilføyd ved forskrift 20 des 2002 nr. 1618 (i kraft 1 jan 2003).

Kapittel 10. Alminnelige bestemmelser

0 Endret ved forskrift 20 des 2002 nr. 1618 (i kraft 1 jan 2003, tidligere kapittel 9).

§ 71. *Organisering av virksomheten på land*

Departementet kan kreve at rettighetshaver etter tildeling av en tillatelse som nevnt i loven § 3-3 og § 4-3 skal sende departementet en plan over hvordan virksomheten på landterritoriet eller sjøgrunn undergitt privat eiendomsrett ønskes lokalisert og organisert.

0 Endret ved forskrift 20 des 2002 nr. 1618 (i kraft 1 jan 2003, tidligere § 59).

§ 72. *Overdragelse av tillatelse*

Ved søknad om samtykke til overdragelse av tillatelse etter loven § 10-12 første ledd, kommer bestemmelsene i §§ 8, 10, 28 og 29 til anvendelse så langt de passer for den eller de tillatelsen søkes overdratt til.

0 Endret ved forskrift 20 des 2002 nr. 1618 (i kraft 1 jan 2003, tidligere § 60).

§ 73. *Forsikring*

Den virksomhet rettighetshaver driver etter loven kapittel 3 og 4 skal til enhver tid være forsikret. I det minste må forsikringen omfatte:

a) skade på innretninger,
b) forurensningsskade og annet ansvar overfor tredjemann,
c) fjerning av vrak og opprydding som følge av uhell,
d) forsikring av egne arbeidstakere som er engasjert i virksomheten.

Rettighetshaver skal påse at entreprenører og underentreprenører engasjert i virksomheten forsikrer sine arbeidstakere i samme utstrekning som operatøren forsikrer sine arbeidstakere.

Ved forsikring som nevnt under første ledd bokstav a) til c) skal rettighetshaver sørge for rimelig forsikringsdekning ut fra hensynet til risikoeksponering og premiekostnader. Forsikring som nevnt under bokstav d) skal tegnes etter nærmere avtale med arbeidstakernes organisasjoner.

Departementet kan gi rettighetshaver samtykke til å benytte annen form for sikkerhetsstillelse.

Rettighetshaver skal ved utgangen av hvert kalenderår underrette departementet om gjeldende forsikringsavtaler med angivelse av hovedvilkår. Departementet kan kreve at ytterligere forsikringer tegnes.

0 Endret ved forskrift 20 des 2002 nr. 1618 (i kraft 1 jan 2003, tidligere § 61).

§ 74. *Revisjon*

I tillatelser med statlig deltakelse skal operatøren sørge for at årsavregningen for tillatelsen, som er utarbeidet i henhold til tillatelsen, blir revidert av statsautorisert revisor. Revisjonsberetning, i samsvar med RS 800, skal foreligge senest fire måneder etter regnskapsårets utløp.

0 Endret ved forskrifter 22 des 1999 nr. 1377, 20 des 2002 nr. 1618 (i kraft 1 jan 2003, tidligere § 62).

§ 75. *Bruk av arbeidskraft*

Rettighetshaver er ansvarlig for at alle utenlandske arbeidstakere som trenger arbeidstillatelse har den nødvendige tillatelse før arbeidet tar til.

Rettighetshaver skal ikke benytte arbeidskraft utleid i strid med norsk lovgivning. Rettighetshaver skal påse at denne bestemmelsen følges av rettighetshavers entreprenører og underentreprenører.

0 Endret ved forskrift 20 des 2002 nr. 1618 (i kraft 1 jan 2003, tidligere § 63).

§ 76. *Bruk av norsk språk*

Norsk språk bør i størst mulig utstrekning brukes i petroleumsvirksomheten. Andre språk kan brukes dersom det er nødvendig eller rimelig for gjennomføringen av virksomheten.

0 Endret ved forskrift 20 des 2002 nr. 1618 (i kraft 1 jan 2003, tidligere § 64).

§ 77. *Offentlig tilgjengelige opplysninger*

Rettighetshaver plikter, gjennom operatøren, i størst mulig utstrekning å gjøre offentlig tilgjengelig opplysninger om petroleumsvirksomhet etterhvert som opplysningene blir tilgjengelig for rettighetshaveren.

0 Endret ved forskrift 20 des 2002 nr. 1618 (i kraft 1 jan 2003, tidligere § 65).

§ 78. *Fagforeningsvirksomhet*

Tillitsvalgte i fagforening som har tariffavtale med rettighetshaver, entreprenør eller underentreprenør som utfører arbeid for han, skal i rimelig utstrekning gis adgang til arbeidsplassen for å ivareta tariffmessige gjøremål etter å ha meldt fra til den stedlige bedriftsledelse.

0 Endret ved forskrift 20 des 2002 nr. 1618 (i kraft 1 jan 2003, tidligere § 66).

§ 79. *Navnsetting m.v. av petroleumsforekomster*

Betegnelser på petroleumsforekomster, faste innretninger og brønner samt bruk av egennavn ved navnsetting av felt skal godkjennes av Oljedirektoratet.

Oljedirektoratet kan gi nærmere bestemmelser til utfylling av denne paragraf.

0 Endret ved forskrift 20 des 2002 nr. 1618 (i kraft 1 jan 2003, tidligere § 67).

§ 79a. *Varsling og rapportering*

Hendelser og andre forhold som medfører nedstengning, reduksjon av utvinning av petroleum eller som påvirker gjennomføring av aktiviteter i tråd med vedtak fattet i medhold av loven og forskriften, skal omgående varsles til Oljedirektoratet. Dette gjelder ikke i tilfeller hvor forholdet allerede er varslet til Petroleumstilsynet. Petroleumstilsynet vil i slike tilfeller omgående varsle Oljedirektoratet. Departementet kan fastsette nærmere bestemmelser om varsling og rapportering til Oljedirektoratet.

0 Tilføyd ved forskrift 20 jan 2006 nr. 49.

§ 80. *Opplysninger om leverandører*

Rettighetshaver kan ikke i medhold av loven pålegges å gi opplysninger om fremtidige eller nåværende leverandører, med mindre departementet anmoder om det ut fra hensynet til offentlig moral, orden og sikkerhet, folkehelse, vernet om menneskers og dyrs liv og helse, plantelivet, nasjonale skatter av kunstnerisk, historisk eller arkeologisk verdi, eller den industrielle eller kommersielle eiendomsrett.

0 Endret ved forskrift 20 des 2002 nr. 1618 (i kraft 1 jan 2003, tidligere § 68).

§ 81. *Tilsyn m.v.*

Representanter fra departementet, Oljedirektoratet eller annen myndighet som Oljedirektoratet bestemmer, skal til enhver tid ha adgang til fartøy og innretninger for petroleumsvirksomhet, samt til foreliggende data og materiale som er nødvendig for gjennomføring av tilsynsvirksomhet og ha rett til å delta i undersøkelser. Representanter for myndighetene har rett til å oppholde seg på fartøy og innretninger så lenge det er nødvendig. Rettighetshaver skal sørge for transport av representanter for myndighetene til og fra fartøy og innretninger, samt for opphold ombord.

0 Endret ved forskrift 20 des 2002 nr. 1618 (i kraft 1 jan 2003, tidligere § 69).

§ 82. *Observatører*

Representanter fra departementet og Oljedirektoratet skal kunne delta som observatører i samarbeidsorganer som opprettes i henhold til avtaler som nevnt i loven § 3-3, av hensyn til samordnet virksomhet som nevnt i loven § 4-7 og i eventuelle samarbeidsorganer som opprettes i forbindelse med anlegg og drift av innretninger som nevnt i loven § 4-3.

0 Endret ved forskrift 20 des 2002 nr. 1618 (i kraft 1 jan 2003, tidligere § 70).

§ 83. *Ekspert- og laboratorietjenester*

Oljedirektoratet kan i den utstrekning det anses rimelig pålegge rettighetshaver å stille til disposisjon for Oljedirektoratet ekspert- og laboratorietjenester for å løse spesielle problemer i forbindelse med petroleumsvirksomheten.

0 Endret ved forskrift 20 des 2002 nr. 1618 (i kraft 1 jan 2003, tidligere § 71).

§ 84. *Opplæring av offentlig ansatte*

Rettighetshaver kan pålegges å forestå opplæring av ansatte i departementet, Oljedirektoratet eller annen norsk myndighet. Opplæringen skal skje etter nærmere avtale.

Departementet kan pålegge rettighetshaver å sørge for at lærerpersonell som underviser i petroleumstilknyttede fag ved norske undervisningsinstitusjoner, får hospitere ved rettighetshavers kontorer, anlegg og innretninger.

0 Endret ved forskrift 20 des 2002 nr. 1618 (i kraft 1 jan 2003, tidligere § 72).

§ 85. *Saksbehandling og taushetsplikt*

Reglene i lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) § 18 første ledd om en parts rett til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter, kommer ikke til anvendelse ved søknad om utvinningstillatelse.

Opplysninger av enhver art som meddeles myndighetene i forbindelse med søknad om utvinningstillatelse, skal være underlagt taushetsplikt inntil utvinningstillatelsene til de aktuelle områder er tildelt. Deretter skal opplysningene være underlagt taushetsplikt i den utstrekning dette følger av forvaltningsloven i et tidsrom av 20 år, jf. forvaltningsloven § 13 c) tredje ledd.

Enhver som utfører tjeneste eller arbeid for et forvaltningsorgan, plikter å hindre at uvedkommende får adgang til eller kjennskap til det han i forbindelse med tjenesten eller arbeidet får vite om geologiske, reservoartekniske og produksjonstekniske forhold i rapporter eller annet materiale som sendes offentlige myndigheter. For data som er underlagt taushetsplikt etter første punktum, skal taushetsplikten ha følgende varighet regnet fra det tidspunkt dataene ble tilgjengelig for eier av dataene:

a) 2 år for data som ikke er omsettelige og som er felles eie for rettighetshaverne i en utvinningstillatelse og som stammer fra vedkommende utvinningstillatelse,
b) 10 år for data som har vært omsettelige fra det tidspunkt de ble tilgjengelig for eieren,
c) 5 år for øvrige data.

For data som nevnt i tredje ledd gjelder følgende: For data som er felles eie for rettighetshaverne i en utvinningstillatelse og som stammer fra vedkommende utvinningstillatelse, faller taushetsplikten bort fra det tidspunkt tillatelsen oppgis eller området hvor dataene stammer fra tilbakeleveres. Opplysning om hvorvidt data skal være omsettelige meddeles Oljedirektoratet etter § 6 syvende ledd. Oljedirektoratet kan fastsette hva som anses som omsettelige data. For tolkede data skal taushetsplikten ha en varighet på 20 år. Oljedirektoratet kan etter søknad forkorte taushetsplikten for tolkede data og forlenge eller forkorte taushetsplikten for data som angitt i tredje ledd.

For øvrig kommer bestemmelsene om taushetsplikt i forvaltningsloven §§ 13 til 13 f til anvendelse for forvaltningsorganer som mottar eller behandler opplysninger eller materiale om petroleumsvirksomhet, dog slik at taushetsplikt bortfaller etter 20 år, jf. forvaltningsloven § 13 c) tredje ledd.

Bestemmelsene i denne paragraf skal ikke være til hinder for at departementet gir generelle uttalelser om virksomheten og om mulighetene for å finne petroleumsforekomster, og heller ikke for utveksling av informasjon som forutsatt i lov 3. juni 1994 nr. 55 om Enhetsregisteret og Oppgavepliktregisteret kap 6 a.

Bestemmelsen i denne paragraf skal heller ikke være til hinder for utveksling av informasjon med Arbeids- og inkluderingsdepartementet, Petroleumstilsynet og operatøren som nevnt i loven § 4-9 og forskriftens § 66.

0 Endret ved forskrifter 20 des 2002 nr. 1618 (i kraft 1 jan 2003, tidligere § 73), 12 des 2003 nr. 1504 (i kraft 1 jan

2004), 20 jan 2006 nr. 49.

§ 86. *Delegasjon og dispensasjon*

Departementet kan utferdige de forskrifter og gi de pålegg som måtte være nødvendige for gjennomføring av denne forskriften.

Departementet kan selv ta avgjørelse eller delegere myndighet til andre uten hensyn til om myndighet etter denne forskriften er lagt til Oljedirektoratet.

Myndighet i forbindelse med tilsynsvirksomhet kan i spesielle tilfeller delegeres til andre enn offentlige forvaltningsorganer.

Departementet kan i særlige tilfeller dispensere fra bestemmelser fastsatt i eller gitt i medhold av denne forskriften.

Når myndighet i denne forskriften er lagt til Oljedirektoratet, omfatter dette også myndighet etter første og fjerde ledd.

0 Endret ved forskrift 20 des 2002 nr. 1618 (i kraft 1 jan 2003, tidligere § 74).

§ 87. *Straffebestemmelse*

Overtredelse av forskriften eller av vedtak truffet med hjemmel i den straffes som bestemt i loven § 10-17.

0 Endret ved forskrift 20 des 2002 nr. 1618 (i kraft 1 jan 2003, tidligere § 75).

§ 88. *Ikrafttredelse m.v.*

Denne forskrift trer i kraft 1. juli 1997. Fra samme tid oppheves:

1. Forskrift 14. juni 1985 nr. 1158 til lov om petroleumsvirksomhet.
2. Forskrift 1. april 1980 nr. 9464 om innkreving av produksjonsavgift på utvinning av petroleumsforekomster i indre norsk farvann, norsk sjøterritorium og den del av kontinentalsokkelen som er undergitt norsk statshøyhet.

0 Endret ved kgl.res. 18. juli 1997 nr. 802, 20 des 2002 nr. 1618 (i kraft 1 jan 2003, tidligere § 76).

Vedlegg I
Kriterier for beskrivelse og vurdering av det mulige lagringslokalitet og omkringliggende område nevnt i § 30d i denne forskrift

Beskrivelse og vurdering av den aktuelle lagringslokaliteten og omkringliggende områder nevnt i § 30d i denne forskrift skal foretas i tre trinn i samsvar med beste praksis på tidspunktet for vurderingen og basert på kriteriene nedenfor. Departementet kan tillate avvik fra ett eller flere av disse kriteriene, forutsatt at rettighetshaver har vist at dette ikke påvirker beskrivelsens og vurderingens egnethet som grunnlag for å treffe en beslutning i henhold til § 30d.

Trinn 1: *Datainnsamling*

Tilstrekkelige data skal samles inn for å etablere en volumetrisk og tredimensjonal statisk (3D) geologisk modell av lagringslokaliteten og lagringskomplekset, inkludert takbergarter og de omkringliggende områder - også hydraulisk tilknyttede områder.

Disse data skal omfatte minst følgende iboende karakteristikker av lagringskomplekset:

- Geologiske og geofysiske data,
- Reservoarberegninger (herunder volumetriske beregninger av porevolum for CO_2 -injeksjon og maksimal lagringskapasitet),
- Geokjemiske data (oppløsningshastighet, mineraliseringshastighet).
- Geomekaniske data (permeabilitet, oppsprekkingstrykk),
- Jordskjelvhyppighet,
- Nærvær og tilstand av naturlige og menneskeskapte strømningsveier for CO_2 , herunder brønner og borehull som kan danne lekkasjeveier.

Følgende karakteristikker av lagringskompleksets omgivelser skal være dokumentert:

- Områder som omgir lagringskomplekset og som kan bli påvirket av lagringen av CO_2 - på lagringslokaliteten,
- Nærhet til verdifulle naturressurser,
- Aktiviteter rundt lagringskomplekset og mulige interaksjoner med disse aktivitetene (for eksempel undersøkelse etter, produksjon og lagring av hydrokarboner, geotermisk bruk av akviferer og bruk av undergrunnsvannreservoarer),
- Nærhet til den potensielle CO_2 -kilden eller CO_2 -kildene (herunder estimater av den totale mengde CO_2 som er økonomisk tilgjengelig for lagring) samt egnede transportmuligheter,

Trinn 2: *Etablering av tredimensjonal geologisk modell (for injeksjon)*

- Ved å bruke dataene samlet inn i trinn 1 skal det ved hjelp av reservoarsimuleringsverktøy etableres en tredimensjonal geologisk modell, eller et sett av slike modeller av det foreslåtte lagringskomplekset, herunder takbergarter og hydraulisk tilknyttede områder og væsker.

Den statiske geologiske modellen eller modellene skal karakterisere komplekset med hensyn til:

- Geologisk struktur av den fysiske fellen,
- Geomekaniske, geokjemiske og strømningsegenskaper av reservoarets overliggende lag (takbergarter, forseglinger, porøse og permeable lag) og omliggende formasjoner,
- Karakterisering av sprekker og forkastninger og nærvær av naturlige og menneskeskapte strømningsveier,
- Lagringskompleksets areal og vertikale utstrekning,
- Porevolum (herunder fordeling av porøsitet),
- Opprinnelig væskefordeling,
- Andre relevante karakteristikker.

Usikkerheten forbundet med hver av parametrene som er brukt til å bygge modellen skal være vurdert ved å utvikle en rekke scenarier for hver parameter og beregne tilhørende konfidensgrenser. Enhver usikkerhet forbundet med modellen i seg selv skal også vurderes.

Trinn 3: *Karakterisering av lagringens dynamiske utvikling, følsomhet og risikovurdering*

Karakteriseringene og vurderingene skal være basert på dynamiske modeller som omfatter tidssimuleringer av CO_2 -injeksjoner i lagringslokaliteten ved å bruke tredimensjonal geologisk regnemodell som er etablert for lagringskomplekset iht. trinn 2.

Trinn 3.1: *Karakterisering av dynamiske forhold i lagringslokaliteten*

Som et minimum skal følgende faktorer vurderes:

a) Mulige injeksjonsrater og CO_2 -strømmens egenskaper,
b) Effekten av koplede prosessmodelleringer (dvs. hvordan forskjellige enkeltvise effekter i regnemodellen virker sammen),
c) Reaktive prosesser (dvs. hvordan reaksjoner mellom injisert CO_2 og de tilstedeværende komponentene (substansene) gir tilbakekopling i modellen),
d) Reservoarsimuleringsmodellen som er benyttet (flere simuleringer kan være påkrevet for å validere visse funn),
e) Kort- og langtidssimuleringer (for å etablere hva som skjer med den injiserte CO_2 og utvikling over årtier og årtusener, herunder oppløsningshastighet av CO_2 i vann),

Den dynamiske modelleringen skal gi innsikt i:

f) Trykk og temperatur i lagringsformasjonen som en funksjon av injeksjonshastighet og akkumulert injisert mengde over tid,
g) Areal og vertikal utbredelse av CO_2 over tid,
h) CO_2 -strømmen i reservoaret, herunder fasene den opptrer i,
i) CO_2 -felle mekanismer og hastigheter (herunder overfyllingspunktet) og laterale og vertikale forseglinger,
j) Sekundære innesluttingssystemer for hele lagringskomplekset,
k) Lagringskapasitet og trykkgradienter for lagringslokaliteten,
l) Risiko for sprekkdannelser i lagringsformasjonene og takbergartene,
m) Risiko for CO_2 -inntrengning i takbergartene,
n) Risiko for lekkasje fra lagringslokaliteten (f.eks. gjennom forlatte eller utilstrekkelig forseglede brønner),
o) Migrasjonshastighet (i ikke-innelukkede reservoarer),
p) Sprekkforseglingshastighet,
q) Forandringer i formasjonenes væskekjemi og påfølgende reaksjoner (f.eks. pH-endringer, mineraldannelse) og anvendelse av modellering av reaksjoner for å vurdere konsekvensene,
r) Erstatning av formasjonsvæsker,
s) Økt seismisitet og overflateheving.

Trinn 3.2: *Følsomhetskarakteristikk*

Flere simuleringer skal utføres for å identifisere følsomhet av vurderingene av valgte forutsetninger for særskilte parametre. Simuleringene skal baseres på ulike parametre i den/de geologiske modellen(e), og på skiftende hastighetsfunksjoner og forutsetninger i den dynamiske modelleringen. Enhver vesentlig følsomhet skal tas i betraktning i risikovurderingen.

Trinn 3.3: *Risikovurdering*

Risikovurderingen skal blant annet omfatte følgende:

3.3.1. *Farekarakteristikk*

Farekarakteristikk skal gjennomføres ved karakterisering av potensialet for lekkasje fra lagringskomplekset, som etablert gjennom dynamisk modellering og sikkerhetskarakteristikk som beskrevet over. Dette skal omfatte betraktninger som blant annet:

a) Potensielle lekkasjeveier,
b) Potensiell størrelse på lekkasje fra identifiserte lekkasjeveier (flukshastigheter),
c) Kritiske parametre som påvirker potensiell lekkasje (f.eks. maksimum reservoartrykk, maksimum injeksjonsrate, temperatur, sensitivitet for varierende antakelser i den eller de geologiske modellene etc.),
d) Sekundæreffekter av lagringen, herunder fortrengt formasjonsvæske og nye substanser dannet ved lagring av CO_2 ,

e) Enhver annen faktor som kan innebære risiko for helse eller miljø (f.eks. fysiske strukturer assosiert med prosjektet).

Farekarakteristikken skal omfatte hele spekteret av potensielle operasjonsbetingelser for å teste lagringskompleksets sikkerhet.

3.3.2. *Eksponeringsvurdering*

Denne skal være basert på karakteristikk av miljøet og aktiviteter over lagringskomplekset, og på den potensielle oppførsel og hva som skjer med CO_2 som lekker fra de potensielle lekkasjeveier som er identifisert under trinn 3.3.1.

3.3.3. *Effektvurderinger*

Disse skal baseres på følsomheten hos spesielle arter eller habitater koplet til potensielle lekkasjehendelser identifisert under trinn 3.3.1.

Hvis relevant skal vurderingene omfatte effekter av eksponering for forhøyede CO_2 -konsentrasjoner i biosfæren (herunder jord, sedimenter i sjøvann og bentisk vann (oksygenmangel, forhøyet CO_2 -innhold i blodet) og redusert pH i disse miljøene som følge av utlekket CO_2). Den skal også omfatte en vurdering av effekter av andre substanser som kan være tilstede i utlekket CO_2 (enten som urenheter tilstede i injeksjonsstrømmen eller nye substanser dannet gjennom lagring av CO_2). Disse effektene skal vurderes for forskjellig varighet og arealomfang og koples til lekkasjer av forskjellig størrelsesorden.

3.3.4. *Risikokarakterisering*

Denne skal omfatte en vurdering av sikkerhet og integritet av lagringslokaliteten på kort og lang sikt, herunder en vurdering av risiko for lekkasje under de foreslåtte bruksbetingelser, og som verst-tenkelige miljø- og helsekonsekvenser.

Risikokarakteriseringen skal utføres basert på fare-, eksponerings- og effektvurderinger. Den skal omfatte en vurdering av kildene for usikkerhet som er identifisert gjennom trinnene i karakteriseringen og av lagringslokaliteten og, når det er mulig, en beskrivelse av mulighetene til å redusere usikkerhet.

0 Vedlegg I tilføyd ved forskrift 5 des 2014 nr. 1518.

Vedlegg II
Kriterier for etablering og oppdatering av overvåkingsplanen i § 30g og etterdriftsplan i § 30j

1. Etablering og oppdatering av overvåkingsplan

Overvåkingsplanen nevnt i § 30g annet ledd skal utarbeides i samsvar med risikovurderingsanalysen som er foretatt i trinn 3 i vedlegg I. Overvåkningsplanen skal oppdateres for å møte kravene fastsatt i § 30g første ledd i samsvar med følgende kriterier:

1.1. *Etablere planen*

Overvåkingsplanen skal inneholde detaljer om overvåkingsprogrammet som vil bli gjennomført på alle hovedtrinn i prosjektet, herunder grunnlagsdata, operasjonell fase og i etterdriftsfasen.

Følgende skal spesifiseres for hver fase:

a) De parametre som skal overvåkes,
b) De overvåkingsteknikker som skal anvendes og begrunnelse for valg av overvåkningsteknikker,
c) Overvåkingslokasjoner og begrunnelse for valgte prøvetakingssteder,

d) Prøvetakingsfrekvens og begrunnelse for denne.

De parametre som skal overvåkes skal være utvalgt slik at de kan oppfylle formålet med overvåkingen. Planen skal likevel i ethvert tilfelle omfatte kontinuerlig eller periodisk overvåking av følgende forhold:

e) Diffuse utslipp av CO_2 -utslipp ved injeksjonsinnretningen,

f) CO_2 volumstrøm ved injeksjonsbrønnhodene,

g) CO_2 -trykk og -temperatur ved injeksjonsbrønnhodene (for å bestemme massestrøm),

h) Kjemisk analyse av injeksjonsstrømmen,

i) Reservoartemperatur og -trykk (for å bestemme CO_2 -fasenes oppførsel og tilstand).

Valget av overvåkingsteknikker skal baseres på beste praksis som er tilgjengelig på designtidspunktet. Følgende alternativer skal vurderes og anvendes om mulig:

j) Teknologier som kan detektere nærvær, sted og migreringsvei for CO_2 i undergrunnen og på overflaten,

k) Teknologier som kan gi informasjon om utviklingen av trykk og volum og areal/vertikal metning av CO_2 -skyen (plumen) for å forbedre numeriske 3D-simuleringer relatert til 3D geologiske modeller av lagringsformasjonen etablert i henhold til denne forskriftens § 30d og vedlegg I,

l) Teknologier som kan dekke et vidt areal for å hente informasjon om tidligere uoppdagede potensielle lekkasjeveier over arealdimensjonene av hele lagringskomplekset og over, i tilfelle vesentlige irregulariteter eller migrering av CO_2 ut av lagringskomplekset.

1.2. *Oppdatering av planen*

Data som er innhentet fra overvåkingen skal samles og tolkes. De observerte resultatene skal sammenlignes med oppførsel som er forutsagt i den dynamiske simuleringen av 3D-trykkvolum og metningsoppførsel foretatt i forbindelse med sikkerhetskarakteristikk i samsvar med denne forskriftens § 30d og vedlegg I trinn 3.

Ved vesentlige avvik mellom observert og forutsagt oppførsel skal 3D-modellen kalibreres for å reflektere den observerte oppførselen. Kalibreringen skal være basert på dataobservasjoner fra overvåkingsplanen, og der det er nødvendig for å styrke kalibreringsantagelsene skal det samles inn ytterligere data.

Trinn 2 og 3 i vedlegg I skal gjentas ved å bruke den kalibrerte 3D-modellen for å generere nye farescenarier og fluksrater og for å revidere og oppdatere risikovurderingen.

For nye CO_2 -kilder, lekkasjeveier og fluksrater eller ved observerte vesentlige avvik fra tidligere vurderinger identifisert ved sammenligning med historiske data, tilpasning og kalibrering av modellen, skal overvåkingsplanen oppdateres i samsvar med dette.

2. *Overvåking etter nedlukking*

Overvåking etter at lagringslokaliteten er nedlukket skal baseres på informasjonen som er samlet og modellert under gjennomføring av overvåkingsplanen i § 30g annet ledd og i ovennevnte nr. 1.2 i dette vedlegg. Den skal særlig tjene til å gi informasjonen som kreves for å treffe en beslutning i samsvar med denne forskriften § 30j første ledd.

0 Vedlegg II tilføyd ved forskrift 5 des 2014 nr. 1518.

Merknader

Generelle merknader til kapittel 9 i petroleumsforskriften

Bestemmelsene i utkast til nytt kapittel 9 i petroleumsforskriften regulerer transport av naturgass i rørledninger fra norsk kontinentalsokkel og behandling i tilknyttede anlegg. Bestemmelsene i kapittel 9 er utformet innenfor rammen av gassmarkedsdirektivet (direktiv 98/30/EF om felles regler for det indre marked for naturgass). Bestemmelsene skal sammen med petroleumsloven § 4-8 første ledd nytt annet og tredje punktum, oppfylle Norges forpliktelser om gjennomføring av direktivets regler om oppstrøms gassrørledningsnett. Forpliktelsene etter gassmarkedsdirektivet er å sikre at naturgassforetak og kvalifiserte kunder, slik disse er definert i direktivets artikkel 18, gis rett til adgang til oppstrøms gassrørledningsnett, herunder anlegg som yter tilknyttede tekniske tjenester i forbindelse med slik adgang, i samsvar med direktivets artikkel 23. Unntatt fra denne retten til adgang er de deler av slike oppstrøms gassrørledningsnett og anlegg som brukes til lokal produksjonsvirksomhet ved den forekomst der naturgassen produseres.

Departementet ser nå behov for å forskriftsfeste regler om adgang til oppstrøms gassrørledningsnett, bl.a. ved at tariffene for rett til bruk fastsettes av departementet i en egen forskrift. Dette gjelder særlig hvor oppstrøms gassrørledningsnett brukes av andre enn eier. Dette vil være tilfellet for det nye interessentskapet Gassled, som etablerer en ny enhetlig eierstruktur for de fleste norske gassrørledningene og tilknyttede behandlingsanlegg. Det statlig eide selskapet Gassco vil være operatør for Gassled. De foreslåtte reglene vil bidra til å sikre at naturgassforetak og kvalifiserte kunder gis adgang til tilgjengelig kapasitet i oppstrøms gassrørledningsnett på objektive og ikke-diskriminerende vilkår.

I kapittel 9 legges det opp til et skille mellom oppstrøms gassrørledningsnett hvor departementet fastsetter tariffer i en egen forskrift (Gassled), og oppstrøms gassrørledningsnett hvor aktørene selv har anledning til å fremforhandle kommersielle avtaler om rett til bruk som tidligere. Videre vil avtaler om bruk av kapasitet i oppstrøms gassrørledningsnett hvor departementet fastsetter tariffer, måtte inngås i tråd med standardavtaler utarbeidet av operatøren etter konsultasjon med eierne og brukerne og godkjent av departementet. I øvrige oppstrøms gassrørledningsnett skal avtaler om rett til bruk godkjennes av departementet etter petroleumsloven § 4-8 på samme måte som tidligere. Adgangen for departementet til å fastsette tariffer er likevel ikke begrenset til de tilfeller som er nevnt over.

Departementsfastsatte tariffer vil bidra til god forutberegnelighet og gjennomsiktighet for potensielle brukere av oppstrøms gassrørledningsnett, - i praksis Gassled - og således bidra til å sikre naturgassforetak og kvalifiserte kunder adgang til disse. Fastsatte og på forhånd kjente tariffer vil dessuten legge til rette for en god ressursforvaltning, samtidig som det vil kunne forenkle eksisterende komplekse kommersielle arrangementer.

Skillet mellom oppstrøms gassrørledningsnett hvor departementet fastsetter tariffer (Gassled) og øvrige, fremkommer ved at ikke alle bestemmelsene i kapittel 9 gjøres gjeldende for samtlige oppstrøms gassrørledningsnett på eller fra norsk kontinentalsokkel. Etter § 69 første ledd skal enkelte bestemmelser kun få anvendelse for oppstrøms gassrørledningsnett og innretninger for øvrig som omfattes av en egen forskrift om fastsettelse av tariffer (Gassled).

0 Merknader tilføyd ved forskrift 20 des 2002 nr. 1618.

Merknader til den enkelte bestemmelse i forskriften

Til § 59

§ 59 første ledd:

Hovedregelen i kapittel 9 fremgår av § 59 første ledd, hvoretter naturgassforetak og kvalifiserte kunder skal ha rett til adgang til oppstrøms gassrørledningsnett, herunder til anlegg som yter tilknyttede tekniske tjenester i forbindelse med slik adgang. Bestemmelsen reflekterer hovedregelen i gassmarkedsdirektivet artikkel 23 nr. 1. Rett til adgang innebærer at eier av oppstrøms gassrørledningsnett, eller operatør på vegne av eier, ikke kan opptre på en måte som hindrer naturgassforetak og kvalifiserte kunder å få adgang til oppstrøms gassrørledningsnett på en måte som er i strid med reglene i forskriften. Videre innebærer retten til adgang bl.a. at eier av oppstrøms gassrørledningsnett, eller operatøren, på forespørsel fra naturgassforetak og kvalifiserte kunder om rett til

bruk av kapasitet, vil få en plikt til å la disse få rett til bruk av tilgjengelig kapasitet i det aktuelle oppstrøms gassrørledningsnett på objektive og ikke-diskriminerende vilkår, såfremt øvrige vilkår for slik bruk etter dette kapittel er oppfylt. Naturgassforetak og kvalifiserte kunder skal ha rett til adgang til oppstrøms gassrørledningsnett når det er ledig kapasitet og når den som i utgangspunktet har rett til bruk av kapasiteten ikke selv lenger har behørig begrunnet rimelig behov for denne kapasiteten, jf. § 64 annet ledd.

«Naturgassforetak» og *«kvalifisert kunde»* er definert i petroleumsloven § 1-6 hhv. bokstav n og o. *«Eier»* defineres i § 60 første ledd. Ledig kapasitet defineres nærmere i § 60 annet ledd.

Reglene i kapittel 9 gjelder for oppstrøms gassrørledningsnett, herunder anlegg som yter tilknyttede tekniske tjenester i forbindelse med slik adgang. *«Oppstrøms gassrørledningsnett»* er definert i petroleumsloven § 1-6 bokstav m. Anlegg som yter tilknyttede tekniske tjenester i forbindelse med slik adgang vil også anses som del av oppstrøms gassrørledningsnett. Dette vil blant annet omfatte innretninger hvor gassen klargjøres for videre transport i en oppstrømsrørledning, eksempelvis Draupner E og S, hvor gasstrømmer blandes for å sikre rett kvalitet. Det er et vilkår for adgang til slike tilknyttede tekniske tjenester at adgangen kreves i forbindelse med adgang til oppstrøms gassrørledningsnett. Det er med andre ord ikke tale om en selvstendig rett til adgang til slike tekniske tjenester.

Departementet kan etter § 69 annet ledd særskilt bestemme at reglene i kapittel 9 om oppstrøms gassrørledningsnett også skal gjelde for andre tilknyttede anlegg til oppstrøms gassrørledningsnett. Dette gjelder selv om disse ikke yter tilknyttede tekniske tjenester i forbindelse med adgang til oppstrøms gassrørledningsnett, jf. i denne forbindelse merknadene til § 69 annet ledd.

For at naturgassforetak og kvalifiserte kunder skal ha rett til adgang til tilgjengelig kapasitet må disse ha et *«behørig begrunnet rimelig behov for transport og/eller behandling av naturgass»*. Dette er i samsvar med gassmarkedsdirektivet artikkel 23 nr. 2 c). Regelen innebærer at naturgassforetak og kvalifiserte kunder for å få rett til adgang til oppstrøms gassrørledningsnett etter bestemmelsene i dette kapittel, må sannsynliggjøre at de har behov for denne kapasiteten. Naturgassforetak og kvalifiserte kunder har ikke rett til adgang til slik kapasitet utover det behovet de har for transport av naturgass.

Rimelig behov for kapasitet har naturgassforetak og kvalifiserte kunder som har eller vil få egen produksjon eller som har kjøpt, lånt, byttet eller skal kjøpe, låne eller bytte naturgass, og den aktuelle naturgassen kan, og det er sannsynlig at den skal, leveres gjennom det aktuelle oppstrøms gassrørledningsnettet. I slike tilfeller kan naturgassforetak og kvalifiserte kunder reservere kapasitet som står i forhold til det behovet disse har og som gir en rimelig fleksibilitet i forhold til aktuelle leveranser av naturgass. I de oppstrøms gassrørledningsnett hvor departementet fastsetter tariffer (Gassled) vil det være operatøren som tar stilling til hvorvidt det foreligger et behørig begrunnet rimelig behov, jf. § 59 siste ledd og § 66 siste ledd.

Et eksempel på slikt *«rimelig behov»* er forpliktelser gasselger har overfor en gasskjøper som kan ha rett til å avta varierende volumer innenfor gitte minimums- og maksimumsgrenser (ofte gitt både på daglig og årlig basis). Kjøper kan således gi sine bestillinger på daglig basis. Selger er forpliktet til å levere i samsvar med bestillingene, og må kunne levere maksimalt volum alle dager med mindre avtalen selv gir anvisning på noe annet. Noen avtaler åpner også for at bestillinger kan endres innenfor visse grenser. Dette innebærer at i situasjoner hvor kjøper bestiller mindre enn maksimumsgrensene, må selger likevel være forberedt på å levere maksimum. I enkelte tilfeller er det også knyttet geografisk fleksibilitet til kjøpers rettighet, slik at kjøper kan endre leveringspunkt på kort varsel. Selgers behov for kapasitet vil da endre seg tilsvarende. Selgers behov for å beholde kapasitet for å kunne imøtekomme slike maksimale leveranseforpliktelser anses å være et rimelig behov i forhold til bestemmelsen. Et rimelig behov for kapasitet vil man også kunne ha for å ha mulighet til å operere i et kortsiktig marked.

Andre eksempler på slikt behov kan være reservoarhensyn. Usikkerhet med hensyn til fremtidig reservoarutvikling, behov for kortsiktig eller langsiktig gassinjeksjon og andre lignende hensyn kan være grunnlag for å få tildelt ledig kapasitet. Det samme gjelder produksjonshensyn. Dette vil kunne omfatte behov for å ta høyde for variert avtak av gassproduksjonen i assosierte gassfelt.

Et behørig begrunnet rimelig behov for kapasitet kan også foreligge i situasjoner hvor et felt ikke er kommet i produksjon, men plan for utbygging og drift er godkjent, eller slik plan er under utarbeidelse.

Statoil vil som følge av den instruks Statoils generalforsamling fastsatte i mai 2001 som pålegger Statoil å avsette statens olje og gass sammen med sin egen, disponere Petoros rett til reservasjon av kapasitet på vegne av staten etter bestemmelsene i denne forskriften.

Uttrykket *«transport og/eller behandling»* er inntatt for å understreke at enkelte oppstrøms gassrørledningsnett som omfattes av reglene i kapittel 9 kun tilbyr transport, andre kun behandlingstjenester, mens atter andre tilbyr begge deler. Alt etter hvilke oppstrøms gassrørledningsnett et naturgassforetak eller en kvalifisert kunde ønsker adgang til, vil disse ha rett til adgang såfremt de har eller vil få et behov for enten transport eller behandling eller begge deler.

Den som ønsker å få adgang til bruk av kapasitet må selv ta initiativ for å skaffe seg slik adgang. At naturgassforetak og kvalifiserte kunder skal ha rett til adgang til oppstrøms gassrørledningsnett betyr videre ikke at tilgjengelig kapasitet skal stilles til disposisjon for disse uten betingelser. Det kan kreves betaling for å få adgang til slik kapasitet, og det kan stilles andre saklige, ikke-diskriminerende og objektive vilkår, eksempelvis krav om betalingssikkerhet. For de oppstrøms gassrørledningsnett hvor departementet fastsetter tariffene vil det, i den grad dette ikke er regulert i standardavtalen, jf. § 65 annet ledd, være operatøren som avgjør hva som er øvrige vilkår som kan stilles. Generelle utfyllende vilkår og prosedyrer for anvendelse av bestemmelsen utarbeides av operatøren etter konsultasjon med eier og brukere av oppstrøms gassrørledningsnett, jf. § 59 siste ledd og § 66 siste ledd.

§ 59 annet ledd:

I annet ledd fastslås det at eier av oppstrøms gassrørledningsnett og den som har rett til bruk av dette, eller operatøren på vegne av disse, plikter å motta og sørge for at forespørsler om adgang til bruk av kapasitet behandles innen rimelig tid. På dette grunnlag vil den som har behov for transport av naturgass til enhver tid vite hvor han kan henvende seg for å få behandlet en forespørsel om adgang til bruk av kapasitet i oppstrøms gassrørledningsnett. Hva som er rimelig tid vil variere og kan ikke fastslås konkret. Dersom det dreier seg om små volumer innen kort tid må henvendelsen behandles deretter, slik at behandlingen av forespørselen ikke blokkerer for retten til adgang. Er det derimot tale om et større volum lenger frem i tid, vil det kunne brukes noe mer tid.

§ 59 tredje ledd:

Første punktum fastsetter at visse tekniske og operasjonelle vilkår må være oppfylt for at naturgassforetak og kvalifiserte kunder skal ha rett til bruk av oppstrøms gassrørledningsnett. For det første er det et vilkår at den aktuelle naturgassen har: *«spesifikasjoner som med rimelighet er forenlige med tekniske krav for og hensynet til effektiv drift av oppstrøms gassrørledningsnettet»*. Bakgrunnen for at det stilles krav om at den aktuelle naturgass skal ha bestemte spesifikasjoner er blant annet at det kan være store variasjoner i sammensetning av denne i de forskjellige oppstrømsrørledningene. Dette både fordi det er stor forskjell på gass fra de enkelte feltene og fordi ulike oppstrømsrørledninger transporterer både prosessert og uprosessert gass. Spesifikasjonene kan være uforenlige på grunn av forhold ved selve gassen eller ved infrastrukturen. Et hovedskille når det gjelder forhold ved gassen går mellom rikgass og tørrgass. Rikgass er stort sett ikke prosessert og inneholder våte komponenter (våtgass), mens i tørrgass er våtgassen skilt ut.

Dersom den gassen som ønskes transportert er levert fra de samme feltene som øvrig naturgass i rørledningen, vil spesifikasjonene normalt ikke være uforenlige. Problemstillingen knyttet til uforenlige tekniske spesifikasjoner antas å være særlig aktuell dersom det ønskes levert naturgass fra et felt med spesielle karakteristika, eller dersom det ønskes brukt en spesiell transportrute for naturgassen.

Spesifikasjonskravene i oppstrøms gassrørledningsnett vil bl.a. reflektere allerede inngåtte salgsforpliktelser. Sammensetningen av naturgass i tørrgassrørledningene fra norsk kontinentalsokkel er tilpasset spesifikasjonskrav i gassalgsavtalene, eksempelvis krav om CO_2 -innhold eller brennverdi. Et vilkår for adgang er at den naturgassen som ønskes transportert sammen med øvrig naturgass som transporteres i røret, kan tilpasses disse kravene. En slik tilpasning av kravene kan skje dersom det finnes egnede prosesseringsfasiliteter med tilstrekkelig kapasitet, eller dersom naturgassen eksempelvis i henhold til avtale kan blandes med andres naturgass.

Vilkåret for rett til bruk av oppstrøms gassrørledningsnett er at spesifikasjonene for den aktuelle naturgassen *«med rimelighet»* vil være forenlige med tekniske krav og hensynet til effektiv drift. Det betyr at naturgassforetak og kvalifiserte kunder har rett til bruk av kapasitet selv om spesifikasjonene i utgangspunktet ikke er forenlige, dersom dette kan løses *«med rimelighet»*, det vil si at det kan løses rimelig enkelt. Dette kriteriet stiller ikke strenge krav til eier eller operatøren. Ved vurderingen av hva som kan skje *«med rimelighet»* må det ses hen til de følgene tilpasningen gir i form av tekniske problemer og praktiske og økonomiske følger, eksempelvis som følge av økt arbeidsmengde, endret tidsbruk og innarbeiding av nye rutiner. Det vil ikke være grunnlag for å nekte adgang etter denne bestemmelsen dersom eier og operatør fullt ut kompenseres for eventuelle økonomiske følger ved slik tilpasning.

De tekniske kravene omfatter også at den aktuelle naturgass må leveres med *«tilstrekkelig trykk ved inngangen til at slik naturgass kan nå utgangen»*. Dette kravet er begrunnet i at det er en absolutt forutsetning for transport av naturgass i rørledninger at det finnes tilstrekkelig trykk til å transportere den til utgangen av den aktuelle rørledningen. Den som ønsker å bruke kapasitet i oppstrøms gassrørledningsnett må således være i stand til å levere naturgass med tilstrekkelig trykk.

§ 59 fjerde ledd

I henhold til fjerde ledd første punktum skal operatøren for oppstrøms gassrørledningsnett hvor departementet fastsetter tariffer fastsette utfyllende vilkår og prosedyrer for anvendelse av bestemmelsen etter konsultasjon med eier og bruker.

Etter fjerde ledd annet punktum kan «*operatøren»* nekte adgang når vilkårene for rett til bruk etter bestemmelsen ikke er oppfylt. Det betyr at operatøren tar stilling til hvorvidt naturgassforetak og kvalifiserte kunder i det enkelte tilfelle har et behørig begrunnet rimelig behov for transport og/eller behandling av naturgass, og til hvorvidt naturgass for transport og/eller behandling har spesifikasjoner som med rimelighet er forenlig med tekniske krav for oppstrøms gassrørledningsnett og hensynet til effektiv drift. For de oppstrøms gassrørledningsnett som omfattes av Gassled er Gassco operatør. Ved utførelsen av disse oppgavene kan operatøren ikke under noen omstendighet instrueres av eier av det aktuelle oppstrøms gassrørledningsnett, jf. § 66 siste ledd.

Til § 60

Bestemmelsen gir enkelte definisjoner for dette kapittel og bestemmelser gitt i medhold av dette kapittel.

§ 60 første ledd:

Første ledd er en definisjon av eier. Eier er i dette kapittel både interessentskap og selskap som eier oppstrøms gassrørledningsnett, og den enkelte deltaker i slike interessentskap eller selskap. Hvorvidt en bestemmelse som bruker uttrykket *«eier»* i det konkrete tilfelle kun retter seg mot interessentskapet/selskapet eller kun den enkelte deltaker, eller begge deler, vil kunne variere. Det må foretas en fortolkning i det enkelte tilfelle for å avgjøre dette.

§ 60 annet ledd:

Annet ledd er en definisjon av ledig kapasitet. Ledig kapasitet i dette kapittelet er den kapasitet som er fysisk tilgjengelig når en har tatt hensyn til den kapasitet som er nødvendig for å oppfylle eksisterende forpliktelser til bruk av det aktuelle oppstrøms gassrørledningsnett, og når en har tatt hensyn til at en effektiv drift ikke alltid tilsier at det er hensiktsmessig å utnytte all fysisk tilgjengelig kapasitet i alle rørledninger. Det kan, av hensyn til en best mulig utnyttelse av flere rør samlet, eller av hensyn til vedlikehold, eller for å opprettholde et riktig trykk, være nødvendig å ikke benytte fysisk kapasitet fullt ut i enkelte rørledninger. Det er kun den kapasitet som er ledig etter at en har tatt hensyn til de nevnte forhold som er ledig kapasitet i denne forskriftens forstand.

Den vesentlige begrensning i definisjonen i annet ledd av hva som er ledig kapasitet, følger av henvisningen til at ledig kapasitet ikke omfatter den kapasitet som er nødvendig for å oppfylle forpliktelser i forhold til de som allerede har en rett til bruk av oppstrøms gassrørledningsnett. Slik rett til bruk kan skrive seg fra avtaler inngått før ikrafttredelsen av denne forskriften og fra senere inngåtte avtaler. Dersom det finnes en rett til bruk av kapasiteten er denne kapasiteten som et utgangspunkt ikke ledig.

§ 60 tredje ledd:

Tredje ledd definerer avtale i førstehåndsmarkedet. Slik avtale er avtale inngått med eier som sådan, det vil si med eier i egenskap av eier. I et interessentskap vil det være interessentskapet som vil kunne opptre som eier i egenskap av eier. Avtale om bruk av oppstrøms gassrørledningsnett inngått med andre enn eier i denne betydning, er avtale i annenhåndsmarkedet, jf. fjerde ledd.

§ 60 fjerde ledd:

Fjerde ledd definerer avtale i annenhåndsmarkedet. Avtale i annenhåndsmarkedet er annen overføring av rett til bruk av kapasitet i oppstrøms gassrørledningsnett enn den som skjer ved avtale i førstehåndsmarkedet. Overføring av rett til bruk av kapasitet ved avtale i annenhåndsmarkedet vil alltid skje avledet av en rett til bruk av kapasitet ervervet ved avtale i førstehåndsmarkedet. En rett til bruk av kapasitet i oppstrøms gassrørledningsnett kan ved avtale i annenhåndsmarkedet overdras i flere ledd hvorav alle vil være avtale i annenhåndsmarkedet.

§ 60 femte ledd:

Femte ledd definerer tariff i forhold til kapittel 9. Tariff er betaling for rett til bruk av kapasitet i oppstrøms gassrørledningsnett. For oppstrøms gassrørledningsnett hvor departementet fastsetter tariffer vil ledig kapasitet fordeles i førstehåndsmarkedet etter reglene fastsatt i § 61. Rett til bruk av kapasitet som omsettes i annenhåndsmarkedet vil ikke være undergitt regulerte tariffer - her vil tariffer i utgangspunktet bli fremforhandlet mellom partene i den aktuelle avtale i annenhåndsmarkedet eller omsatt på markedsplassen, jf. § 64 fjerde ledd.

Til § 61

§ 61 første ledd:

§ 61 unntatt sjuende ledd første punktum gjelder kun for oppstrøms gassrørledningsnett hvor departementet fastsetter tariffer, jf. § 69 første ledd. Dette vil i praksis omfatte de rørledninger som inngår i Gassled. For disse oppstrøms gassrørledningsnett følger det av § 61 første ledd at all ledig kapasitet i førstehåndsmarkedet skal gjøres tilgjengelig samlet gjennom operatøren. Videre skal avtale om bruk i førstehåndsmarkedet inngås med operatøren på vegne av eier. I annet punktum fastslås det at det ikke kan inngås avtale om bruk av ledig kapasitet i oppstrøms gassrørledningsnett med andre enn naturgassforetak og kvalifiserte kunder.

Begrunnelsen for at den ledige kapasiteten i disse oppstrøms gassrørledningsnettene skal tilbys samlet gjennom operatøren er todelt. For det første vil det i slike oppstrøms gassrørledningsnett kunne være et stort antall eiere. For å få adgang til bruk av oppstrøms gassrørledningsnett hvor departementet fastsetter tariffer, skal det således ikke være nødvendig for en potensiell bruker å henvende seg til hver enkelt eier for å få oversikt over ledig kapasitet. For det andre vil eierne av slike oppstrøms gassrørledningsnett ikke ha kommersiell frihet med hensyn til å forhandle med potensielle brukere om vilkårene for adgang til bruk av ledig kapasitet i oppstrøms gassrørledningsnettet. Dette fordi tariffen i førstehåndsmarkedet er fastsatt av departementet og det i førstehåndsmarkedet skal benyttes standardavtale utarbeidet av operatøren og godkjent av departementet, jf. § 65 annet ledd.

Bestemmelsen innebærer videre at også den enkelte eier i det aktuelle oppstrøms gassrørledningsnett må henvende seg til operatøren for å få adgang til bruk av ledig kapasitet i dette. I den forbindelse vises det likevel til § 61 siste ledd hvoretter eier er gitt førsteprioritet ved fordeling av ledig kapasitet i

førstehåndsmarkedet.

§ 61 annet, tredje, fjerde og femte ledd:

Bestemmelsene inneholder regler om hvordan ledig kapasitet skal gjøres tilgjengelig i oppstrøms gassrørledningsnett hvor departementet har fastsatt tariffene (Gassled). Operatøren er ansvarlig for praktiseringen av disse reglene, for Gassled vil det si Gassco. Det er kun hovedreglene som fastsettes i tredje, fjerde og femte ledd. Operatøren vil innenfor rammen av bestemmelsene selv måtte fastsette de nærmere prosedyrer for reservering av kapasitet i førstehåndsmarkedet. Departementet forutsetter at operatøren vil konsultere brukerne før slike nærmere prosedyrer fastsettes, men understreker at selve fastsettelsen av prosedyrene tilligger operatøren.

Når det gjelder fastsettelse av hva som er fysisk tilgjengelig kapasitet kreves det godkjennelse også fra interessentskapet, fattet i samsvar med den alminnelige stemmeregel, jf. § 61 annet ledd. Bestemmelsen presiserer at fysisk tilgjengelig kapasitet i oppstrøms gassrørledningsnett under hensyn til effektiv drift skal fastsettes høyest mulig. Fysisk tilgjengelig kapasitet er utgangspunktet for fastsettelse av ledig kapasitet, jf. definisjonen i § 60 annet ledd. Naturgassforetak og kvalifiserte kunder kan reservere kapasitet for den tidsperiode de har et behørig begrunnet rimelig behov for kapasiteten.

Som følge av den avsetningsinstruks Statoils generalforsamling fastsatte i mai 2001, som pålegger Statoil å avsette statens olje og gass sammen med sin egen, vil Statoil disponere Petoros rett til reservasjon av kapasitet på vegne av staten etter § 61, jf. kommentarene til § 59 første ledd. Dette vil videre få betydning for fastsettelsen av fordelingsnøkkelen i medhold av sjette ledd.

§ 61 sjette ledd:

Sjette ledd gir regler for prioritering dersom etterspurt kapasitet overstiger den ledige kapasitet som er tilgjengelig. For prioritering i slike tilfeller skal det fastsettes en fordelingsnøkkel. Fordelingsnøkkelen skal fastsettes av operatøren og skal gjelde for et gitt tidsrom. I Gassled er det som nevnt Gassco som er operatør. Det vises i denne forbindelse til § 66 femte ledd hvoretter eier av det aktuelle oppstrøms gassrørledningsnett ikke vil ha innflytelse på fastsettelsen av denne fordelingsnøkkelen. Departementet antar at fordelingsnøkkelen i hovedsak vil fastsettes på årlig basis, men bestemmelsen åpner for at den kan fastsettes for andre tidsrom. Det kan også fastsettes en ny fordelingsnøkkel innenfor et allerede fastsatt tidsrom.

Ved fastsettelse av fordelingsnøkkelen skal det tas utgangspunkt i det behov den enkelte har for transport og/eller behandling av naturgass, enten som følge av egen produksjon eller kjøp, salg, lån av naturgass eller en kombinasjon av disse. Dersom et selskap eksempelvis har en produksjon på 100, men allerede har solgt 10 på plattform som dette selskapet således ikke har behov for transport av, vil dette selskap sin fordelingsnøkkel fastsettes på bakgrunn av 90. Fordelingsnøkkelen fastsetter en proratarisk fordeling. For at produksjon, kjøp, salg og lån av naturgass skal kunne inngå i fordelingsnøkkelen må aktuell naturgass oppfylle vilkårene i § 59 tredje ledd.

For å kunne oppstille en prognose for produksjon på kort sikt vil operatøren måtte ta utgangspunkt i produksjonstillatelsene. Produksjonstillatelsene fastsetter den maksimale årlige mengde petroleum som kan tas ut fra det enkelte felt. I tillegg gis det innenfor rammen av en produksjonstillatelse rett til å ta ut volumer som ikke er tatt ut innenfor tidligere års produksjonstillatelser. Produksjonstillatelser for naturgass gis for tidsperioder av ulik lengde, og vil således ikke alltid kunne danne grunnlag for fordeling av ledig kapasitet lenger frem i tid. For en prognose av hvilken produksjon et naturgassforetak eller kvalifisert kunde vil ha frem i tid, er det derimot naturlig å ta utgangspunkt i produksjonsforløpet godkjent i medhold av petroleumsloven § 4-4 første ledd. Godkjent produksjonsforløp må likevel justeres for eventuell kunnskap som er fremkommet etter tidspunktet for slik godkjennelse, dersom slik kunnskap sannsynliggjør at faktisk produksjon vil avvike fra dette. Det er naturlig at operatøren i slike spørsmål søker informasjon for å få et best mulig estimat for fremtidig produksjon. For felt på norsk kontinentalsokkel vil slik informasjon innhentes fra Oljedirektoratet.

Det kan videre tas hensyn til planlagt produksjon fra felt hvor det ennå ikke er godkjent produksjonsforløp i medhold av § 4-4 første ledd, det vil si for felt som ennå ikke har fått godkjent PUD etter petroleumsloven § 4-2. Rettighetshaver vil i slike tilfeller måtte foreta et anslag for fremtidig produksjon. Det er naturlig for operatøren å ta utgangspunkt i dette anslaget og søke annen relevant informasjon for å få fastslått godheten i dette før operatøren fastsetter hvilket anslag som skal legges til grunn for reservasjonen. I den grad det for disse feltene i ettertid forekommer avvik mellom det som anslås som grunnlag for reservasjonen og den senere godkjennelsen etter § 4-4 første ledd, kan reservasjonen i ettertid justeres av operatøren på grunnlag av det godkjente produksjonsforløpet og den med rett til bruk av kapasitet har rett til å endre sin reservasjon tilsvarende. Dersom det ikke godkjennes et produksjonsforløp i medhold av § 4-4 første ledd for det aktuelle feltet, det vil si at en PUD-godkjennelse etter § 4-2 ikke gis, kan operatøren etter konsultasjon med den som har gjort reservasjonen bestemme at reservasjonen som er gjort på dette grunnlag skal bortfalle i sin helhet. Videre kan den som har gjort reservasjonen i slike tilfeller selv bestemme at denne skal bortfalle.

§ 61 sjuende ledd:

Av bestemmelsen fremgår det at det ved fordeling av ledig kapasitet først skal tas hensyn til eierens behørig begrunnede rimelige behov for bruk av kapasiteten. Dersom eier selv har et *«behørig begrunnet rimelig behov»* for kapasiteten, vil andre naturgassforetak og kvalifisert kunder således ikke ha rett til bruk av denne kapasiteten. Fortrinnsretten for eier etter denne bestemmelsen skal i rimelig grad ivareta hensynet til beskyttelse av foretatte investeringer og sikre produksjon av naturgass fra tilknyttede felt som eier av oppstrøms gassrørledningsnett er rettighetshaver til. I tilfeller hvor et selskap som er rettighetshaver til utvinningstillatelser har organisert eierskapet i oppstrøms gassrørledningsnett i eksempelvis et søsterselskap til selskapet som er rettighetshaver til utvinningstillatelsene, men under samme endelige morselskap, vil fortrinnsretten etter bestemmelsen her også kunne gjelde i forhold til søsterselskapet som er rettighetshaver til utvinningstillatelsene. Dette vil gjelde tilsvarende i forhold til fortrinnsretten etter § 62.

Eierens fortrinnsrett etter § 61 sjuende ledd er oppad begrenset til det dobbelte av dennes eierandel i det aktuelle oppstrøms gassrørledningsnettet. Det vil si at om et selskap eier 10 prosent av et oppstrøms gassrørledningsnett, vil det kunne ha krav på førsteprioritet for sitt behørig begrunnede rimelige behov for kapasitet for inntil 20 prosent av kapasiteten. Til dekning av sitt behørig begrunnede rimelige behov for kapasitet utover det dobbelte av sin forholdsmessige eierandel, må et selskap som er eier i det aktuelle oppstrøms gassrørledningsnett derimot konkurrere på objektive og ikke-diskriminerende vilkår og på lik linje med andre naturgassforetak og kvalifiserte kunder om rett til bruk av denne ledige kapasiteten. Departementet antar at en begrensing til det dobbelte av eierandelen i rimelig grad vil ivareta eierens behov, samtidig som de som ikke er eiere også vil kunne sikres adgang til oppstrøms gassrørledningsnett når eier selv ikke har et behørig begrunnet rimelig behov for den ledige kapasiteten.

I og med at eier er gitt en førsteprioritet som overstiger dennes prosentvise eierandel, er det behov for en regel for fordeling også blant eierne. Dersom etterspurt kapasitet blant eierne overstiger den ledige kapasitet som er tilgjengelig, skal det foretas en fordeling av kapasiteten blant eierne på bakgrunn av fordelingsnøkkelen som er fastsatt i medhold av sjette ledd.

Statoil vil som følge av den avsetningsinstruks Statoils generalforsamling fastsatte i mai 2001, som pålegger Statoil å avsette statens olje og gass sammen med sin egen, disponere Petoros førsteprioritet på vegne av staten etter denne bestemmelsen.

Til § 62

Denne bestemmelsen er en særbestemmelse for rett til bruk av ny kapasitet som blir tilgjengelig som følge av investering i utvidelser av kapasitet i oppstrøms gassrørledningsnett. Bestemmelsen gir førsteprioritet til den som bekoster utvidelsen, i utgangspunktet oppad begrenset til den forholdsmessige andelen av investeringene den aktuelle bruker har bekostet. Departementet kan derimot bestemme at denne begrensningen ikke skal gjelde eller fastsette en annen begrensning. Departementet vil kunne treffe slik beslutning dersom det er ubalanse mellom den enkeltes andel av investeringen og det volum som den enkelte forventes å ville ha behov for å transportere i det aktuelle oppstrøms gassrørledningsnett. Bestemmelsen er en naturlig videreføring av § 61 sjuende ledd om prioritet for eier

av innretning ved fordeling av rett til bruk av ledig kapasitet. Den er videre begrunnet i behovet for å sikre investeringsvillighet i nye prosjekter, balansert mot hensynet til potensielle brukere av den nye kapasiteten som ikke deltar i investeringen. I hvilken grad departementet vil bestemme et avvik fra utgangspunktet i bestemmelsens annet punktum, det vil si fastsette en høyere eller lavere andel som førsteprioritet, vil kunne avklares med departementet før endelig investeringsbeslutning fattes.

Som følge av den avsetningsinstruks Statoils generalforsamling fastsatte i mai 2001, som pålegger Statoil å avsette statens olje og gass sammen med sin egen, vil Statoil disponere Petoros førsteprioritet på vegne av staten etter denne bestemmelsen, på samme måte som etter § 61 sjuende ledd.

Til § 63

§ 63 første ledd:

I første ledd fremgår det at eier av oppstrøms gassrørledningsnett hvor departementet fastsetter tariffer, ikke kan kreve betaling for rett til bruk ut over det som fremgår av bestemmelsene fastsatt i og i medhold av kapittel 9. I praksis innebærer dette at tariff i førstehåndsmarkedet for bruk av kapasitet i Gassled vil være regulert i en egen forskrift fastsatt av departementet. Bestemmelsen innebærer videre at naturgassforetak som er eier i det aktuelle oppstrøms gassrørledningsnettet og som ønsker å få rett til bruk av kapasitet i dette oppstrøms gassrørledningsnettet, må betale samme tariff som et naturgassforetak eller en kvalifisert kunde som ikke er eier. De fastsatte tariffene gjelder kun ved avtale i førstehåndsmarkedet.

Departementet legger til grunn at ingen som ved forskriftens ikrafttredelse har avtaler om rett til bruk av oppstrøms gassrørledningsnett godkjent av departementet i medhold av petroleumsloven § 4-8, vil få økte økonomiske byrder eller for øvrig bli dårligere stilt samlet sett ved de nye tariffene som vil fastsettes av departementet i medhold av bestemmelsen. Fastsettelsen av nye tariffer med virkning for allerede godkjente avtaler vil på denne bakgrunn være innenfor rammen av den ulovfestede omgjøringslæren. Dersom det likevel skulle vise seg at et naturgassforetak samlet sett for samtlige fastsatte tariffer kommer i en dårligere økonomisk stilling i henhold til de nye forskriftene enn tilfellet var samlet sett da det ble betalt i henhold til godkjente avtaler, vil det kunne være anledning til å søke departementet om å opprettholde enkelte eksisterende avtaler, eller enkelte deler av en slik avtale, slik at denne brukeren samlet blir stilt omtrent likt under de fastsatte tariffene som tidligere. I den grad enkelte eksisterende avtaler, eller enkelte avtalevilkår i slike avtaler, skulle bli opprettholdt i henhold til ovenstående vil de eksisterende vilkår som opprettholdes i en slik avtale gjelde fullt ut for disse volumene istedenfor de nye bestemmelsene som fastsettes i og i medhold av dette kapittel.

§ 63 annet ledd:

I annet ledd fastslås det at for oppstrøms gassrørledningsnett hvor departementet fastsetter tariffene, skal det betales for reservert kapasitet uten hensyn til om denne benyttes eller ikke. Dette vil bidra til mer effektiv utnyttelse av kapasiteten.

§ 63 tredje ledd:

Tredje ledd fastslår at tariffen består av to hovedelementer, et kapitalelement og et driftselement. Hva som inngår i de to hovedelementene fremgår av fjerde og femte ledd i bestemmelsen.

§ 63 fjerde ledd:

Fjerde ledd gir regler for fastsettelse av kapitalelementet. Kapitalelementet fastsettes av departementet. Av annet punktum fremgår det at departementet ved fastsettelsen av kapitalelementet skal ta hensyn til at best mulig ressursforvaltning fremmes. Videre følger det av tredje punktum at kapitalelementet skal fastsettes slik at eierne kan forvente en rimelig avkastning på investert kapital. Tariffer i nyere rørledninger er fastsatt slik at eierne kan forvente en realavkastning på syv prosent før skatt på totalkapitalen, med mulighet for mindre tilleggsinntekter for å stimulere til økt utnyttelse og kostnadseffektiv drift. Avkastningsfastsettelsen for rørledninger og tilknyttede anlegg bygger blant annet

på forutsetningen om at overskudd i hovedsak skal tas ut på feltet. Siste punktum i bestemmelsen fremholder at det også kan tas hensyn til *«andre særlige forhold»*. Som et slikt særlig forhold kan nevnes allerede inngåtte kontrakter om bruk av oppstrøms gassrørledningsnett, samt hensynet til at tariffnivået ikke må hindre en effektiv utnyttelse av oppstrøms gassrørledningsnett ved at tariffnivået medvirker til en kunstig eller unaturlig valg av transportvei for gasstrømmen.

§ 63 femte ledd:

Femte ledd inneholder regler om tariffens driftselement. I tillegg til kapitalelementet som fastsettes av departementet, kan det for oppstrøms gassrørledningsnett hvor departementet fastsetter tariffer kreves et driftselement. Driftselementet kreves av eier av oppstrøms gassrørledningsnett eller operatør på vegne av eier, og må utmåles i henhold til det som fremgår av bestemmelsen her. Det vil si at driftselementet skal kreves slik at verken eier eller operatør av oppstrøms gassrørledningsnett har overskudd eller underskudd ved driften av dette, utover det som er fastsatt i medhold av fjerde ledd. For å sikre at driftselementet kreves slik som bestemt i første punktum, kan departementet bestemme hvilke kostnader det skal tas hensyn til ved beregning av driftselementet, herunder også hvilke kostnader det ikke kan tas hensyn til. Av siste punktum fremgår det at departementet kan samtykke i at driftselementet kreves på en annen måte enn etter prinsippet i første punktum, for å gi incitament til effektiv drift.

§ 63 sjette ledd:

Departementet har igangsatt et arbeid for å fastsette hvordan kostnadene knyttet til forpliktelser ved fremtidig disponering av innretninger for transport av naturgass skal dekkes.

Til § 64

§ 64 første ledd:

§ 64 åpner for et annenhåndsmarked for rett til bruk av oppstrøms gassrørledningsnett. Overføring av rett til bruk av kapasitet i annenhåndsmarkedet kan skje ved at det inngås bilaterale avtaler mellom den som har rett til kapasitet i første- eller annenhåndsmarkedet og et naturgassforetak eller en kvalifisert kunde, eller ved at det inngås slike avtaler via den markedsplassen for omsetting av bruksrettigheter som er opprettet etter § 64 fjerde ledd. En slik avtale kan enten fastsette at den som retten overføres til overtar alle rettigheter og plikter i henhold til den opprinnelige avtalen, eller i form av at rettighetene og pliktene fortsatt påligger den opprinnelige avtaleparten, det vil si en form for fremleie av retten til bruk av den aktuelle kapasiteten.

Det er et vilkår for å kunne inngå avtale i annenhåndsmarkedet at det aktuelle naturgassforetak eller kvalifiserte kunde som ønsker å få rett til bruk av kapasitet, har et behørig begrunnet rimelig behov for transport av naturgass. Denne gassen må tilfredsstille de spesifikasjonskrav som gjelder for det relevante oppstrøms gassrørledningsnett. Disse kravene er nærmere definert over, jf. merknadene til § 59. Operatøren tar stilling til om disse vilkårene er oppfylt, enten før eller etter at avtale er inngått. Videre er det ved avtale i annenhåndsmarkedet kun anledning til å overføre rett til bruk av kapasitet til et naturgassforetak eller en kvalifisert kunde. For de oppstrøms gassrørledningsnett hvor departementet fastsetter tariffer i egen forskrift (Gassled), vil de fastsatte tariffene ikke gjelde i annenhåndsmarkedet. Den pris som avtales i annenhåndsmarkedet vil således kunne avvike fra tariffen i førstehåndsmarkedet. Departementet har likevel anledning etter § 67 første ledd til å gi pålegg om at naturgassforetak og kvalifiserte kunder skal gis rett til bruk av kapasitet i det enkelte tilfelle, herunder fastsette til hvilken tariff og øvrige vilkår overføring av rett til bruk i annenhåndsmarkedet skal skje.

§ 64 annet ledd:

Annet ledd gir regler for når en som i utgangspunktet har rett til bruk av kapasitet i oppstrøms gassrørledningsnett, plikter å frigjøre sin rett til bruk av denne kapasiteten for andre. Bestemmelsen er hjemlet i petroleumsloven § 4-8 første ledd første punktum som sier at departementet kan bestemme at

innretninger kan benyttes av andre, annet punktum som sier at naturgassforetak og kvalifiserte kunder skal ha rett til adgang til oppstrøms gassrørledningsnett, samt tredje punktum som sier at departementet gir nærmere regler, fastsetter vilkår og gir pålegg for slik adgang, jf. Ot.prp.nr.81 (2001-2002).

For at den retten naturgassforetak og kvalifiserte kunder har til adgang til oppstrøms gassrørledningsnett etter petroleumsloven § 4-8 første ledd annet punktum skal fungere etter hensikten, må en bruker som ikke har behov for hele eller deler av sin rett til bruk av kapasitet, ikke til urimelig fortrengsel for andre sitte på denne kapasiteten. På denne bakgrunn vil en bruker som ikke har et behørig begrunnet rimelig behov for hele eller deler av kapasiteten måtte gi andre mulighet til å få adgang til denne. Plikten til å gi andre adgang til denne kapasiteten innebærer at kapasiteten må gjøres tilgjengelig på forespørsel, og på forretningsmessige vilkår. Den som har fått tildelt kapasitet i førstehåndsmarkedet eller som har ervervet kapasitet i annenhåndsmarkedet, kan imidlertid ikke kreve et urimelig høyt vederlag for å gi andre adgang til kapasitet han ikke selv har et behørig begrunnet rimelig behov for.

Hva som er et *«behørig begrunnet rimelig behov»* kan ikke fastslås generelt, men må avgjøres konkret i det enkelte tilfellet. Eksempelvis vil en bruker kunne ha et rimelig behov for å ha tilgang til kapasitet han for øyeblikket ikke bruker, dersom dette er nødvendig for i fremtiden å kunne oppfylle eksisterende kontraktsforpliktelser i forhold til kjøper av naturgass. En som har inngått avtale om rett til bruk av kapasitet, vil også kunne ha et rimelig behov for denne i et kortsiktig marked for å kunne avsette gass på en hensiktsmessig måte i dette markedet. Det vises for øvrig i denne forbindelse til merknadene til § 59 første ledd og § 61 sjette ledd, hvor det også omtales hva som nærmere anses å ligge i vilkåret *«behørig begrunnet rimelig behov».*

§ 64 tredje ledd:

I tredje ledd første punktum pålegges den som har rett til bruk av kapasitet i oppstrøms gassrørledningsnett en informasjonsplikt til operatøren. Operatøren skal for det første gis informasjon om forhold som nevnt i annet ledd. Det vil si at dersom en med rett til kapasitet ikke har behov for kapasitet i fremtiden, skal han informere operatøren om dette. Videre skal operatøren underrettes om avtaler i annenhåndsmarkedet.

Bestemmelsen sikrer operatøren oversikt over hvem som til enhver tid har rett til bruk av kapasitet i oppstrøms gassrørledningsnett. Informasjonsplikten er fastsatt for at operatøren skal kunne oppfylle sitt ansvar for driften av oppstrøms gassrørledningsnett, og av hensyn til at tredjeparter som ønsker adgang til bruk av oppstrøms gassrørledningsnett skal kunne få informasjon om ledig kapasitet og kapasitet som ikke benyttes, jf. § 66 fjerde ledd. Operatøren plikter å hindre at andre, herunder eiere av oppstrøms gassrørledningsnett og andre brukere, får kjennskap til forretningshemmeligheter operatøren får vite om på bakgrunn av første punktum, jf. § 66 fjerde ledd.

§ 64 fjerde ledd:

I denne bestemmelsen pålegges operatøren, det vil for de oppstrøms gassrørledningsnett som omfattes av Gassled si Gassco, å tilrettelegge og drive en markedsplass for overføring av rett til bruk av kapasitet i oppstrøms gassrørledningsnett i annenhåndsmarkedet. De reglene operatøren fastsetter for markedsplassen skal godkjennes av departementet. Det legges til grunn at operatøren vil konsultere brukerne før slike regler forelegges departementet for godkjennelse. Det er i utgangspunktet frivillig om aktørene velger å inngå avtaler i annenhåndsmarkedet på bilateralt grunnlag eller gjennom markedsplassen. Andre enn operatøren kan ikke drive en slik markedsplass uten etter samtykke fra departementet. Reglene om at det kreves samtykke til å drive markedsplass forhindrer derimot ikke den enkelte fra å markedsføre sin egen rett til bruk av kapasitet i oppstrøms gassrørledningsnett. I henhold til siste punktum kan likevel departementet bestemme at all overføring av rett til bruk i annenhåndsmarkedet skal skje gjennom markedsplassen. Det vil kunne være aktuelt å treffe en slik beslutning dersom departementet på bakgrunn av erfaringer med det nye systemet finner at dette vil bidra til å sikre en bedre utnyttelse av oppstrøms gassrørledningsnett.

Til § 65:

Etter petroleumsloven § 4-8, første ledd skal avtale om andres bruk av innretning som omfattes av petroleumsloven § 4-2 og § 4-3 forelegges departementet for godkjennelse. Et oppstrøms gassrørledningsnett vil være en slik innretning i petroleumslovens forstand. Plikten til å forelegge avtaler som nevnt for departementet til godkjennelse etter nevnte bestemmelse, vil også gjelde for overdragelse av rett til bruk av oppstrøms gassrørledningsnett i et annenhåndsmarked.

I henhold til § 65 skal likevel den enkelte avtale om bruk av oppstrøms gassrørledningsnett hvor departementet har fastsatt tariffer i førstehåndsmarkedet i egen forskrift (Gassled), i utgangspunktet ikke forelegges departementet for godkjennelse. Departementet kan likevel bestemme for alle eller for enkelte avtaler eller typer av avtaler at disse skal forelegges for godkjennelse på vanlig måte etter reglene i petroleumsloven § 4-8.

I henhold til annet ledd skal avtaler i førstehåndsmarkedet inngås i henhold til standardavtaler utformet av operatøren. Ved utarbeidelsen av standardavtalen skal operatøren konsultere eier og bruker av oppstrøms gassrørledningsnett. Standardavtalen skal utformes slik at den bidrar til å sikre tredjepartsadgang samtidig som det tas tilbørlig hensyn til eierens og brukerens interesser. Det er i denne forbindelse viktig at operatøren bl.a. sikrer at standardavtalen tar hensyn til ansvar og rettigheter ved mislighold av avtalen, og til partenes behov for sikkerhet for oppfyllelse av forpliktelsene i henhold til avtalen sett i forhold til partenes økonomiske eksponering som følge av avtalen. Operatøren må etablere vilkår som er akseptable for både eier og bruker. Standardavtalen skal oversendes departementet for godkjennelse.

Siste ledd gir departementet mulighet til å følge utviklingen av pris og øvrige vilkår for rett til bruk i annenhåndsmarkedet, enten selv eller ved å utpeke en annen til å gjøre dette, eksempelvis operatøren av det aktuelle oppstrøms gassrørledningsnett.

Til § 66:

§ 66 regulerer operatørens ansvar for driften av oppstrøms gassrørledningsnett. Operatøren for oppstrøms gassrørledningsnett har en viktig oppgave i å bidra til en samlet god utnyttelse av ressursene på norsk kontinentalsokkel. Gjennom de restruktureringer som har skjedd den siste tiden, særlig vedrørende gassforvaltningen, har det aktualisert seg et behov for nærmere regulering av operatørens ansvar for driften av oppstrøms gassrørledningsnett.

Gjennom Gassforhandlingsutvalget (GFU) ble det solgt kildenøytral gass der kontraktene etter inngåelse ble allokert til felt i samsvar med samfunnsøkonomiske kriterier. GFU er permanent avviklet med virkning fra 1. januar 2002. Mens situasjonen tidligere var at gassalgskontrakter ble inngått for det enkelte felt, men likevel av den enkelte eier av gassen på den ene side og kjøper på den annen side, er situasjonen nå at det enkelte selskap selv er ansvarlig for å selge sin forholdsmessige andel av gassen fra det enkelte felt på individuell basis. Når hvert selskap selger sin gass på individuelt grunnlag, vil utfordringene for operatøren med hensyn til å sikre en effektiv drift av oppstrøms gassrørledningsnett være større. Oppfyllelse av den enkelte salgskontrakt kan i større grad en tidligere tenkes å komme i konflikt med en samlet god utnyttelse av oppstrøms gassrørledningsnett.

Driften av oppstrøms gassrørledningsnett ble tidligere utført av en av eierne av det enkelte oppstrøms gassrørledningsnett, ved at denne ble gitt rollen som operatør. Det rettslige grunnlaget for operatørens virksomhet var i stor grad regulert i eieravtalen, og i transportavtaler mellom eierne og brukere av rørledningene. Transportavtalene inneholdt prosedyrer, rutiner mv. i forbindelse med operatørens planlegging, overvåking, koordinering og styring av gasstransporten fra feltene hvor naturgass produseres og til landingspunktet. Disse avtalene ga samlet sett et grunnlag for operatøren til drift av oppstrøms gassrørledningsnett.

Effektiv drift av oppstrøms gassrørledningsnett forutsetter bl.a. at operatøren er i stand til å pålegge brukerne av oppstrøms gassrørledningsnett og rettighetshavere til produserende felt å tilpasse sin virksomhet. Slik tilpasning vil i enkelte tilfeller være nødvendig for å sikre en samlet god utnyttelse av ressursene på norsk kontinentalsokkel. Operatøren må nå som selskapsbaserte salg er innført, forholde seg til hvert selskap som eier den naturgassen som skal transporteres. I den grad flere selskaper har

ønsker i forbindelse med bruk av oppstrøms gassrørledningsnett som ikke kan forenes, må operatøren sikres en rett til å drive virksomheten på en hensiktsmessig måte. Departementet ser på denne bakgrunn behov for en nærmere regulering av operatørens særlige driftsansvar gjennom forskrift.

I § 66 første ledd fastslås det at operatøren skal forestå driften av oppstrøms gassrørledningsnett herunder vedlikehold og vedlikeholdsplanlegging, på en god og forsvarlig måte. Gassco, som er operatør for Gassled, har også ansvaret for koordineringen av vedlikeholdsplanlegging til felt som er knyttet til Gassled. Ved utførelsen av disse oppgavene skal operatøren opptre nøytralt og ikke-diskriminerende.

Operatøren, det vil her si Gassco, skal videre samordne prosessene for og vurdere behovet for videreutvikling av oppstrøms gassrørledningsnett. Dette vil være et omfattende arbeid som stiller store krav til faglig kompetanse. Det er viktig at disse prosessene koordineres, og det er derfor hensiktsmessig at operatøren har ansvar for nevnte samordning. I forbindelse med samordningsansvaret plikter operatøren å utarbeide og holde oppdatert en overordnet transportplan for oppstrøms gassrørledningsnett og tilknyttede anlegg. Det understrekes for ordens skyld at dette ikke betyr at operatøren har enekompetanse med hensyn til videreutvikling av systemet. Operatøren har heller ikke beslutningsmyndighet som sådan med hensyn til videreutvikling av oppstrøms gassrørledningsnett. Det vil eksempelvis være opp til dem som finansierer et prosjekt om etablering av nytt eller videreutvikling av eksisterende oppstrøms gassrørledningsnett å treffe beslutning om innsendelse av en eventuell plan for anlegg og drift på vanlig måte.

Første ledd tredje og fjerde punktum, annet, tredje, fjerde og femte ledd får anvendelse for oppstrøms gassrørledningsnett som omfattes av forskrift om fastsettelse av tariffer. I praksis vil dette si de rørledninger som omfattes av Gassled hvor Gassco er operatør.

I § 66 annet ledd reguleres det samordningsansvaret som operatøren har i forbindelse med nominasjon av gasskvalitet.

§ 66 tredje ledd gir operatøren rett til i visse tilfeller å kreve at brukere av oppstrøms gassrørledningsnett og rettighetshavere til produserende felt for et kortere tidsrom tilpasser sin virksomhet, for å sikre en forsvarlig ressursforvaltning og en effektiv drift av det aktuelle oppstrøms gassrørledningsnett. Slike tilpasninger kan eksempelvis gå ut på at disse plikter å produsere mer eller mindre petroleum enn planlagt.

Operatøren kan i utgangspunktet kun kreve tilpasninger som nevnt for et kortere tidsrom. Dette reflekterer også dagens praksis hvor tilpasningene begrenses til inneværende og neste gassdøgn. En rett til å kreve tilpasninger for slike korte tidsrom må anses tilstrekkelig ettersom utgangspunktet er at det enkelte selskap selv sørger for å ha en sikring ved uforutsette hendelser, for eksempel «back-up-avtaler» med andre selskaper.

Retten for operatøren til å kreve tilpasninger i aktiviteten inntrer ved «*uforutsette hendelser*» som kan føre til «*vesentlige*» driftsmessige forstyrrelser eller at spesifikasjonskravene ved utgangen ikke nås. Kun i «*særlig tilfeller*» kan operatøren kreve at en produsent av naturgass som ikke er bruker av det aktuelle oppstrøms gassrørledningsnett tilpasser sine aktiviteter. «*Særlige tilfeller*» må bl.a. antas å foreligge hvor det ikke er mulig å unngå vesentlige driftsmessige forstyrrelser ved å kreve tilpasninger fra eksisterende brukere.

Et eksempel på en «*uforutsett hendelse*» kan være at et felt som leverer naturgass som er nødvendig for sammensetningen av gassen i oppstrøms gassrørledningsnett, må stenge ned utenom planlagte nedstengninger eller ved driftsmessige avbrudd som ikke med rimelighet kan forventes. Planlagte nedstengninger og forventede driftsmessige avbrudd er ikke en uforutsett hendelse og må tas høyde for ved planleggingen av aktiviteten. I slike tilfeller gis ikke operatøren myndighet til å gi pålegg etter denne bestemmelsen.

Hva som er vesentlige problemer kan ikke fastslås generelt, men må avgjøres i det konkrete tilfellet. Operatøren avgjør hva som er vesentlig i det enkelte tilfellet. Ved utøvelsen av kompetansen etter tredje ledd må operatøren foreta en helhetsvurdering og herunder ta hensyn til væskeproduksjon. Det forutsettes at operatøren har dialog med Oljedirektoratet i den utstrekning dette er nødvendig for å treffe en beslutning.

Operatøren skal i samråd med berørte parter utarbeide nærmere prosedyrer for anvendelse av bestemmelsen. I prosedyrene vil det bl.a. være naturlig å innta en nærmere definisjon av vilkårene og begrensningene i operatørens myndighet etter bestemmelsen. Berørte parter vil være eierne og brukerne av det relevante oppstrøms gassrørledningsnett og rettighetshaverne til tilknyttede felt.

I utgangspunktet er operatøren som nevnt ikke tillagt myndighet til å kreve tilpasninger utover et kortere tidsrom. I unntakstilfeller kan departementet derimot i det enkelte tilfellet, for å sikre en forsvarlig ressursforvalting samtykke i at operatøren kan kreve tilpasninger utover et tidsrom som nevnt, jf. siste punktum i tredje ledd. Departementet vil ikke gi slikt samtykke hvor situasjonen som danner grunnlag for å vurdere et pålegg er oppstått fordi et selskap ikke i rimelig grad har sikret seg mot uforutsette hendelser. Bestemmelsen hjemler uansett ikke langvarige pålegg som er ment å kompensere permanente endringer.

I § 66 fjerde ledd reguleres hvilke opplysninger om oppstrøms gassrørledningsnett som skal gjøres tilgjengelig av operatøren. Hensynet bak bestemmelsen er å sikre eksisterende og potensielle brukere informasjon om tilgjengelig kapasitet i oppstrøms gassrørledningsnett. Operatøren har plikt til å sikre at det ikke gis opplysninger om forretningshemmeligheter, for eksempel opplysninger om hvilken kapasitet en bestemt bruker har i oppstrøms gassrørledningsnett.

I § 66 femte ledd reguleres forholdet mellom operatøren, Gassco og eierne i oppstrøms gassrørledningsnett hvor departementet fastsetter tariffer ved forskrift, Gassled. Slike oppstrøms gassrørledningsnett vil som nevnt over kjennetegnes av tredjepartsbruk og av at flere oppstrøms gassrørledningsnett er samlet i en eierstruktur. For å bidra til å sikre naturgassforetak og kvalifiserte kunder adgang på objektive og ikke-diskriminerende vilkår her, er det særlig viktig med en nøytral operatør. Dette ivaretas ved at operatøren ikke kan instrueres generelt eller konkret av eierne av det aktuelle oppstrøms gassrørledningsnett når det gjelder oppgaver som er tillagt ham i dette kapittel eller i medhold av dette kapittel. Dette vil eksempelvis gjelde avgjørelser om hvorvidt det i det enkelte tilfellet foreligger et behørig begrunnet rimelig behov for transport og/eller behandling av naturgass, og hva som finnes av ledig kapasitet. Bestemmelsen her påvirker likevel ikke eiers rett til bl.a., som eier, selv å fastsette budsjett og arbeidsprogram knyttet til budsjettet for de relevante oppstrøms gassrørledningsnett, eller selv å inngå avtaler om anskaffelser. Videre vil eier kunne kreve at operatøren oppfyller sine forpliktelser overfor eier i henhold til gjeldende operatøravtale for å sikre en god operasjonell drift av oppstrøms gassrørledningsnett. På den annen side vil eksempelvis spørsmål om vedlikeholdsprogram fastsettes av operatøren etter konsultasjon med rettighetshaverne til tilknyttede felt, alle brukerne av systemet og eier. I én bestemmelse er operatørens beslutning eksplisitt betinget av eierens godkjennelse, jf. § 61 annet ledd om hva som skal anses som fysisk tilgjengelig kapasitet.

Til § 66 som endret ved forskrift 19 des 2008 nr. 1476

Gjeldende § 66 første ledd fjerde punktum oppheves idet den erstattes av ny § 66A. Ved endringen i § 69 første ledd utvides virkeområdet for bestemmelsen § 66 første ledd tredje punktum slik at denne får virkning for alle felt som er tilknyttet oppstrøms gassrørledningsnett hvor Gassco er operatør. Videre oppheves bestemmelsen om operatørens taushetsplikt i § 66 fjerde ledd annet punktum i forbindelse med utkast til ny § 68A som generelt regulerer taushetsplikt.

Til § 66A

Første ledd

Petroleumsloven § 4-9 fastslår at departementet kan utpeke den som skal ha et særlig operatøransvar for den helhetlige driften av oppstrøms gassrørledningsnett og tilknyttede anlegg. Gassco AS innehar det særlige operatøransvaret etter denne bestemmelsen. § 4-9 annet ledd fastslår at den helhetlige driften av oppstrøms gassrørledningsnett og tilknyttede anlegg skal skje i samsvar med forsvarlige tekniske og sunne økonomiske prinsipper. Den som har det særlige operatøransvaret, skal opptre nøytralt og ikke-diskriminerende.

Under det særlige operatøransvaret faller operatørens systemansvar, slik dette er nærmere regulert i petroleumsforskriften § 66. På den bakgrunn fastslås det i forslag til ny § 66A første ledd at den som er utpekt til å ha et særlig operatøransvar for den helhetlige driften av oppstrøms gassrørledningsnett og tilknyttede anlegg i medhold av petroleumsloven § 4-9 også har et ansvar for å vurdere videreutvikling av denne infrastrukturen. På den måten oppfylles siktemålet om at Gassco, som operatør av oppstrøms gassrørledningsnett og tilknyttede anlegg, til enhver tid skal sørge for en helhetlig drift av infrastrukturen. Gasscos plikt til å vurdere videreutvikling omfatter både utredning av behov for, og vurdering av alternativer for videreutvikling av oppstrøms gassrørledningsnett.

Som følge av Gasscos ansvar for å søke å oppnå helhetlige transport- og behandlingsløsninger for petroleumsvirksomheten, er det viktig at samordningsfordeler ved det helhetlige transportsystemet ivaretas (jf. Ot.prp.nr.46 (2002-2003) s. 16). Et formål med videreutvikling av oppstrøms gassrørledningsnett og tilknyttede anlegg er å oppnå en optimalisering av hele transportsystemet for naturgass for den samlede petroleumsvirksomheten på norsk kontinentalsokkel.

Vurderingene vil blant annet omfatte utredning av utvikling av ny infrastruktur i forhold til bruk eller videreutvikling av eksisterende anlegg, av ilandføringsløsninger og av terminalløsninger og landingspunkter. Både hensyn til aktuelle enkeltfelt så vel som områdeløsninger må vurderes. Det legges til grunn at vurderingene ikke skal omfatte utredninger knyttet til feltinstallasjoner. Det vil imidlertid kunne være aktuelt for Gassco å be om opplysninger i medhold av § 66A tredje ledd vedrørende feltinstallasjoner, eksempelvis utbyggingsløsninger, herunder tilgjengelig eller planlagt prosesseringskapasitet, for å kunne sammenligne alternative løsninger innenfor transportsystemet.

Vurderingene må inkludere behovsanalyser i et langsiktig tidsperspektiv. Det legges til grunn at Gassco ved gjennomføring av denne oppgaven vil kunne benytte ekstern bistand, herunder eksterne konsulenter eller arbeid utført av rettighetshaverne.

På grunn av de lange transportdistanser fra norsk kontinentalsokkel til de større gassmarkedene, må det legges til grunn at transportsystemet i det vesentlige fortsatt vil bli bygget ut med samlerørledninger. Dette innebærer at vurderinger av fremtidig mulig tilleggskapasitet er viktig når kapasitet for ny infrastruktur skal fastsettes.

Operatøren skal i samsvar med petroleumsloven § 4-9 drive etter forsvarlige tekniske og sunne økonomiske prinsipper. Dette innebærer blant annet et krav om at operatørens vurderinger av videreutvikling av oppstrøms gassrørledningsnett må skje innenfor forsvarlige økonomiske rammer. Gassco vil være ansvarlig for at videreutviklingen skjer i samsvar med dette. Ettersom Gasscos kostnader til videreutvikling dekkes enten gjennom tariffene, eller av andre interessentgrupper, må selskapet ha et særlig fokus på at kostnadsnivået er forsvarlig.

§ 66A annet ledd

Når behovet for transport- eller behandlingskapasitet oppstår, følger det av annet ledd at rettighetshaver skal informere Gassco om dette. Det er viktig for Gasscos langsiktige planlegging av transportsystemet på norsk sokkel at selskapet har god oversikt over alle sannsynlige fremtidige transportbehov. Informasjonen vil også gjøre Gassco i stand til å starte vurderingen av mulige helhetlige løsninger på et så tidlig stadium som mulig. For å sikre at de vurderinger som gjøres blir så gode og kostnadseffektive som mulig, fastslås det i tredje ledd at Gassco skal få den informasjon som er nødvendig fra aktuelle rettighetshavere og eiere av eksisterende infrastruktur. Behovskriteriet refererer til at de aktuelle naturgassforetak og kvalifiserte kunder vil kunne få et behørig begrunnet rimelig behov for kapasitet i samsvar med vilkårene for dette etter § 59. Dette gjelder generelt for § 66A.

Informasjonsplikten i andre ledd inntrer når et kapasitetsbehov fremtrer som sannsynlig. Dette må vurderes konkret, og vil blant annet avhenge av tidspunktet for når vurdering og planlegging av ny feltproduksjon igangsettes, slik at det samtidig er tilstrekkelig tid til å foreta vurderinger av helhetlige transport- og behandlingsløsninger. I praksis vil dette være på det tidspunkt hvor funnet er vurdert som sannsynlig, men utvikling av funnet ennå ikke er besluttet (tilsvarende ressursklasse 5 i OD's klassifiseringssystem). Når informasjon om utviklingsplaner er mottatt vil Gassco ved henvendelse til rettighetshaver konkretisere den informasjon som er nødvendig iht. forskriften § 66A tredje ledd.

§ 66A tredje ledd

Bestemmelsen i tredje ledd fastsetter en plikt for naturgassforetak og kvalifiserte kunder som kan antas å ha eller få behov for kapasitet for transport eller behandling av naturgass, til å gi operatøren opplysninger som operatøren ber om. Hensikten med bestemmelsen er at operatøren skal settes i stand til å utføre sine oppgaver mht. utredninger, vurderinger og analyser. Opplysningsplikten omfatter således forhold som er relevante for å vurdere videreutvikling av oppstrøms gassrørledningsnett. Dette gjelder ikke bare opplysninger om aktuelle transport- og behandlingsløsninger, men også opplysninger om feltutbyggingsløsninger, produksjonsprofiler, gasskvalitet, opplysninger om kommersielle vilkår mv. som vil kunne ha konsekvenser for transport eller behandling av naturgass. Det kan for eksempel være nødvendig for Gassco å ha kjennskap til betingelser knyttet til kapasitet, spesifikasjoner og tariffer knyttet til ulike transport og behandlingsløsninger for å kunne foreta en sammenligning av ulike alternativer. Det legges til grunn at opplysningsplikten ikke omfatter markedsinformasjon for avsetning av gass. Den tidsfrist Gassco fastsetter for å motta slike opplysninger må være rimelig, blant annet med hensyn til den tid det tar å fremskaffe opplysningene.

§ 66A fjerde ledd

Petroleumsloven § 4-1, § 4-7 og § 4-8 innebærer at naturgassforetak og kvalifiserte kunder har, eller vil kunne ha, rett til tilknytning av nye innretninger til eksisterende oppstrøms gassrørledningsnett og/eller videreutvikling av eksisterende oppstrøms gassrørledningsnett, dersom hensynet til rasjonell drift eller samfunnsmessige hensyn tilsier det. For å muliggjøre en eventuell tilknytning eller videreutvikling må en reell forhandlingssituasjon etableres. Dette igjen forutsetter at den part som ser behov for tilknytning eller videreutvikling må ha tilgang til relevant informasjon om den/de innretninger som det planlegges videreutvikling av eller tilknytning til.

Bestemmelsen i fjerde ledd fastsetter derfor en plikt for operatøren (Gassco) til i nødvendig utstrekning å gi tekniske opplysninger om eksisterende oppstrøms gassrørledningsnett til naturgassforetak og kvalifiserte kunder som kan antas å ha eller få behov for å etablere ny kapasitet i slike anlegg. Dette vil gjelde tekniske opplysninger av relevans for tilknytning til eller utvidelse av eksisterende oppstrøms gassrørledningsnett mv.

Operatøren skal, etter varsling av den som har avgitt opplysningene, kunne gi ut opplysninger som ikke er underlagt taushetsplikt i medhold av § 68A. Det presiseres at operatøren ikke skal kunne gi ut kommersiell informasjon som er innmeldt Gassco jf. tredje ledd. Operatøren kan ikke ved avtale innskrenke sin mulighet til å gi ut opplysninger i medhold av denne bestemmelsen. Det kan være ulikt syn på hvilke opplysninger som er underlagt taushetsplikt. Operatørens plikt til å informere om at informasjon som etter operatørens vurdering ikke er underlagt taushetsplikt skal gis ut, gir eier av informasjonen mulighet til å etterprøve denne vurderingen. Uenighet knyttet til om informasjonen er underlagt taushetsplikt kan bringes inn for departementet, jf. § 68 nytt annet ledd.

§ 66A femte ledd

Etter at naturgassforetak og kvalifiserte kunder har informert operatøren om behov for kapasitet for transport eller behandling av naturgass iht. § 66A annet ledd, skal Gassco som operatør i medhold av petroleumsloven § 4-9 foreta en vurdering av mulige løsninger etter samråd med disse. Det er i utgangspunktet naturgassforetakene og kvalifiserte kunder som legger timeplanen for når bestemte ressurser skal utvikles og transporteres. Normalt vil plikten for operatøren til å samrå seg med naturgassforetak og kvalifiserte kunder og fatte beslutning om hvilke mulige løsninger som skal vurderes, inntre etter at informasjon iht. annet ledd er gitt operatøren. Det kan imidlertid også være aktuelt for operatøren å fatte beslutning om at også mer umodne ressurser skal inkluderes i en slik vurdering ut fra et områdeperspektiv. Operatøren må uansett sikre seg at det er tilstrekkelig tid til å gjennomføre de vurderinger han skal gjøre etter § 66A.

Ansvaret for vurderingene tilligger operatøren etter første ledd, men operatøren skal konsultere med slike naturgassforetak og kvalifiserte kunder om hvilke alternativer som bør vurderes. Dette innebærer at operatøren etter samråd med partene både skal bestemme hvilke mulige løsninger som skal vurderes og påse at disse vurderingene blir gjort. Operatørens beslutning kan bringes inn for departementet iht. § 68.

Vurderingene bør omfatte relevante forhold og hensyn som er påpekt av selskapene. Samrådsplikten omfatter både hvilke hovedalternativer som skal vurderes og hvilke mulige løsninger som skal vurderes innen de enkelte hovedalternativer. Samrådsplikten skal også omfatte fremleggelse av budsjetter for de kostnadene som skal dekkes iht. syvende ledd av denne forskriften.

Det understrekes for ordens skyld at dette ikke betyr at operatøren har enekompetanse med hensyn til videreutvikling av systemet. Operatøren har heller ikke beslutningsmyndighet som sådan med hensyn til videreutvikling av oppstrøms gassrørledningsnett. Det vil eksempelvis være opp til dem som finansierer et prosjekt om etablering av nytt eller videreutvikling av eksisterende oppstrøms gassrørledningsnett å treffe beslutning om innsendelse av en eventuell plan for anlegg og drift. De som skal finansiere en utbygging står for øvrig fritt til å inkludere vurderinger og utredninger utover det operatøren finner nødvendig.

Det presiseres også at operatøren ikke skal legge til grunn markedssyn i sine vurderinger som ikke er i tråd med gasseiernes markedssyn. Markedsvurderinger skal ene og alene ligge hos de kommersielle partene og ikke hos operatøren.

§ 66A sjette ledd

I tilfeller hvor flere kan dra nytte av videreutvikling av oppstrøms gassrørledningsnett, skal Gassco søke å identifisere hvilke aktører som kan dra nytte av en slik eventuell videreutvikling. Gassco kan i den forbindelse invitere aktuelle interessenter til å delta i konkrete videreutviklingsprosjekter etter først å ha orientert relevante eiere. Operatøren skal gjøre klart for aktuelle naturgassforetak og kvalifiserte kunder de finansielle forpliktelser som påløper ved deltakelse. Dette kan gjennomføres ved at aktuelle interessenter inviteres til å delta i finansiering av studier og i finansiering av endelig utbygging. Formålet er å få en samordnet prosess hvor relevante brukerhensyn koordineres, og de mest hensiktsmessige infrastrukturløsninger velges. Prosessene må gjennomføres på en ikke-diskriminerende og nøytral måte og Gassco skal i denne prosessen identifisere og kontakte alle relevante parter.

Målsettingen med denne bestemmelsen er blant annet at Gassco så raskt som mulig skal søke å identifisere en investorgruppe for et prosjekt slik at så lite som mulig av kostnader blir lagt i O-elementet, jf. forslag til endring i tarifforskriften.

§ 66A syvende ledd

Bestemmelsen fastslår at Gasscos kostnader til vurderinger av videreutvikling av oppstrøms gassrørledningsnett knyttet til en bestemt interessentgruppes behov, skal dekkes av disse. Dette vil normalt formaliseres gjennom en avtale mellom Gassco og interessentgruppen forut for vurderingen. Plikten til kostnadsdekning gjelder bare slike vurderinger som retter seg mot denne bestemte interessentgruppens transport- og behandlingsbehov, og vil blant annet kunne gjelde alternativer som må utredes for at Gassco skal kunne foreta de helhetlige vurderinger i samsvar med § 66A. Typiske tilfeller vil kunne være at en interessentgruppe vurderer utbygging av et nytt felt eller økning av produksjon fra et eksisterende felt.

Kostnader til øvrige vurderinger i samsvar med § 66A skal dekkes av brukerne i samsvar med tarifforskriften § 4. Dette gjelder kostnader som pådras frem til beslutning om oppstart av konseptstudier (DG2). Bestemmelsens siste punktum sikrer at brukere konsulteres og har mulighet til å komme med innspill på hvilke vurderinger Gassco skal gjøre før en vesentlig andel av kostnadene til slike vurderinger pådras.

Uenigheter knyttet til § 66A, herunder omfanget og kostnadene knyttet til studier som Gassco planlegger på vegne av rettighetshaverne, kan bringes inn til departementet for avgjørelse i henhold til § 68 annet ledd.

§ 66A åttende ledd

Gassco skal forelegge sine vurderinger av videreutvikling av oppstrøms gassrørledningsnett for departementet. Gasscos vurderinger vil bl.a. deretter tjene som grunnlag for departementets egne vurderinger med sikte på om det skal gis tillatelse til anlegg og drift av innretninger i samsvar med petroleumsloven § 4-3.

Gasscos vurderinger vil imidlertid også kunne være et grunnlag for at departementet ønsker å gi tilbakemeldinger til selskapene som utarbeider en plan for anlegg og drift underveis i denne prosessen. Vurderingene til Gassco bør derfor være forelagt for departementet i rimelig tid før selskaper som vurderer bygging av ny gassinfrastruktur, treffer sine konseptvalg. Selskapene vil normalt ha behov for å undersøke om departementet forut for slike konseptvalg har merknader til de alternativer som vurderes.

Det understrekes at Gasscos vurderinger ikke endrer de formelle rutinene eller de beslutningene som selskapene bak en konkret utbygging skal fatte frem mot innlevering av plan for anlegg og drift. Innlevering av plan for anlegg og drift er regulert av petroleumsloven § 4-3 og underliggende regelverk, samt nærmere beskrevet i PUD/PAD-veilederen. Innrapporteringen av Gassco sine vurderinger er bare en videreutvikling og presisering av dagens praksis hvor Gassco alltid kommer med vurderinger i forbindelse med søknader om anlegg og drift av gasstransport infrastruktur.

Til § 67:

Bestemmelsen gir departementet rett til å gi pålegg i tilknytning til oppstrøms gassrørledningsnett i to forskjellige typer tilfelle. Etter første ledd kan departementet gi pålegg for å sikre at naturgassforetak og kvalifiserte kunder gis rett til bruk av oppstrøms gassrørledningsnett i medhold av bestemmelsene i dette kapittel. Slikt pålegg kan eksempelvis gis hvor eier uten grunn unnlater å gjøre kapasitet han ikke selv har et behørig begrunnet rimelig behov for tilgjengelig for andre. Videre kan pålegg som nevnt tenkes gitt hvor en som har fått rett til bruk av kapasitet i oppstrøms gassrørledningsnett og som ikke selv lenger har et behørig begrunnet rimelig behov for denne, uten grunn unnlater å gjøre kapasiteten tilgjengelig i tråd med § 64 annet ledd.

Etter annet ledd kan departementet også gi pålegg om en annen fordeling av kapasitet enn den som følger av reglene i dette kapittel, dersom hensynet til best mulig ressursforvaltning, herunder forsyningsregularitet og produksjonsregularitet, tilsier det. Departementet kan på samme måte gi pålegg om fordeling og refordeling av kapasitet av hensyn til effektiv eksisterende og fremtidig produksjon. Hensynet til effektiv produksjon av felt med marginal økonomisk lønnsomhet kan også begrunne et pålegg som nevnt. Dette reflekterer bestemmelsen i gassmarkedsdirektivets artikkel 23 nr. 2 b).

Departementet kan gi pålegg direkte eller gjennom operatøren. Pålegget rettes til eier eller den med rett til bruk av oppstrøms gassrørledningsnett og vil gå ut på å gi et bestemt naturgassforetak eller kvalifisert kunde, eller en gruppe av slike, adgang til oppstrøms gassrørledningsnett for et bestemt tidsrom, for en bestemt mengde naturgass, for all naturgass fra et bestemt felt eller lignende. I slike tilfeller kan departementet fastsette pris og andre vilkår for bruken. Den pris som fastsettes må baseres på de kostnader den som fratas kapasitet har hatt ved anskaffelsen av kapasiteten, jf. tredje ledd.

Til § 68

Bestemmelsen gir regler om en tvisteløsningsmekanisme. Bestemmelsen i § 68 er fastsatt som ledd i gjennomføringen av gassmarkedsdirektivets artikkel 23 nr. 3 i norsk lovgivning. Departementet kan selv være tvisteløsningsorgan eller oppnevne et slikt særskilt. Det vil være opp til departementet å bestemme om et eget tvisteløsningsorgan eventuelt skal etableres på permanent basis eller oppnevnes for å tre sammen i aktuelle tilfeller. Partene i en slik tvist vil normalt kunne være det enkelte naturgassforetak eller kvalifiserte kunde som ønsker adgang til bruk av kapasitet på den ene side, og operatøren som forestår driften av oppstrøms gassrørledningsnett eller eier av dette på den annen. Eier kan i forbindelse med løsning av en uenighet om adgang til oppstrøms gassrørledningsnett bl.a. avkreves et separat regnskap for transport i oppstrøms gassrørledningsnett i tråd med gassmarkedsdirektivet artikkel 23 nr. 3 jf. artikkel 12.

Det presiseres for ordens skyld at § 68 ikke påvirker partenes adgang til å få en sak prøvd for de alminnelige domstoler etter tvistemålsloven.

Til § 68 annet ledd

Nytt annet ledd åpner for å bringe uenighet knyttet til § 66A om videreutvikling inn for departementet til avgjørelse. I forbindelse med tvisteløsning som nevnt, vil departementet kunne kreve fremlagt all informasjon fra partene som er nødvendig for løsning av tvisten.

Det presiseres for ordens skyld at § 68 ikke påvirker partenes adgang til å få en sak prøvet for de alminnelige domstoler etter tvistemålsloven.

Til § 68A

Bestemmelsen fastsetter taushetsplikt for operatøren for opplysninger som operatøren mottar i forbindelse med sin virksomhet etter bestemmelsen i kapittel 9. Taushetsplikt gjelder for de samme forretningshemmeligheter som er beskyttet av regelen i forvaltningsloven § 13 første ledd nr. 2). Slike forretningshemmeligheter vil blant annet kunne være opplysninger om hvilken kapasitet som en bestemt bruker har i et oppstrøms gassrørledningsnett eller opplysninger om individuelle feltvolumer.

Til § 69

§ 69 første ledd:

Første ledd angir et begrenset virkeområde for enkelte av bestemmelsene i kapittel 9. For oppstrøms gassrørledningsnett som ikke er omfattet av egen forskrift om fastsettelse av tariffer, det vil per i dag si oppstrøms gassrørledningsnett som ikke er omfattet av Gassled, vil kun enkelte av bestemmelsene i kapittel 9 få anvendelse. Det vises til de generelle kommentarene og kommentarene til § 59 over for en nærmere begrunnelse for dette skillet.

Til § 69 første ledd som endret ved forskrift 19 des 2008 nr. 1476

Etter gjeldende § 69 første ledd er Gasscos ansvar for videreutvikling av oppstrøms gassrørledningsnett jf. gjeldende § 66 første ledd fjerde punktum, begrenset til oppstrøms gassrørledningsnett som er omfattet av tarifforskriften. Det samme gjelder begrensningen av Gasscos ansvar for å koordinere vedlikeholdsplanlegging for tilknyttede felt jf. § 66 første ledd tredje punktum. Disse begrensningene bortfaller ved at henvisningen til § 66 første ledd tredje og fjerde punktum foreslås tatt ut i § 69 første ledd, og ved at § 66 første ledd fjerde punktum erstattes av ny § 66A. Gasscos ansvar etter § 66 første ledd tredje punktum vil således gjelde generelt for felt knyttet til oppstrøms gassrørledningsnett som Gassco er operatør for. Bakgrunnen for disse endringene er at det ikke anses hensiktsmessig å begrense disse oppgavene til oppstrøms gassrørledningsnett som er omfattet av tarifforskriften. Det vises for øvrig til merknadene til ny § 66A.

§ 69 annet ledd:

Annet ledd gir departementet adgang til å bestemme at også tilknyttede anlegg til oppstrøms gassrørledningsnett skal omfattes av reglene som gjelder for oppstrøms gassrørledningsnett fastsatt i og i medhold av dette kapittel. Det vil kunne være aktuelt å fastsette dette for tilknyttede anlegg for å sikre en helhetlig regulering av flere innretninger for transport og behandling av petroleum. Det kan således være behov for tilsvarende regulering som for et oppstrøms gassrørledningsnett selv om en innretning i et gitt tilfelle ikke faller inn under definisjonen av et oppstrøms gassrørledningsnett, samt for tilknyttede innretninger for transport og behandling av kondensat. Dette vil eksempelvis kunne være tilfelle for mottaksterminalene på kontinentet, som i henhold til gassmarkedsdirektivet ikke vil være å anse som oppstrøms gassrørledningsnett.

§ 69 tredje ledd:

Bestemmelsen pålegger departementet å innen 1. januar 2008 vurdere ordningen i § 61 sjuende ledd som gir fortrinnsrett for eier ved fordeling av ledig kapasitet i førstehåndsmarkedet og å foreta nødvendige tiltak på bakgrunn av vurderingene. Bakgrunnen for at bestemmelsen tas inn er bl.a.

uttalelser fra flere av høringsinstansene hvor det ble argumentert både for og imot denne fortrinnsretten for eier. En finner at det på nåværende tidspunkt er riktig å ha en fortrinnsrett for eier, men at ordningen må følges særlig nøye.

Til § 70

I medhold av første ledd vil departementet kunne fastsette utfyllende bestemmelser ved forskrift eller ved enkeltvedtak. Forskriften om fastsettelse av tariffer for bruk av oppstrøms gassrørledningsnett vil bl.a. bli fastsatt i medhold av denne regelen.

I henhold til annet ledd vil departementet kunne etablere særlige regler om unntak for visse eksisterende transportavtaler. Hensikten vil være å sikre etterlevelse av prinsippene som kommer til uttrykk i merknadene til § 63 første ledd. Dersom det skulle vise seg at et naturgassforetak samlet sett for samtlige fastsatte tariffer kommer i en dårligere økonomisk stilling i henhold til de nye forskriftene enn tilfellet var samlet sett da det ble betalt i henhold til avtaler godkjent i medhold av petroleumsloven § 4-8, vil det kunne være anledning til å søke departementet om å opprettholde enkelte eksisterende avtaler i en slik utstrekning at denne brukeren samlet blir stilt omtrent likt under de fastsatte tariffene som tidligere. I den grad enkelte eksisterende avtaler, eller enkelte rettigheter og forpliktelser etter en slik avtale, skulle bli opprettholdt i henhold til ovenstående vil de opprettholdte bestemmelsene i en slik avtale gjelde fullt ut for disse volumene istedenfor de nye bestemmelsene som fastsettes i og i medhold av dette kapittel.

0 Merknader tilføyd ved forskrift 20 des 2002 nr. 1618 og forskrift 19 des 2008 nr. 1476 (i kraft 1 jan 2009).

Kommentarer til forskrift om endring i forskrift til lov om petroleumsvirksomhet, fastsatt ved kgl.res. 20. januar 2006

1) Oversikt over endringsforslagene

Forslagene til endringer i forskrift 27. juni 1997 nr. 653 til lov om petroleumsvirksomhet (petroleumsforskriften) er knyttet til forskjellige forhold.

EUs direktiv 2001/42/EF om miljøvurdering av visse planer og programmer (plandirektivet) er innlemmet i EØS-avtalen, jf. St.prp.nr.7 (2002-2003). Plandirektivet fastsetter regler om konsekvensutredning og høring av planer og programmer. Plandirektivet vil for petroleumsvirksomheten offshore få anvendelse i forbindelse med åpning av nye områder for petroleumsvirksomhet i medhold av petroleumsloven § 3-1. Forslag til endringer i petroleumsforskriften som følge av direktivet omtales nærmere under punkt i I).

Departementet foreslår at ordningen med godkjennelse av gassalgskontrakter i forskriftens § 19 erstattes med en rapporteringsordning. Dette omtales nærmere i punkt i II).

Videre foreslås enkelte tekniske endringer i petroleumsforskriften § 28 og § 29 om plan for anlegg og drift av innretninger (PAD) som følge av endringene i petroleumsloven § 4-2 og § 4-3, jf. Ot.prp.nr.46 (2002-2003). Samtidig foreslås enkelte endringer i saksbehandlingen ved konsekvensutredninger. Dette omtales i punkt III).

I punkt IV) redegjøres det for forslag til en ny bestemmelse som innfører krav om samtykke til visse aktiviteter.

Det foreslås inntatt en bestemmelse i petroleumsforskriften som regulerer anvendelsen av forvaltningsloven på Gasscos virksomhet. I medhold av lov 29. november 1996 nr. 72 om petroleumsvirksomhet (petroleumsloven) § 4-9 siste ledd er det hjemmel til å unnta Gassco sin virksomhet under det særlige operatøransvaret fra forvaltningsloven. Forslaget vil avklare i hvilke tilfeller forvaltningsloven får anvendelse. For enkelte operasjonelle avgjørelser fastsettes det unntak fra deler av forvaltningsloven. Dette omtales i punkt V).

Det foreslås endringer i bestemmelsene om opplysninger til nasjonalbudsjettprosessen samt en ny bestemmelse om varsling av uønskede hendelser i henholdsvis VI) og VII).

Det tas sikte på at endringene trer i kraft straks.

2) Høringsprosessen

Olje- og energidepartementet sendte forslag til endringer i petroleumsforskriften på høring 24. august 2005 med høringsfrist til 24. oktober 2005.

Det ble mottatt høringsuttalelser fra 18 høringsinstanser. Følgende høringsinstanser gav uttalelse: Arbeids- og sosialdepartementet, Finansdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Justis- og politidepartementet, Miljøverndepartementet, Oljedirektoratet, Petroleumstilsynet, Statens forurensningstilsyn, Direktoratet for naturforvaltning, Gassco AS, Oljeindustriens Landsforening, Norges Rederiforbund, Bellona, WWF-Norge, Natur og ungdom, Norges Naturvernforbund, DONG Norge AS, Lundin Norway AS og Pertra AS. Finansdepartementet og Fiskeri- og kystdepartementet hadde ingen merknader.

Høringsinstansene var i hovedsak positive til endringsforslagene. I tilfeller hvor høringsinstansene hadde avvikende syn er dette reflektert i tilknytning til det enkelte forslag i punkt I) til VII) under. Flere av merknadene fra høringsinstansene er innarbeidet i forslaget til forskrift og i forarbeidene, og kommenteres da ikke videre.

3) Endringsforslagene

I) EUs direktiv 2001/42/EF om vurdering miljøvirkning av visse planer og programmer (plandirektivet)

Europaparlaments- og rådsdirektiv 2001/42/EF om vurdering av miljøvirkningene av visse planer og programmer (plandirektivet) er innlemmet i EØS-avtalen, jf. St.prp.nr.7 (2002-2003) og Innst.S.nr.145 (2002-2003). I forbindelse med Ot.prp.nr.47 (2003-2004) ble det vedtatt endringer i plan- og bygningsloven for å gjennomføre direktivet innenfor denne lovens geografiske virkeområde. Plan- og bygningsloven gjelder i sjøområder ut til grunnlinjen. Plandirektivet er også relevant i forhold til utvinning av olje og gass etter petroleumsloven, som skjer utenfor grunnlinjen. Enkelte klagesaker fra miljøvernorganisasjoner har vist at det er behov for å synliggjøre hva som er virkeområdet for plandirektivet for petroleumsvirksomheten offshore.

Formålet med plandirektivet er å sikre høy grad av miljøbeskyttelse gjennom krav til miljøvurdering tidlig i beslutningsprosessen, og før rammene for enkeltprosjekter er lagt. Direktivet omfatter planer og programmer som sannsynligvis vil ha betydelige miljøvirkninger. Det omfatter planer og programmer i nærmere angitte sektorer, inkludert energisektoren. Planene/programmene omfattes av direktivet dersom de legger rammer for fremtidig tillatelse til gjennomføring av tiltak som omfattes av prosjektdirektivet (direktiv 85/337/EØF med endringsdirektiv 97/11/EF) anneks I (tiltak som alltid skal konsekvensutredes) eller anneks II (tiltak som skal vurderes nærmere). Planer som legger rammer for mindre områder og mindre endringer i planer omfattes i utgangspunktet ikke, med mindre det slås fast at de kan ha vesentlige konsekvenser. En plan/program er i EU-direktivet definert gjennom at den utarbeides eller vedtas av en myndighet, eller utarbeides av en myndighet med sikte på vedtak i parlament eller regjering ved en lovgivningsprosess. I tillegg skal krav om at planen/programmet skal gjennomføres være nedfelt i lov eller forskrift.

Forutsetningen for at direktivet får anvendelse i en sak er som nevnt at planen eller programmet legger føringer for senere beslutninger om utbygging av visse typer tiltak som listes opp i prosjektdirektivets vedlegg I eller II. Prosjektdirektivet er en del av EØS-avtalen og allerede innlemmet i petroleumsloven og -forskriften. Prosjektdirektivet får for petroleumsaktiviteten anvendelse i forbindelse med plan for utbygging og drift (PUD) og tillatelse til anlegg og drift (PAD). Grovt sett kan en si at plandirektivet gjelder for visse overordnede planer og programmer, mens prosjektdirektivet gjelder for visse konkrete prosjekter. For petroleumsvirksomheten er det åpning av nye områder for petroleumsvirksomhet etter lovens § 3-1 som faller inn under plandirektivets definisjon av en plan eller

et program. Åpning av område legger rammene for fremtidige utbygginger i området, og det er krav om gjennomføring en planprosess i lovens § 3-1. Plandirektivet vil således få anvendelse for åpning av nye områder for petroleumsaktivitet i medhold av loven § 3-1.

Plandirektivet stiller krav om at det fremskaffes opplysninger om «vesentlige virkninger og rimelige alternativer», sett i forhold til hva slags informasjon som med rimelighet kan kreves når en tar hensyn til plannivå og detaljeringsgrad, utredninger ved etterfølgende planstadier etc. Konsekvensutredningen skal inneholde en vurdering av planens konsekvenser for miljø, helse, samfunn, naturressurser og sikkerhet, samt nødvendig datagrunnlag. Direktivet stiller krav om at berørte myndigheter og offentligheten skal informeres og gis anledning til å uttale seg. Videre stilles det krav om at det skal gis en redegjørelse for hvordan hensynet til miljø er innarbeidet i planen, hvordan konsekvensutredningen og uttalelsene til denne er tatt hensyn til og hvilke planer for miljøoppfølging og overvåkning som foreligger.

I direktivet heter det videre at «medlemsstatene skal overvåke de betydelige miljøvirkningene av gjennomføringen av planer og programmer, slik at de blant annet på et tidlig tidspunkt kan fastslå uforutsette negative miljøvirkninger, og kan treffe egnede utbedringstiltak». Direktivet har også regler som gir berørte tredjestater anledning til å delta i konsekvensutredningsprosessen.

I forbindelse med åpning av et område for petroleumsvirksomhet etter petroleumsloven § 3-1 har en allerede i petroleumsloven saksbehandlingsregler av samme type som de som er omtalt i plandirektivet. Det fremgår av petroleumsloven i dag at det før åpning av nye områder for petroleumsvirksomhet skal finne sted en avveining mellom de ulike interesser som gjør seg gjeldende på det aktuelle området. Under denne avveiningen skal det foretas en vurdering av de nærings- og miljømessige virkningene av petroleumsvirksomheten og mulige farer for forurensning, samt de økonomiske og sosiale virkningene petroleumsvirksomheten kan ha. Spørsmålet om åpning av nye områder skal forelegges lokale myndigheter og interesseorganisasjoner som kan ha særlig interesse i saken. Videre skal det ved offentlig kunngjøring gjøres kjent hvilke områder det foreligger planer om å åpne for petroleumsvirksomhet, og arten og omfanget av den virksomhet det gjelder. Interesserte skal gis en frist på minst tre måneder til å uttale seg. For øvrig er det opp til departementet i det enkelte tilfelle å avgjøre hvilken saksbehandling som skal følges.

Ovennevnte saksbehandlingsregler i petroleumsloven i forbindelse med åpning av områder for petroleumsvirksomhet innebærer at Norge allerede har bestemmelser som sikrer at en kan oppfylle kravene i plandirektivet. Departementet anser det likevel som hensiktsmessig at nærmere regler om dette fastsettes i petroleumsforskriften for å synliggjøre direktivets krav i norsk rett, og for å synliggjøre den saksbehandling som vil bli fulgt. Forslag om dette er inntatt i utkast til ny § 6a, § 6b, § 6c og § 6d, i nytt kapittel 2a. Disse reglene er utformet i tråd med tilsvarende regelverk under plan- og bygningsloven. Det anses ikke nødvendig med endringer i petroleumsloven.

Høringsuttalelser og departementets kommentarer:

De fleste høringsinstansene er generelt sett positive til forslaget om en presisering av plandirektivets anvendelse for petroleumsvirksomheten.

Miljøverndepartementet og Justis- og politidepartementet hadde merknader av teknisk art som i hovedsak er innarbeidet i forslaget her.

Statens forurensningstilsyn (SFT) foreslår at det presiseres i forskriften at konsekvensutredning ved åpning av nye områder for petroleumsvirksomhet skal omfatte alle faser av petroleumsvirksomheten, inkludert letevirksomhet, utbygging, drift og avvikling. Departementet er enig med SFT i at konsekvensutredningen må vurdere alle faser, og vil peke på at dette allerede følger av definisjonen av petroleumsvirksomhet i lovens § 1-6 c).

Bellona, Natur og Ungdom, Norges Naturvernforbund og WWF-Norge mener deler av setningene i § 6b første ledd siste punktum; «forhold som er tilfredsstillende utredet i annen overordnet konsekvensutredning skal ikke utredes på nytt», bør strykes. Departementet er enig i at setningen kan strykes da den er overflødig i tillegg til setningen i § 6c første ledd som fastslår at: «konsekvensutredningen skal så langt som mulig basere seg på foreliggende kunnskap og nødvendige oppdateringer.»

Natur og Ungdom og Naturvernforbundet peker i tilknytning til § 6a på at i tillegg til å se på de økonomiske konsekvensene av petroleumsvirksomheten generelt, også må se på økonomiske virkninger av utslipp til sjø for andre næringer. Departementet foreslår en ny § 6c bokstav c) som sammen med øvrige bestemmelser i kapittel 2a gjør det klart at dette er ment å omfattes.

Natur og Ungdom, Naturvernforbundet og Bellona mener at høringsfrister for tilleggsutredninger i forslaget § 6c siste ledd og 22a femte ledd er for kort. Departementet vil bemerke at dette er en minimumsfrister, og må avpasses etter forholdene. Videre at fristene er tilsvarende de som er fastsatt i forskrift om konsekvensutredninger etter plan- og bygningsloven. Departementet har lagt vekt på å oppnå stor grad av parallellitet med regelverket under plan- og bygningsloven.

Bellona gir i sin høringsuttalelse uttrykk for at plandirektivet også bør gis anvendelse ved tildeling av utvinningstillatelser etter petroleumsloven § 3-3. Departementet viser til det som er sagt over om virkeområde for plandirektivet, som konkluderer med at direktivet i Norge vil få anvendelse for åpning av nye område for petroleumsvirksomhet, og følgelig ikke ved tildelinger. Beslutningen om åpning av nye områder for petroleumsvirksomhet etter lovens § 3-1 er en forutsetning for, og ligger til grunn ved, fremtidige tildelinger av utvinningstillatelser i området. Det anses ikke hensiktsmessig, slik det norske systemet er utformet, å gi direktivet anvendelse på selve tildelingen av utvinningstillatelser. I Norge har en valgt et tidligere tidspunkt for å gjennomføre slike overordnede konsekvensutredninger som direktivet foreskriver, nemlig ved åpning av området. Etter at område er åpnet for petroleumsvirksomhet, med forutgående konsekvensutredningsprosess, og det er tildelt utvinningstillatelser, skal det etter det systemet i Norge foretas konsekvensutredninger i forbindelse med plan for utbygging og drift (PUD) eller plan for anlegg og drift (PAD), samt eventuelt for større områder samlet i medhold av lovens § 4-2 tredje ledd (regionale konsekvensutredninger - RKU). Departementet er kjent med at andre land har organisert konsekvensutredningsprosessen for petroleumsvirksomhet på andre måter. Det er i tråd med direktivet at landene har forskjellige måter som gjennomfører direktivet i intern rett.

Bellona gir uttrykk for at direktivet bør få anvendelse også på andre typer utredninger som ikke gjøres på grunnlag av krav i lov eller forskrift. Direktivet vil ikke formelt sett få anvendelse ved utredninger som gjøres uten at det er krav om dette i medhold av regelverket. Departementet legger imidlertid stor vekt på at eventuelle slike utredninger skal holde et høyt faglig nivå. Dette innebærer at også eventuelle slike utredninger i praksis skal oppfylle de krav som følger av gjeldende regelverk for konsekvensutredninger, så langt dette regelverket er relevant for den aktuelle utredningen. Dette har også vært praksis så langt i forbindelse med Utredning av konsekvenser av helårig petroleumsvirksomhet i området Lofoten-Barentshavet (ULB). Departementet foreslår at dette nå tydelig slås fast i forskriften. Departementet foreslår på denne bakgrunn at det inntas en bestemmelse som fastsetter at eventuelle andre overordnede konsekvensutredninger, som ikke i dag er omtalt i petroleumsloven eller -forskriften, skal følge tilsvarende saksbehandling som for åpning av område så langt disse bestemmelsene passer. Bestemmelse om dette er foreslått i § 6a siste ledd. Hva som vil være hensiktsmessig saksbehandling i slike tilfeller vil fastsettes konkret i forbindelse med den enkelte sak.

II) Endring i § 19 i petroleumsforskriften - avsetning av gass

Avsetning av gass fra norsk sokkel gjennom Gassforhandlingsutvalget (GFU) ble permanent avviklet fra og med 1. januar 2002. Med avviklingen av GFU ble et nytt gassforvaltningssystem etablert, der selskapene avsetter sin egen gass. Departementets godkjennelse av gassalgsavtaler er ikke nødvendig i dagens system, da selskapene vil sørge for effektiv avsetning. Den skattemessige behandlingen av gassalgsavtaler foretas av ligningsmyndighetene ved ligningsbehandlingen. Myndighetene ivaretar nødvendige ressursforvaltningshensyn ved bruk av andre virkemidler. Departementet er derfor kommet til at § 19 bør endres slik at en går bort fra et system med myndighetsgodkjennelse av gassalgsavtaler.

Myndighetene har imidlertid behov for samlet informasjon om forpliktelser rettighetshaver har inngått for leveranse av gass fra norsk sokkel. Slik informasjon vedrørende gassalgsforpliktelser vil benyttes som grunnlag for departementets arbeid knyttet til ressursforvaltning. Det foreslås på denne bakgrunn en bestemmelse som fastsetter at departementet skal motta opplysninger om inngåtte gassalgsforpliktelser. Som tidligere omfattes kun rik- og tørrgass av bestemmelsen. For ordens skyld presiseres det at bestemmelsen også omfatter nedkjølt rik- eller tørrgass, LNG.

Etter forslaget til ny bestemmelse kan departementet i særlige tilfeller bestemme at det skal gis opplysninger om vilkår i enkeltavtaler.

Høringsuttalelser og departementets kommentarer:

Oljedirektoratet peker på at lovens § 4-2 femte ledd, som stiller krav om departementets samtykke for inngåelse av vesentlige kontraktsmessige forpliktelser før PUD er godkjent, vil gjelde for inngåelse av gassalgskontrakter selv etter at forskriftens § 19 er opphevet. Departementet støtter denne påpekningen, men antar at dette i praksis kun vil være aktuelt hvor gass selges fra et bestemt felt, noe som ofte ikke er tilfellet.

Oljeindustriens Landsforening (OLF) mener det bør utarbeides en mal for rapporteringen for å redusere ressursbruken hos selskapene. Departementet vil utarbeide en slik mal hvor det vil legges vekt på at rapporteringen skal være enkel og lite ressurskrevende. OLF mener videre at årlig rapportering bør være tilstrekkelig. Departementet mener det er nødvendig med kvartalsvis rapportering som hovedregel, men åpner for at departementet kan fastsette andre intervall for rapporteringen basert på den enkelte rettighetshavers forventede gassalgsforpliktelser. Det vises for øvrig til at departementet etter forskriftens § 86 fjerde ledd i særlige tilfeller kan dispensere fra forskriften. Det vil blant annet være aktuelt å dispensere fra denne plikten dersom en rettighetshaver over lengre tid ikke har endringer i sine forpliktelser.

OLF kan ikke se behovet for at departementet skal kunne kreve opplysninger om vilkår i enkeltavtaler som foreslått i annet ledd. Departementet er enig i at en som hovedregel ikke vil ha behov for dette, men vil bemerke at det vil være aktuelt i særlige tilfeller å innhente opplysninger om vilkår i enkeltavtaler, når slike opplysninger bidrar til å bedre informasjonsgrunnlaget for de samlede leveranseforpliktelser for gass. Det er gjort tilpasninger i teksten for å ta hensyn til dette.

III) Oppdatering av bestemmelsene om PUD/PAD og KU i petroleumsforskriften

a) Oppdatering bl.a. i forhold til lovendringer

Som følge av endringen av petroleumsloven § 4-2 og § 4-3, jf. Ot.prp.nr.46 (2002-2003), gjøres det enkelte tekniske justeringer i petroleumsforskriften § 28 og § 29. Ordlyden endres fra «tillatelse til anlegg og drift av innretninger for transport og for utnyttelse av petroleum» til «tillatelse til anlegg og drift av innretninger». Kommunal- og regionaldepartementet erstattes med Arbeids- og inkluderingsdepartementet i § 20, § 28 og § 43. Videre fastsettes det i bestemmelsene at kopi av søknad om tillatelse skal sendes til Petroleumstilsynet samtidig med at kopi sendes til Oljedirektoratet. Dette er en naturlig konsekvens av delingen av Oljedirektoratet i to enheter, Oljedirektoratet og Petroleumstilsynet. Videre strykes bestemmelsen i § 20 første ledd siste punkt som fastsetter at kopi skal sendes Direktoratet for Brann- og eksplosjonsvern da disse oppgavene nå er overtatt av Petroleumstilsynet. I § 18 annet ledd annet punkt erstattes Direktoratet for Brann- og eksplosjonsvern med Petroleumstilsynet med tilsvarende begrunnelse.

b) Forenklinger etter modell fra tilsvarende regelverk i plan- og bygningsloven

Departementet foreslår at det fastsettes i § 22 og § 22a fjerde ledd at rettighetshaver selv sender utredningsprogram og konsekvensutredning på høring. Dette er i tråd med nytt tilsvarende regelverk under plan- og bygningsloven, jf. Ot.prp.nr.47 (2003-2004) pkt. 4.3.2. I tråd med tilsvarende regelverk under plan- og bygningsloven presiseres det at avgjørelser i selve konsekvensutredningsprosessen ikke er enkeltvedtak etter forvaltningsloven. Minimumsfrister fastsettes også i tråd med tilsvarende regelverk under plan- og bygningsloven.

Bestemmelsene som foreslås i § 22a nytt femte, sjette og syvende ledd og § 22c nytt tredje ledd reflekterer tilsvarende bestemmelser under plan- og bygningsloven. Forslaget innebærer blant annet at dagens system med hensyn til utarbeidelse av et eget sluttdokument (jf. forskriftens § 22a femte ledd) utgår. Det er etter departementets vurdering mer hensiktsmessig at de forhold som i dag omtales i sluttdokumentet, herunder oppsummering av virkninger av betydning og forslag til avbøtende tiltak og oppfølgende undersøkelser, innarbeides i det ordinære saksfremlegget.

Høringsuttalelser og departementets kommentarer:

Oljeindustriens Landsforening (OLF) og WWF-Norge er skeptiske til forslaget om å åpne for at rettighetshaver selv sender dokumenter på høring. OLF viser til at det er departementet som skal bestemme hvem som skal høres og høringsfrister, og som dermed etter OLFs oppfatning bør sende ut brev til høringsinstansene. Videre mener OLF at departementsbehandling sikrer alle parter innsyn i saksgangen i henhold til forvaltningsloven. Dersom selskapene selv skal stå for utsending av disse dokumentene, frykter OLF at det kan skapes situasjoner der den formelle prosessen blir uklar. WWF-Norge mener at utforming av høringen og oppsummeringen står i fare for å kunne få en ubalansert vinkling dersom rettighetshaver skal stå som ansvarlig.

Departementet er av den oppfatning at den foreslåtte ordningen vil øke kvaliteten på konsekvensutredningene. Ansvarsforholdene vil være tilstrekkelig klare ettersom det er departementet som er ansvarlig myndighet og som fastsetter utredningsprogrammet og avgjør om konsekvensutredningen er tilfredsstillende. Ved at rettighetshaver selv, nærmere bestemt operatøren, står for utsending av utkast til utredningsprogram og konsekvensutredning for alminnelig høring, og mottar høringsuttalelser til disse får operatøren og øvrige rettighetshavere en sterkere involvering i prosessen. Dette er positivt ettersom det er operatøren sammen med øvrige rettighetshaver som senere skal gjennomføre prosjektet. Operatøren og øvrige rettighetshavere er videre nærmest til i første omgang å vurdere høringsuttalelsene. Departementet vil foreta en selvstendig vurdering av forslaget til utredningsprogram og konsekvensutredningen basert på høringsuttalelsene og operatørens kommentarer til disse. Innsyn etter forvaltningsloven er ivaretatt ved at operatøren sender forslag til utredningsprogram og innkomne høringsuttalelser til departementet for fastsettelse av utredningsprogram, samt ved at konsekvensutredning med høringsuttalelser og operatørens merknader til disse sendes til departementet etter at høringen er gjennomført. Departementet har videre lagt vekt på parallellitet i regelverket ved at den foreslåtte ordningen er tilsvarende som for konsekvensutredninger etter plan- og bygningsloven. På departementets hjemmesider vil det videre legges ut veiledning til rettighetshaver om hvordan prosessen bør gjennomføres, herunder om høringsinstanser og -frister. Departementet mener således at de forholdene som OLF og WWF-Norge peker på er ivaretatt.

Pertra AS peker på at det bør gå tydeligere frem når rettighetshaver selv skal stå for utsendelse av forslag til utredningsprogram og konsekvensutredning, samt motta høringsuttalelser til disse, og når departementet skal gjøre dette. Departementet er enig i at dette bør avklares i forskriftsteksten. Departementet legger til grunn at den klare hovedregel vil være at rettighetshaver selv, det vil i praksis si operatøren, skal gjøre dette. På denne bakgrunn er ordlyden i forskriftsforslaget noe endret på dette punkt i forhold til det som ble sendt på høring. Dersom det er spesielle hensyn som tilsier det vil departementet derimot kunne bestemme at dette skal gjøres av departementet selv.

IV) Samtykke til oppstart og videreføring

Petroleumsvirksomheten er over tid blitt mer kompleks, bl.a. som følge av at deler av kontinentalsokkelen er blitt mer moden, og som følge av teknologiutviklingen. Innretninger til produksjon og rørledninger brukes over tid ofte til å betjene mer enn ett felt. Det innebærer igjen at virksomheten kan fremstå som mer faseinndelt enn tidligere. Også etter at plan for utbygging og drift (PUD) er godkjent eller tillatelse til anlegg og drift (PAD) av bl.a. rørledninger er gitt, endres og modifiseres innretningene for å tilpasses nye forutsetninger på feltet og/eller for å betjene andre felt. Innretninger vil også ofte kunne få anvendelse lenger enn opprinnelig antatt, som følge av at ressursgrunnlaget på feltet øker over tid.

Petroleumsloven § 4-1 om forsvarlig utvinning fastslår at rettighetshaver fortløpende skal vurdere utvinningsstrategi og tekniske løsninger og iverksette nødvendige tiltak, slik at ressurser ikke ødes. Dette innebærer bl.a. at rettighetshaver vil ha en kontinuerlig forpliktelse til å sørge for at de innretninger som brukes i virksomheten, alltid er slik utrustet og utformet at de bidrar til at reservoaret produseres best mulig. Denne plikten er en refleksjon av departementets plikt til god ressursforvaltning.

Som ressursmyndighet gir departementet og Oljedirektoratet i dag tillatelser og samtykker til undersøkelse (geologisk aktivitet), leting (tillatelse til leteboring) og utvinningstillatelser, utbygging og drift (godkjennelse av PUD), tillatelse til anlegg og drift av bl.a. rørledninger (PAD), årlig produksjon (produksjonstillatelse), fakling (faklingstillatelse) og disponering (vedtak om disponering på grunnlag av fremlagt disponeringsplan). De fleste av disse tillatelser/samtykker gis ved store milepæler i virksomheten, og derved ofte for svært lange tidsperioder.

Når et felt er satt i produksjon, er det således fra myndighetenes side en forventning om at rettighetshaverne gjør sitt beste for å få mest mulig ut av de lønnsomme ressursene i det enkelte felt. Rettighetshaver forventes dernest å søke å knytte andre lønnsomme tilleggsressurser til feltet. Derved vil både slike ressurser bli produsert på en enkel måte, samtidig som levetiden til vedkommende felt/innretning forlenges. Dette medfører samtidig at det ofte må foretas betydelige modifikasjoner, og derved også investeringer på innretninger og rørledninger. Dersom modifikasjonene på innretningen og/eller forutsetningene for feltutbyggingen endres vesentlig, kan departementet i slike tilfelle kreve ny eller endret plan for utbygging og drift (PUD). I praksis ser man likevel ofte slik at de nødvendige modifikasjoner på felt og innretninger, ikke er av en slik størrelsesorden at det vil kreves ny eller endret PUD. Det er likevel et behov for en mer formalisert behandling også av slike mindre endringer i planer for utbygging og drift og modifikasjoner på feltene.

Departementet er derfor kommet til at det bør være bedre samsvar enn i dag mellom de samtykker til å drive petroleumsvirksomhet som kreves på myndighetssiden og de faser petroleumsvirksomheten utøves i. Departementet ønsker å komme i inngrep med de ulike faser av petroleumsvirksomheten, også ved milepæler etter at PUD er godkjent og tillatelse til anlegg og drift av innretninger er gitt. Derved vil rettighetshaverne måtte fremlegge en status for aktivitetene for departementet også i tiden etter disse vedtakene, hvilket de altså ikke i særlig grad må i dag. Krav om særskilt samtykke til oppstart og til å videreføre virksomheten i en ny fase, antas derved å ville bidra til bedre styring fra rettighetshavers side av at de forutsetninger, herunder kostnadsforutsetninger, for utbygging og drift som ble godkjent i PUD eller i tillatelse til anlegg og drift (PAD) faktisk blir oppfylt.

På denne bakgrunn foreslår departementet en ny § 30a i petroleumsforskriften. Bestemmelsen foreslås inntatt i forskriftens kapittel 4 om utvinning m.v. av petroleum, fordi kravene til samtykke vil få anvendelse i fasen etter at utbygging av felt og anlegg av infrastruktur er skjedd.

Bestemmelsen innebærer at rettighetshaver må ha særskilt samtykke til oppstart og til å videreføre sin petroleumsvirksomhet i en ny fase, også etter at PUD er godkjent og/eller tillatelse til PAD er gitt.

Bestemmelsen vil få anvendelse før et felt eller en rørledning settes i drift. Det betyr at innretningene på feltet ikke kan tas i bruk før departementet eller den det bemyndiger har akseptert at utbyggingen er gjennomført i samsvar med de forutsetninger for god ressursforvaltning som en PUD og/eller PAD er tuftet på.

Når en innretning er vesentlig ombygget eller modifisert, vil det også være krav om særskilt samtykke. Dette vil bl.a. kunne gjelde i tilfelle der en innretning skal tas i bruk som vertsplattform for et felt som tilknyttes den eksisterende innretningen.

Når en innretning er ombygget eller modifisert slik at dens levetid forlenges utover det som er forutsatt i godkjent PUD, vil det være krav om samtykke fra departementet eller den det bemyndiger etter bestemmelsens punkt c). En slik forlengelse av en innretnings levetid vil kunne være aktuelt når det oppdages tilleggsressurser i feltet, eller det iverksettes tiltak for økt utvinning.

Det følger av utkastet til ny bestemmelse at samtykke kreves fra departementet, eller den departementet bemyndiger. Det siktes i dette tilfellet til at det kan være aktuelt å delegere denne myndigheten til Oljedirektoratet.

Høringsuttalelser og departementets kommentarer:

Arbeids- og sosialdepartementet (ASD) og Petroleumstilsynet (Ptil) mener det kan være uheldig å bruke begrepet samtykke, da det allerede foreligger samtykkeordninger på HMS-området. Ptil foreslår begrepsbruk i retning av tillatelse til enkelte petroleumsaktiviteter, deltillatelse eller lignende.

Departementet vil peke på at samtykkebegrepet i dag allerede brukes flere steder utenfor HMS-området, herunder i petroleumsloven (§ 3-9, § 4-2, § 5-1, § 5-5, § 6-4, § 7-7, § 10-5, § 10-12) og petroleumsforskriften (bl.a. § 20, § 66, § 72, § 73). Det avgjørende for å unngå sammenblanding blir derfor hva en samtykker til. Departementet foreslår på denne bakgrunn å gjøre en tilføyelse i § 30a som følger: samtykke til oppstart og videreføring. Departementet anser at dette tar hensyn til kommentarene fra ASD og Ptil.

Oljedirektoratet (OD) ser behov for å gi utfyllende regler i underliggende regelverk knyttet til saksbehandlingen av samtykkebestemmelsen, herunder hva samtykkesøknaden skal omfatte. Departementet anser at dette kan være nyttig og vil sammen med OD vurdere nærmere eventuelle utfyllende regler.

Lundin Norway AS og Pertra AS er bekymret for at bestemmelsen medfører mer administrasjon og lavere effektivitet i saksbehandlingen. Departementet mener at denne ordningen kan innføres uten at det medfører særlig merarbeid for verken selskapene eller myndighetene. Ved den praktiske gjennomføringen av denne ordningen vil departementet legge vekt på at den utformes slik at det legges til rette for effektiv saksbehandling hos selskapene og hos myndighetene.

Oljeindustriens Landsforbund (OLF) og Rederiforbundet, sammen med de ovennevnte selskapene, etterlyser en nærmere avklaring av når plikten inntrer etter pkt. b) første alternativ gjennomføring av større ombygninger eller modifikasjoner. Departementet er enig i at det er viktig å kunne få tidlig avklaring på dette punktet. Departementet legger derfor til grunn at departementet vil ta stilling til om det er tale om en større ombygning eller modifikasjon som krever samtykke etter forskriftens § 30a bokstav b) i forbindelse med at departementet treffer vedtak i medhold av petroleumsloven § 4-2 syvende ledd, om godkjennelse av vesentlige avvik fra eller endring av forutsetningene for godkjent PUD.

OLF mener det bør presiseres i forskriftsteksten at samtykke kan innhentes før bygging/modifisering/ombygging settes i gang, ikke bare før bruk, slik at man ikke risikerer å sette i gang tiltak som ikke blir godkjent. Departementet vil bemerke at det er hovedregelen i lovens § 4-2 og § 4-3 om godkjennelse av PUD og PAD-tillatelse at prosjekter godkjennes/tillatelse gis før byggearbeidene starter. Disse bestemmelsene vil gjelde som tidligere. Den foreslåtte bestemmelsen kommer i tillegg og vil få anvendelse når innretningen er bygget/modifisert/ombygget. Vedtak etter § 30a blir således en slags «ferdigattest» på det arbeidet som en har gjennomført i tråd med forutsetningene i vedtaket etter lovens § 4-2 eller § 4-3.

V) Gassco og forholdet til forvaltningsloven

Etter petroleumsloven § 4-9 siste ledd er det anledning til å unnta den som har et særlig operatøransvar etter petroleumsloven § 4-9 første ledd fra forvaltningslovens virkeområde. Gassco AS er utpekt til å ha et særlig operatøransvar etter bestemmelsen, og i det følgende vurderes anvendelse av forvaltningsloven på selskapet og behov for unntak i medhold av § 4-9 siste ledd.

Gasscos virksomhet:

Gassco er tillagt en sentral rolle i det norske gassforvaltningssystemet. De fleste gassrørledningene og transportrelaterte anleggene på og fra norsk kontinentalsokkel, gassterminalene på Kårstø og Kollsnes, samt de norske mottaksterminalene i utlandet er samlet i en enhetlig eierstruktur kalt Gassled hvor Gassco er operatør. Gassco har også operatøroppgaver tilknyttet enkelte anlegg som ikke er en del av Gassled. Gassco har som operatør ansvar for driften og for samordning av videreutviklingen av gassforvaltningssystemet. Gasscos operatøransvar er blant annet fastslått i petroleumsloven § 4-9 samt i petroleumsforskriften § 66 og § 59 siste ledd. Videre er det i disse bestemmelsene slått fast at Gassco er ansvarlig for håndhevelse av adgangsregimet for Gassled, samt at Gassco i enkelte tilfeller kan gi pålegg til brukere og rettighetshavere. Dette er et utvidet operatørbegrep i forhold til det alminnelige operatøransvaret som er avtalebasert, bl.a. gjennom operatøravtaler mellom operatøren og rettighetshaver. Det alminnelige operatøransvaret er omhandlet i petroleumsloven § 1-6 k) og § 3-7. Det utvidede operatøransvaret betegnes i petroleumsloven § 4-9 som det særlige operatøransvar. Det alminnelige og særlige operatøransvaret betegnes i det følgende også med samlebetegnelsen operatøransvaret/-oppgavene.

For så vidt gjelder Gasscos utførelse av operatøroppgavene er det fastslått i petroleumsloven § 4-9 annet ledd og i forskriftens § 66 første ledd at Gassco skal opptre nøytralt og ikke-diskriminerende. Det er videre fastslått at utførelsen av operatøroppgavene skal skje i tråd med forsvarlig tekniske og sunne økonomiske prinsipper. Videre plikter Gassco å hindre at andre får adgang eller kjennskap til forretningshemmeligheter selskapet får vite om. Gassco har ikke eierinteresser i gasstransportsystemet og eier ikke egen gass. Gassco er således godt posisjonert til å løse operatøroppgavene nøytralt og effektivt.

Rettstilstanden i dag med hensyn til anvendelse av forvaltningsloven for Gassco

Forvaltningsloven § 1 første punktum fastsetter at loven får anvendelse på virksomhet som drives av et forvaltningsorgan. Gassco er organisert som et aksjeselskap. Selskapet ivaretar et bredt spekter av oppgaver, hovedsakelig av privatrettslig art. Gasscos virksomhet er regulert både i petroleumsloven og -forskriften, samt i operatøravtaler med rettighetshaverne. Departementet er av den oppfatning at selskapet er å anse som et privat rettssubjekt og ikke et forvaltningsorgan. Forvaltningsloven vil således ikke få anvendelse på selskapets virksomhet generelt.

Det følger av forvaltningsloven § 1 tredje punktum at private rettsubjekter regnes som forvaltningsorganer i saker hvor det treffer enkeltvedtak eller utferdiger forskrift. Gassco er ikke gitt fullmakt til å utferdige forskrifter. Selskapet er derimot på enkelte områder, under det særlige operatøransvaret etter petroleumsloven § 4-9, tildelt oppgaver som innebærer at det treffer enkeltvedtak. Departementet legger til grunn at Gassco har kompetanse til å fatte enkeltvedtak etter følgende bestemmelser i petroleumsforskriften:

- § 59 fjerde ledd siste punktum og § 64 første ledd, som fastsetter at Gassco kan nekte adgang når vilkårene for adgang ikke er oppfylt;
- § 61, herunder også § 62, om fordeling av ledig kapasitet;
- § 66 tredje ledd pålegg til en bruker, i den grad dette ikke er regulert i transportavtalen, eller til en rettighetshaver om å tilpasse sin virksomhet.

Forvaltningsloven vil få anvendelse for Gasscos virksomhet i de ovenfor nevnte saker.

Bakgrunnen for hjemmel i petroleumsloven § 4-9 fjerde ledd til å gjøre unntak fra forvaltningsloven

I Ot.prp.nr.46 (2002-2003) under særmerknadene til lovens § 4-9 fjerde ledd sies det følgende om behovet for å fastsette unntak for Gasscos virksomhet under operatøransvaret:

> «Den som tillegges det særlige operatøransvaret vil måtte ta en mengde beslutninger på kort tid. Disse beslutningene vil kunne være av ulik karakter, blant annet beslutninger om hvem som skal få adgang til oppstrøms gassrørledningsnett og tilknyttede anlegg, samt pålegg til brukere og rettighetshavere (...). I den grad tidsaspektet og beslutningenes karakter innebærer at forvaltningslovens bestemmelser ikke er anvendelige i praksis, gir bestemmelsen mulighet til å unnta operatørens virksomhet fra forvaltningsloven (...). I tillegg vil usikkerhet med hensyn til om forvaltningsloven (...) kommer til anvendelse på beslutninger, i seg selv kunne være problematisk for operatøren som løpende skal operere et komplekst og sammensatt system og således gi grunnlag for unntak etter bestemmelsen her.»

Forslaget til ny bestemmelse om anvendelse av forvaltningsloven for Gassco

Det foreslås presisert i petroleumsforskriften at forvaltningsloven ikke kommer til anvendelse for Gasscos virksomhet med unntak av tilfeller hvor Gassco fatter enkeltvedtak i medhold av nærmere fastsatte bestemmelser i petroleumsforskriften. Dette omfatter § 59 fjerde ledd siste punktum, § 61, § 62, § 64 første ledd siste punktum og § 66 tredje ledd.

Departementet ser behov for å gjøre unntak fra kapittel IV-VI og VIII i forvaltningsloven for vedtak fattet i medhold av petroleumsforskriftens § 66 tredje ledd. Det vil si vedtak som gjelder pålegg til bruker eller til rettighetshaver om å tilpasse sin virksomhet. Unntaket er begrunnet i at beslutningens karakter og tidsaspektet her gjør at bestemmelsene i forvaltningsloven kapittel IV-VI og VIII ikke er anvendelige i praksis. Som operatør må Gassco fatte en rekke operative beslutninger innenfor knappe tidsrom. Et vedtak etter § 66 tredje ledd vil ofte være rene faktiske handlinger som foretas i Gasscos kontrollrom på

Bygnes innenfor hvert enkelt døgn. Kompetansen etter § 66 tredje ledd er begrenset til tilfeller av uforutsette hendelser. Gasscos myndighet er videre begrenset til pålegg for kortere perioder. Gassco er pålagt å utarbeide egne prosedyrer for anvendelse av bestemmelsen i samråd med berørte parter. Det presiseres at Gasscos avgjørelser om reduksjon eller full stans i naturgassleveranser rettet mot eksisterende brukere, fordi gassen på et gitt tidspunkt ikke oppfyller de spesifikasjoner som kreves, ikke er å anse som et enkeltvedtak. Slike avgjørelser hører inn under driften av rørledningsnettet, og dekkes ikke av området for utøvelse av forvaltningsmyndighet. Forholdet er regulert gjennom de enkelte transportavtaler.

Angivelsen av bestemmelsene hvor forvaltningsloven skal få anvendelse på Gasscos virksomhet i utkastet til ny § 66 sjette ledd første punktum er uttømmende.

Forslaget til ny § 66 sjette ledd tilsvarer i hovedtrekk de saksbehandlingsregler som gjelder for Statnetts virksomhet, jf. forskrift 7. mai 2002 nr. 448 om systemansvaret i kraftsystemet § 28.

Operatørens vedtak kan bringes inn for departementet etter petroleumsforskriftens § 68 og vil da behandles etter reglene i forvaltningsloven kapittel VI.

Høringsuttalelser og departementets kommentarer:

Lovavdelingen i Justis- og politidepartementet (JD) foreslår at en gjør en lovteknisk tilpasning i bestemmelsen i forhold til det utkastet som ble sendt på høring. Endringen er innarbeidet i utkastet her. Lovavdelingens forslag er å eksplisitt fastslå at forvaltningsloven ikke gjelder for Gassco, med unntak for saker hvor Gassco treffer enkeltvedtak etter de nevnte bestemmelser.

Oljeindustriens Landsforbund (OLF) mener det bør fastsettes at vilkår og prosedyrer som fastsettes av Gassco i henhold til petroleumsforskriftens § 59 fjerde ledd første punktum anses som enkeltvedtak etter forvaltningsloven. Første punktum lyder: «(o)peratøren fastsetter de nærmere vilkår og prosedyrer for anvendelsen av denne bestemmelsen etter konsultasjon med eiere og brukere av oppstrøms gassrørledningsnett.» OLF peker på at dette for eksempel kan være fastsettelse av endringer i bookingmanual, som er en nærmere operasjonalisering av prinsippene av adgang. OLF mener at det er viktig at man her har en klageadgang til departementet. Videre peker OLF på at dette kan omfatte betingelser knyttet til kvalifisering av skipere, herunder finansielle krav. OLF peker på at det kan være tvilsomt hvorvidt avgjørelser etter § 59, fjerde ledd første punktum er et enkeltvedtak. I flere relasjoner mener OLF det er mer naturlig å klassifisere slike vedtak som forskrift. Det vil da etter OLFs oppfatning være naturlig å anvende reglene om enkeltvedtak analogisk slik at reglene i forvaltningslovens kap. IV, V og VI anvendes. Det pekes i denne forbindelse spesielt på at Gasscos avgjørelser relatert til bl.a. utforming av booking manualen skal kunne påklages til departementet. I samme stilling som de ovennevnte vilkår og prosedyrer, plasserer OLF de prosedyrer som skal utarbeides i medhold av § 66 tredje ledd tredje punktum, om tilpasning av leveranser av gass. Disse bør etter OLFs oppfatning også kunne påklages til departementet.

Gassco har i sin høringsuttalelse kommentert på synspunktene fra OLF på dette punktet. Etter Gasscos vurdering er vilkår og prosedyrer fastsatt med hjemmel i § 59 fjerde ledd første punktum og § 66 tredje ledd tredje punktum ikke å oppfatte som enkeltvedtak og kan følgelig ikke påklages med hjemmel i forvaltningsloven. Gassco kan ikke se at det foreligger et reelt behov for å innføre klageadgang i forhold til disse vilkårene og prosedyrene så lenge det er adgang til å påklage enkeltvedtak etter § 59 fjerde ledd siste punktum og tilpasninger etter § 66 tredje ledd utover kortere tidsrom krever departementets samtykke. Gassco viser også til at prosedyren blir fastlagt etter en prosess der alle berørte parter blir gitt anledning til å uttale seg.

Departementet finner at det ikke vil være hensiktsmessig å ha en klageadgang på generelle prosedyrer og vilkår fastsatt av Gassco i medhold av forskriftens § 59 fjerde ledd første punktum og 66 tredje ledd tredje punktum. Departementet kan i hovedsak slutte seg til Gasscos vurdering. Prosedyrene og vilkårene det er tale om er mer å sammenligne med forskrifter enn enkeltvedtak. Etter forvaltningsloven kan forskrifter som hovedregel ikke påklages, men enkeltvedtak fattet i medhold av en forskrift kan påklages. Det er altså som hovedregel gjennom konkrete saker en part kan få prøvet om et

vedtak er gyldig. Dette bidrar til å sikre at myndighetene ved klagebehandling behandler saker som det er et konkret behov for å løse og som er brakt inn av den som en avgjørelse direkte retter seg mot eller som saken ellers direkte gjelder, det vil si krav om s.k. rettslig klageinteresse.

VI) Opplysninger om planer og budsjett til nasjonalbudsjettprosessen

Petroleumsloven har en vid angivelse av hvilke opplysninger som kan kreves avgitt av en rettighetshaver, blant annet i § 10-4. Departementet ønsker å presisere rammen for gjeldende praksis om innhenting av opplysninger som grunnlag for innsamling av data til nasjonalbudsjett og revidert nasjonalbudsjett (RNB), samt investeringsstatistikk. Justeringene innebærer ikke en utvidet innrapportering i forhold til gjeldende praksis, men presiserer denne.

Endringene i § 50 annet ledd vil gi en klar angivelse av rammene for innsamling av de regnskapsdata som samles inn i forbindelse med rapportering til nasjonalbudsjett/revidert nasjonalbudsjett og rapportering av historiske letekostnader (samarbeid med Statistisk sentralbyrå (SSB)), og eventuelle andre regnskapsdata som kan bidra til en bedre ressursforvaltning. Endringen er gjort for å presisere at bestemmelsen gjelder «data fra regnskap» i motsetning til «regnskap» som kan tolkes som et bestemt dokument, «regnskapet».

Ny § 50a om rapportering til nasjonalbudsjettprosessen vil presisere rammene for innsamling av data til nasjonalbudsjett og revidert nasjonalbudsjett. Bestemmelsen vil også bidra til å synliggjøre det samlede innrapporteringssystemet bedre enn hittil.

Det er ikke siktemålet med de nevnte forslagene til endringer å øke den samlede innrapportering til myndighetene.

Høringsuttalelser

Ingen av høringsinstansene hadde merknader til dette punktet.

VII) Varsling og rapportering

Det er behov for at Oljedirektoratet (OD) får rask informasjon om faktiske forhold av betydning knyttet til gjennomføringen av vedtak om leteboringer, utbygginger (PUD/PAD) og felt i drift. OD vil rapportere til departementet. Det foreslås derfor en bestemmelse som pålegger rettighetshaver en varslingsplikt for hendelser og andre forhold som medfører nedstengning, reduksjon av utvinning eller påvirker gjennomføring av aktiviteter i tråd med vedtak fattet i medhold av loven og forskriften. Departementet kan fastsette nærmere bestemmelser om varsling og rapportering. Bestemmelsen foreslås tatt inn som § 79a i forskriften. Ordlyden er noe endret i forhold til den teksten som ble sendt på høring.

Bestemmelsen omfatter forhold som har betydning for leting etter, utvinning og leveranse av petroleum både for offshore- og landanlegg. Bestemmelsen er ment å omfatte forhold av en viss varighet eller størrelse. I hvilke tilfeller et forhold skal varsles vil også til en viss grad være avhengig av feltets eller anleggets størrelse og betydning. Olje- og energidepartementet og OD har, som sektorforvaltere, et informasjonsbehov som omfatter alle forhold knyttet til ressursforvaltning. Departementet vil, i tett samarbeid med og etter innspill fra OD, se på hvilke nærmere bestemmelser som skal oppstilles om varsling og rapportering etter denne bestemmelsen.

Høringsuttalelser og departementets kommentarer:

Arbeids- og sosialdepartementet (ASD) viser til varslingsplikten på HMS-området, jf. opplysningspliktforskriften § 11. ASD peker i den forbindelse på at en regelfestet varslingsplikt på ressursforvaltningsområdet kan innebære en plikt til rapportering etter forskjellige regelverk fra samme pliktsubjekter. Dette mener ASD er uheldig fordi det kan føre til uklare ansvarsforhold på myndighetssiden, i tillegg til at det må anses som lite brukervennlig overfor næringen. ASD er derfor av den oppfatning at det er mest hensiktsmessig å legge til grunn den eksisterende administrative ordningen mellom Petroleumstilsynet (Ptil) og Oljedirektoratet for formidling av informasjon.

Oljeindustriens Landsforbund (OLF), Pertra AS og Lundin Norway AS har liknende merknader som ASD og peker på at det er uheldig at man i krisesituasjoner skal måtte forholde seg til to ulike instanser. Disse instansene mener at det er tilstrekkelig at det rapporteres til Ptil og at myndighetene koordinerer informasjonsflyten seg imellom.

Departementet merker seg uttalelsene fra både ASD og de øvrige instansene som har uttalt seg, og er enig i at bestemmelsen til en viss grad vil kunne medføre krav til rapportering om det samme forhold etter forskjellige regelverk. Dette henger sammen med at hendelser som har betydning for helse, miljø og sikkerhet (HMS) ofte også vil ha betydning for ressursforvaltning og vice versa. Dette er imidlertid ikke alltid tilfelle. Det kan tenkes at et forhold har betydning for ressursforvaltningen uten at det har sider til HMS. Det er i disse tilfellene nødvendig med en selvstendig hjemmel om varsling og rapportering i petroleumsforskriften. Departementet mener varslingsrutiner kan etableres på en måte som ikke vil medføre særlig ekstra byrde for selskapene. Departementet vil legge til rette for at rapporteringen kan skje rimelig enkelt ved at det etableres maler for rapportering som letter arbeidet for rettighetshaver. Oljedirektoratet vil utarbeide slike maler for rapporteringen, og gjøre disse tilgjengelige på hensiktsmessig måte. I de tilfeller hvor en HMS-sak er rapportert til Petroleumstilsynet og det er en sak som medførte nedstengning, reduksjon av utvinning eller påvirket gjennomføring av aktiviteter i tråd med vedtak fattet i medhold av petroleumsloven og -forskriften, legger departementet til grunn at en kan basere seg på eksisterende ordning. Eksisterende ordning vil si at i slike tilfeller vil Petroleumstilsynet varsle Oljedirektoretat. I de tilfeller hvor det er tale om rapportering etter forskjellige regelverk antar departementet på denne bakgrunn at den ekstra arbeidsbyrden for rettighetshaver er meget beskjeden, og at høringsinstansenes merknader således er ivaretatt.

0 Kommentarene tilføyd ved forskrift 20 jan 2006 nr. 49.

Merknader til forskrift 24. juni 2011 nr. 640 om endring i forskrift til lov om petroleumsvirksomhet

Til § 59 tredje ledd

Det tas sikte på at dagens særskilte regelverk under betegnelsen «ATU» (Ability To Use) bortfaller. Dette er bestemmelser som fastsettes av Gassco AS i henhold til delegert myndighet. Selv om ATU-regelverket ikke opprettholdes, vil det imidlertid fortsatt være relevant å opprettholde krav til trykk ved inngangen, i henhold til spesifikasjonene i Terms and Conditions, Appendix A. Dagens § 59 tredje ledd stiller bl.a. som vilkår for rett til bruk at naturgassen har «tilstrekkelig trykk ved inngangen til at slik naturgass kan nå utgangen». I høringsnotatet ble det foreslått at denne kun bør lyde «tilstrekkelig trykk ved inngangen». Dette for å tydeliggjøre at det ikke nødvendigvis vil kreves at den aktuelle naturgassen har tilstrekkelig trykk ved inngangen til at denne kan nå utgangen.

Etter høringsrunden er det departementets vurdering at det synes uhensiktsmessig å beholde ordlyden «tilstrekkelig trykk ved inngangen» da dette er dekket av «spesifikasjoner». Det foreslås derfor å ta bort hele ordlyden «herunder tilstrekkelig trykk ved inngangen til at slik naturgass kan nå utgangen». Det vil imidlertid fortsatt være relevant å opprettholde krav til trykk ved inngangen, i henhold til spesifikasjonene i Terms and Conditions, Appendix A.

Til § 60 tredje ledd

Petroleumsforskriften § 60 tredje ledd inneholder en definisjon av «avtale i førstehåndsmarkedet». Innføring av avbrytbar kapasitet i § 61 nytt syvende ledd vil innebære en avtale med «eier av oppstrøms gassrørledningsnett i egenskap av eier, eller med operatøren på vegne av eier i egenskap av eier» jf. § 60 tredje ledd. Gjeldende definisjon av «avtale i førstehåndsmarkedet» i § 60 tredje ledd begrenser imidlertid «avtale i førstehåndsmarkedet» til «avtale om rett til bruk av ledig kapasitet». En avtale om avbrytbar kapasitet etter forslaget til § 61 nytt syvende ledd, vil være en avtale om rett til bruk av kapasitet som ikke er ledig. Departementet finner imidlertid at også avbrytbar kapasitet bør omfattes av definisjonen av «avtale i førstehåndsmarkedet». Det foreslås derfor at definisjonen endres slik at «avtale i førstehåndsmarkedet» også omfatter avbrytbar kapasitet.

Til opphevelse av § 61 syvende ledd og opphevelse av § 69 tredje ledd

Det følger av petroleumsforskriften § 69 tredje ledd at departementet senest innen 1. januar 2008 skal vurdere om ordningen med fortrinnsrett for eiere som beskrevet i § 61 syvende ledd skal videreføres. Som det fremgår i pkt. 2 ovenfor har det vært gjennomført en grundig prosess i forhold til dette og departementet har kommet til at det i dagens situasjon er formålstjenlig å fjerne fortrinnsretten for eierne. Fortrinnsretten er nedfelt i petroleumsforskriften § 61 syvende ledd. Departementet foreslår således at gjeldende § 61 syvende ledd oppheves. Ettersom vurderingen som nevnt i petroleumsforskriften § 69 tredje ledd er gjennomført, foreslås også den bestemmelsen opphevet.

Til endring av § 69 første ledd

Petroleumsforskriften § 69 første ledd angir bestemmelser i petroleumsforskriften kapittel 9 som kun får anvendelse for oppstrøms gassrørledningsnett som omfattes av forskrift om fastsettelse av tariffer. En av bestemmelsene som angis er § 61 unntatt syvende ledd første punktum. Når gjeldende § 61 syvende ledd oppheves, kan også unntaket for syvende ledd første punktum i § 69 første ledd oppheves.

Til § 61 nytt syvende ledd

Bestemmelsen gjør det mulig for operatøren å tilby såkalt «avbrytbar kapasitet» i Gassled. Hensikten med dette er å sikre bedre utnyttelse av transportsystemet.

Departementet legger til grunn at avbrytbar kapasitet bare skal gjøres tilgjengelig etter at all fast kapasitet er solgt. Operatøren kan derfor i henhold til forslaget til § 61 syvende ledd første punktum bare gjøre avbrytbar kapasitet tilgjengelig dersom det ikke er ledig kapasitet i systemet. Hva som forstås med «ledig kapasitet» fremgår av definisjonen i § 60 annet ledd.

På samme måte som for fast kapasitet er det naturgassforetak og kvalifiserte kunder som kan tildeles avbrytbar kapasitet. Petroleumsforskriften § 59 inneholder vilkår for rett til bruk av kapasitet. Det må foreligge et «behørig begrunnet rimelig behov» for kapasitet, jf. § 59 første ledd, og naturgassen må ha «spesifikasjoner som med rimelighet er forenlig med tekniske krav for og hensynet til effektiv drift», jf. § 59 tredje ledd. Dette vil også gjelde for avbrytbar kapasitet.

Departementet legger til grunn at den avbrytbare kapasitet ikke skal forringe den faste kapasiteten som produkt. I henhold til forslaget til § 61 syvende ledd annet punktum skal derfor operatøren til enhver tid kunne avbryte slik bruk av ubenyttet reservert kapasitet, slik at kapasiteten igjen blir tilgjengelig for den som har reservert den.

Etter forslaget til § 61 syvende ledd tredje punktum skal operatøren fordele avbrytbar kapasitet i henhold til en fordelingsnøkkel fastsatt av operatøren, dersom summen av etterspurt avbrytbar kapasitet overstiger ubenyttet reservert kapasitet.

Som nevnt ovenfor foreslås definisjonen av «avtale i førstehåndsmarkedet» i § 60 tredje ledd endret, slik at denne også omfatter avbrytbar kapasitet. Bestemmelsen om avbrytbar kapasitet hører således naturlig hjemme i § 61 som omhandler nettopp inngåelse av avtale i førstehåndsmarkedet.

Tariff for avtale i førstehåndsmarkedet er regulert i tarifforskriften, jf. petroleumsforskriften § 63 første ledd. Departementet vil fastsette tariff for avbrytbar kapasitet i tarifforskriften. I henhold til § 63 annet ledd skal det, på samme måte som for fast kapasitet, også betales tariff for avbrytbar kapasitet, uavhengig av om denne faktisk benyttes. Også avbrytbar kapasitet kan i prinsippet tenkes omsatt i annenhåndsmarkedet, jf. § 64.

På samme måte som for tildeling av fast kapasitet vil operatøren være ansvarlig for praktiseringen av § 61 syvende ledd. Operatøren vil, innenfor rammen av bestemmelsen, selv måtte fastsette nærmere prosedyrer for tildeling av avbrytbar kapasitet.

0 Merknadene tilføyd 1 des 2011, jf. forskrift 24 juni 2011 nr. 640.